

S P R A W O Z D A N I E
ZARZĄDU GŁÓWNEGO
POLSKIEGO ZWIĄZKU ŁOWIECKIEGO
Z WYKONANIA ZADAŃ OKREŚLONYCH
W ART. 34 USTAWY PRAWO ŁOWIECKIE
W ŁOWIECKIM ROKU GOSPODARCZYM 2024/2025

POLSKI ZWIĄZEK ŁOWIECKI

Polski Związek Łowiecki

ul. Nowy Świat 35

00-029 Warszawa

Tel. +48 22 55 65 500

Tel. +48 22 55 65 511

pzlow@pzlow.pl

www.pzlow.pl

NIP 526 030 04 63

Spis treści

Wstęp	4
1. Prowadzenie gospodarki łowieckiej	7
2. Troska o rozwój łowiectwa i współdziałanie z administracją rządową i samorządową, jednostkami organizacyjnymi Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe i parkami narodowymi oraz organizacjami społecznymi w ochronie środowiska przyrodniczego, w zachowaniu i rozwoju populacji zwierząt łownych i innych zwierząt dziko żyjących	9
3. Pielęgnowanie historycznych wartości kultury materialnej i duchowej łowiectwa	12
4. Ustalanie kierunków i zasad rozwoju łowiectwa, zasad selekcji populacyjnej i osobniczej zwierząt łownych	31
5. Czuwanie nad przestrzeganiem przez członków Polskiego Związku Łowieckiego prawa, zasad etyki, obyczajów i tradycji łowieckich	33
6. Prowadzenie dyscyplinarnego sądownictwa łowieckiego	37
7. Organizowanie szkolenia w zakresie prawidłowego łowiectwa i strzelectwa myśliwskiego.	44
8. Prowadzenie i popieranie działalności wydawniczej i wystawienniczej o tematyce łowieckiej	52
9. Współpraca z pokrewnymi organizacjami zagranicznymi	75
10. Wspieranie i prowadzenie badań naukowych w zakresie gospodarowania zwierzyną	86
11. Prowadzenie i popieranie hodowli użytkowych psów myśliwskich i ptaków łowczych	98
12. Podejmowanie działań mających na celu zwalczanie i zapobieganie rozprzestrzenianiu się chorób zakaźnych zwierząt łownych	101
13. Realizacja zadań z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej	102
14. Realizacja innych zadań zleconych przez ministra właściwego do spraw środowiska ..	103

Wstęp

Polski Związek Łowiecki (dalej też Zrzeszenie oraz PZŁ), jest zrzeszeniem osób fizycznych i prawnych, które prowadzą gospodarkę łowiecką poprzez hodowlę i pozyskiwanie zwierzyny oraz działają na rzecz jej ochrony poprzez regulację liczebności populacji zwierząt łownych. Działa on na podstawie ustawy z 13 października 1995 r. Prawo łowieckie (Dz. U. z 2025 r. poz. 539.) oraz Statutu PZŁ, uchwalonego 16 lutego 2019 r. przez Krajowy Zjazd Delegatów Polskiego Związku Łowieckiego i zatwierdzonego przez ministra właściwego do spraw środowiska. Polski Związek Łowiecki zrzesza ponad 130 tys. myśliwych. Zarząd Główny Polskiego Związku Łowieckiego działa w oparciu o art. 32a ust. 1 pkt 3 oraz ust. 5 ustawy Prawo łowieckie, realizując kompetencje zawarte w ustawie (m.in. art. 32a ust. 1 pkt 3) oraz w odpowiednich przepisach statutowych (m.in. § 86 Statutu PZŁ).

Nadzór nad działalnością Polskiego Związku Łowieckiego na podstawie art. 35a ust. 1 ustawy Prawo łowieckie sprawuje minister właściwy do spraw środowiska. Zarząd Główny Polskiego Związku Łowieckiego składa roczne sprawozdanie za łowiecki rok gospodarczy 2024/2025 z wykonania zadań określonych w art. 34 ustawy Prawo łowieckie, w terminie do dnia 31 lipca. Przed przekazaniem sprawozdania ministrowi właściwemu do spraw środowiska sprawozdanie powinno zostać zatwierdzone przez Naczelną Radę Łowiecką. Zgodnie z ustawą Prawo łowieckie łowiecki rok gospodarczy rozpoczyna się dnia 1 kwietnia, a kończy się dnia 31 marca.

W roku sprawozdawczym 2024/25 Zarząd Główny Polskiego Związku Łowieckiego kontynuował działania zmierzające do efektywnego realizowania zarówno zadań ustawowych, związanych m.in. z prowadzeniem optymalnej gospodarki łowieckiej, jak i ukierunkowanych na poprawę procesów wpływających na skuteczność i organizację pracy wewnętrznej Zrzeszenia. Był to też pierwszy, pełny rok funkcjonowania istotnego dla Zrzeszenia dokumentu pn. „Strategia zrównoważonego łowiectwa w Polsce do roku 2030 z perspektywą do roku 2035”, w którym, uwzględniając wyzwania współczesności, wyznaczono kierunki rozwoju łowiectwa w Polsce na najbliższe lata. Głównym celem jej wdrożenia pozostaje zapewnienie równowagi między ochroną przyrody, a działalnością łowiecką, tak aby użytkowanie gatunków łownych oraz ich siedlisk odbywało się w sposób trwale wzmacniający różnorodność biologiczną, podkreślając jednocześnie, że ochrona zasobów przyrodniczych i zachowanie różnorodności gatunkowej zwierząt stanowią nadrzędny cel działalności PZŁ.

Realizując innowacyjne podejście do funkcji i roli PZŁ w kraju oraz identyfikując potrzebę wsparcia działań na rzecz społeczeństwa, m.in. w kontekście zagrożeń zewnętrznych i wewnętrznych, członkowie zrzeszenia ochotniczo zaangażowali się w działania na rzecz

wzmocnienia systemu bezpieczeństwa państwa oraz ochrony ludności. Przykładem tego rodzaju zaangażowania jest m.in. nawiązanie przez PZŁ współpracy z Ministerstwem Obrony Narodowej, czy też Związkiem Ochotniczych Straży Pożarnych.

Istotnym filarem strategii Zrzeszenia jest również konsekwentna, profesjonalna komunikacja i budowanie społecznej akceptacji łowiectwa poprzez działania, które są realnie odczuwane przez rolników, leśników i lokalne społeczności. Stawiamy na edukację oraz rzetelne przedstawianie faktów, a nie emocjonalne narracje, które często pojawiają się w przestrzeni publicznej. PZŁ od lat podejmuje liczne inicjatywy na rzecz promowania świadomości społecznej o roli łowiectwa w ochronie przyrody. Do kluczowych działań należą kampanie informacyjne i edukacyjne. Dużą pracę w przedmiotowym zakresie wykonały ustawowe organy PZŁ oraz setki kół myśliwskich, które w swoich gminach i powiatach wykonują pracę u podstaw – promując łowiectwo i odpowiedzialne podejście do ochrony przyrody. Zauważalny jest wzrost społecznego zainteresowania naszą działalnością czego wymiernym dowodem jest zwiększająca się liczba odwiedzających naszą stronę internetową, która w ciągu 30 dni na przełomie 2024 i 2025 roku osiągnęła ponad dwumilionowy zasięg! Świadczy to bezwzględnie o skuteczności naszych działań w zakresie informacji publicznej pomimo działań ruchów antyłowieckich, które często opierają swoje działania na emocjonalnym przekazie, oderwanym od naukowych faktów. Tymczasem PZŁ konsekwentnie buduje argumentację opartą na wiedzy ekspertów z dziedzin przyrodniczych, leśnictwa i rolnictwa, a także współpracuje ze środowiskami akademickimi, aby popularyzować naukowe podejście do łowiectwa.

Niezwykle istotnym elementem działania Łowczego Krajowego i Zarządu Głównego PZŁ jest monitoring zmian prawnych i aktywne uczestnictwo w legislacji. Jest to działalność, która nie jest spektakularna, bo polega zarówno na żmudnej pracy analitycznej, w odniesieniu do dokumentów i stanu prawnego, jak i analizach problemowych i wypracowywaniu optymalnych propozycji.

Podsumowując działalność PZŁ w roku sprawozdawczym 2024/25 należy także wspomnieć o zaangażowaniu członków Zrzeszenia w pomoc dla mieszkańców południowej Polski, która jesienią 2024 r. zmagala się z żywiołem powodzi. Niezwłocznie po wystąpieniu kataklizmu myśliwi włączyli się w działania pomocowe, organizując centra dystrybucji pomocy, zbiórki, dostarczając żywność, leki i sprzęt potrzebującym, a także wspierając odbudowę domostw i lokalnej infrastruktury. Dzięki inicjatywie PZŁ udało się zebrać kwotę ponad 2,2 mln zł, z której sfinansowano m.in. zakup bonów na sprzęt AGD i materiały budowlane, zakup czterech domków modułowych dla poszkodowanych rodzin, odbudowę remizy strażackiej w Nowym Świętowie oraz organizację zielonych szkół dla dzieci z terenów dotkniętych tą żywiołową klęską. Ponad tysiąc myśliwych włączyło się bezpośrednio w akcję pomocy, a nasze

myśliwskie punkty żywienia dostarczyły ponad 100 tys. posiłków dla poszkodowanych, służb i wolontariuszy. Wartość naszej pomocy przekroczyła 5 mln zł, bo do zebranych pieniędzy dołożyliśmy swój czas, własne auta i sprzęt – a przede wszystkim serce i poczucie odpowiedzialności za ludzi, wśród których działamy i którym winni jesteśmy wsparcie w potrzebie.

Skład Zarządu Głównego PZŁ

W okresie sprawozdawczym 2024/2025 Zarząd Główny Polskiego Związku Łowieckiego działał w następującym składzie:

Eugeniusz Grzeszczak – Łowczy Krajowy, data powołania 30 stycznia 2024 r.

Wiesław Radniecki – członek Zarządu Głównego PZŁ, data powołania 31 stycznia 2024 r.

Krzysztof Kowalewski – członek Zarządu Głównego PZŁ, data powołania 13 lutego 2024 r.

Zarząd Główny jest organem zarządzającym i reprezentującym Polski Związek Łowiecki na zewnątrz, nadzoruje działalność zarządów okręgowych, a także realizuje inne zadania przewidziane statutem kierując się aktualnymi wyzwaniami i potrzebami związanymi z ochroną przyrody i gospodarką łowiecką.

Zarząd Główny Polskiego Związku Łowieckiego w roku sprawozdawczym 2024/2025 odbył 42 protokołowanych posiedzeń, podczas których podjął 438 uchwał dotyczących m.in. bieżącej działalności Zrzeszenia, spraw personalnych, promocji łowiectwa, działalności organizacyjnej, finansów Zrzeszenia oraz 24 zarządzenia.

Działalność Polskiego Związku Łowieckiego zgodnie z art. 35 ustawy Prawo Łowieckie jest finansowana z funduszy własnych, wpisowego, składek członkowskich, zapisów i darowizn oraz dochodów z działalności gospodarczej.

Skład Naczelnej Rady Łowieckiej, kadencja 2023-2028

Prezesem Naczelnej Rady Łowieckiej na kadencję 2023 – 2028 wybrany został Marcin Moździonek – uchwała nr 11/2023 Naczelnej Rady Łowieckiej z dnia 11 grudnia 2023 r. *w sprawie wyboru Prezesa Naczelnej Rady Łowieckiej.*

Poza Prezesem skład Prezydium Naczelnej Rady Łowieckiej, tworzą (uchwała nr 12/2023 Naczelnej Rady Łowieckiej z dnia 11 grudnia 2023 r. *w sprawie wyboru zastępców Prezesa Naczelnej Rady Łowieckiej*):

Rafał Ciszewski z okręgu ostrołęckiego,

Tomasz Krasowski z okręgu warszawskiego,

Paweł Mamóń z okręgu wałbrzyskiego,
Tomasz Nowak z okręgu krakowskiego.

W okresie sprawozdawczym Naczelna Rada Łowiecka odbyła 8 posiedzeń i podjęła łącznie 311 uchwał. Składała się z 49 członków, będących przedstawicielami każdego z okręgów Polskiego Związku Łowieckiego. W tym czasie w składzie Rady, miały miejsce zmiany osobowe, wynikające z rezygnacji oraz powołań do innych organów Zrzeszenia. Zmiany osobowe miały miejsce, m.in. w okręgu koszalińskim, okręgu gdańskim oraz w okręgu siedleckim.

1. Prowadzenie gospodarki łowieckiej

Na podstawie danych z rocznych planów łowieckich z sezonu 2024/2025, gospodarka łowiecka prowadzona była na terenie 4 837 obwodów łowieckich, o łącznej powierzchni 30 515 093,27 ha. Wynikające z niej zadania zrealizowano dzięki zaangażowaniu 130 744 myśliwych, z których większość jest zarejestrowana w 2 797 kołach łowieckich. W szeregach PZŁ jest 79 627 myśliwych posiadających uprawnienia „selekcjonerskie”. W ramach prowadzonej gospodarki łowieckiej myśliwi szczególną wagę przykładali do aspektów związanych z ochroną zwierzyny. Na podstawie danych z załączników ŁOW-1 w ramach działań prewencyjnych w sezonie łowieckim 2024/2025 zebrano 17 295 szt. wnyków, 422 szt. żelaza oraz 631 szt. innych urządzeń kłusowniczych. W wyniku działalności kłusowniczej, z wykorzystaniem wyżej wymienionych narzędzi odnaleziono martwe zwierzęta bądź ich szczątki w ilości: 77 łosie, 201 jeleni, 26 danieli, 208 dzików, 1 177 saren, 23 muflony, 1 065 zajęcy, 425 lisy, 60 borsuków, 3 piżmaki, 1 094 bażantów, 203 kuropatwy oraz 116 szczątków zwierząt, których ze względu na postępujący rozkład niemożliwe było określenie gatunku. Jednocześnie stwierdzono 1 502 przypadków kłusownictwa z bronią, ujętych zostało 25 sprawców tego rodzaju przestępstw. Organy ścigania wszczęły 189 sprawy o kłusownictwo. Koła łowieckie oceniają, iż w obwodach na stałe grasuje około 20 100 bezpańskich i wałęsających się psów, do tej liczby należy dodać prawie 50 000 psów puszcanych samopas przez miejscową ludność. Szacuje się, że liczba kotów „dożywających się” zwierzyną drobną w obwodach wynosi około 93 000 osobników, a polujących chartów (lub ich mieszańców) 1 079 osobników (na podstawie danych z załączników ŁOW-1). Jednym z ważniejszych zadań Polskiego Związku Łowieckiego jest prowadzenie monitoringu zwierząt łownych. Jego celem jest gromadzenie, analizowanie i rozpowszechnianie informacji o sytuacji poszczególnych gatunków w kraju oraz zarządzaniu populacjami zwierząt łownych – a więc przede wszystkim o dynamice liczebności poszczególnych gatunków. Monitoring zwierzyny oparty jest na danych zebranych w rocznych planach łowieckich oraz wprowadzonych w Systemie dla Kół

Łowieckich PZŁ, dzięki którym usprawniono przekazywanie danych na temat działań PZŁ, np. w zakresie zwalczania chorób zakaźnych m.in. ASF, dla Ministra Klimatu i Środowiska, Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Głównego Urzędu Statystycznego, Banku Danych o Lasach, Głównego Inspektora Weterynarii. Według obowiązujących regulacji prawnych obecnie na liście zwierząt łownych znajdują się 28 gatunki zwierząt dziko żyjących. W sezonie łowieckim 2024/2025 w dzierzawionych obwodach najliczniej występującym jeleniowatym była sarna – 827 785 osobników, kolejnym przedstawicielem zwierzyny grubej był jelen – 243 327 osobniki, dzik - 55 675 osobniki, łos – 42 756 osobników, daniel – 28 286 osobników, oraz muflon, którego liczebność w okresie sprawozdawczym szacowana była na 1 523 szt. zwierząt. Na liście zwierząt łownych znajdują się także 22 gatunki zwierzyny drobnej. Według danych z inwentaryzacji zwierzyny, w okresie sprawozdawczym, stan liczebny zajęcy szacowany był na 925 576 osobników, bażantów na 536 887 osobników, kuropatwy na 253 968 osobników oraz lisów na 238 017. Wszystkie działania, których celem jest odbudowa populacji zwierzyny drobnej, są wspierane przez Zarząd Główny Polskiego Związku Łowieckiego — poprzez prowadzenie hodowli zamkniętej kuropatwy i bażanta na terenach zarządzanych przez ośrodki hodowli zwierzyny oraz organizowanie i wspieranie akcji zasiedleń realizowanych przez zarządy okręgowe. W tym samym okresie Polski Związek Łowiecki zarządzał 28 ośrodkami hodowli zwierzyny, gospodarującymi na terenie 51 obwodów łowieckich. Polski Związek Łowiecki prowadzi hodowlę wolierową kuropatw – około 20 000 ptaków oraz bażantów – około 50 000 ptaków rocznie. Działalność Polskiego Związku Łowieckiego w zakresie hodowli zamkniętych w celu zasilania łowisk zwierzyną uzyskaną z takich hodowli ma zasadniczy wpływ na utrzymanie i zachowanie bioróżnorodności środowiska przyrodniczego oraz wpływa znacznie na kształtowanie równowagi ekologicznej. Najczęściej wsiedlanym gatunkiem do środowiska jest bażant i kuropatwa. W mniejszej liczbie daniela i muflony. Jednym z istotnych elementów gospodarki łowieckiej jest poprawa warunków bytowania zwierzyny. W roku sprawozdawczym podobnie jak w latach poprzednich, myśliwi zrzeszeni w kołach łowieckich, prowadzili różnokierunkowe akcje związane z tego rodzaju działaniami, m.in. aktywnie uczestniczyli w zakładaniu remiz śródpolnych, jak również przy sadzeniu podszytów w lasach celem zapewnienia zróżnicowanego żeru dla zwierzyny. Myśliwi aktywnie uczestniczyli w akcjach odnowień oraz zalesień organizowanych z własnej inicjatywy, oraz w porozumieniu z administracją lasów państwowych. Działania te związane były z wydatkowaniem własnych środków finansowych. Tylko na poprawę naturalnych warunków bytowania zwierzyny myśliwi w roku sprawozdawczym wydatkowali 9 480 751,96 złotych. Gospodarowanie populacjami zwierzyny, zwłaszcza grubej, jest ściśle związane z interakcjami poszczególnych gatunków na środowisko przyrodnicze, w którym te zwierzęta przebywają i spełniają podstawowe funkcje życiowe. W ujęciu ekonomicznym określane jest to jako szkody w uprawach i płodach rolnych. Podmioty prowadzące gospodarkę łowiecką

(dzierżawcy lub zarządcy obwodów łowieckich) są zobowiązani do wynagradzania poszkodowanym strata z tego tytułu. Myśliwi dokonują szacowań lub uczestniczą w procedurach szacowania jako strony prowadzonych postępowań. W roku sprawozdawczym łączna kwota wypłaconych przez koła łowieckie odszkodowań z tytułu szkód w uprawach i płodach rolnych wynosiła 69 975 335,51 zł.

2. Troska o rozwój łowiectwa i współdziałanie z administracją rządową i samorządową, jednostkami organizacyjnymi Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe i parkami narodowymi oraz organizacjami społecznymi w ochronie środowiska przyrodniczego, w zachowaniu i rozwoju populacji zwierząt łownych i innych zwierząt dziko żyjących

W 2024 roku PZŁ podjął szereg działań wzmacniających współdziałanie z administracją rządową i samorządową, jednostkami Lasów Państwowych, parkami narodowymi oraz organizacjami społecznymi. Kluczowym dokumentem określającym te działania była przyjęta „Strategia zrównoważonego łowiectwa w Polsce do roku 2030 z perspektywą do roku 2035”, która podkreśla nadrzędność ochrony zasobów przyrodniczych i zachowania różnorodności biologicznej. Strategia zrównoważonego łowiectwa w Polsce do roku 2030 z perspektywą do roku 2035 została przyjęta przez Krajowy Zjazd Delegatów, Naczelną Radę Łowiecką oraz Zarząd Główny PZŁ.

W ramach realizacji strategii powołano Krajowe Forum Zrównoważonego Rozwoju, integrujące kilkanaście organizacji przyrodniczych i środowiskowych, w tym związki leśników, pszczelarzy, rybaków i rolników. Forum stało się platformą wymiany doświadczeń, wspólnego planowania inicjatyw edukacyjnych, legislacyjnych i badawczych na rzecz zrównoważonego użytkowania zasobów przyrodniczych.

PZŁ zainicjował także porozumienia o współpracy z Ministerstwem Obrony Narodowej oraz Związkiem Ochotniczych Straży Pożarnych RP. Dzięki temu myśliwi aktywnie uczestniczą w działaniach poszukiwawczo-ratowniczych (ćwiczenia ULISSES 2024) oraz ogólnopolskich akcjach ekologicznych, takich jak „Sprzątamy las wokół nas”. Porozumienie z MON daje możliwość współpracy, np. w formie wspólnych szkoleń i ćwiczeń, Zarządów Okręgowych PZŁ z jednostkami wojskowymi.

W 2024 r. prowadzono również działania przygotowawcze do podpisania zaktualizowanego porozumienia z Państwowym Gospodarstwem Leśnym Lasy Państwowe, które ma uwzględniać nowe uwarunkowania prawne i potrzeby współpracy na rzecz racjonalnej gospodarki populacjami zwierząt dziko żyjących. Trwają także prace nad porozumieniem z Związkiem Kynologicznym w Polsce w zakresie rozwoju kynologii łowieckiej.

Działania PZŁ w omawianym zakresie były ukierunkowane na budowanie partnerskich relacji, realizację wspólnych celów w zakresie ochrony środowiska i edukacji ekologicznej oraz podkreślenie roli myśliwych jako istotnych uczestników systemu czynnej ochrony przyrody.

W ramach działań podejmowanych przez PZŁ, a ukierunkowanych na planowe gospodarowanie zwierzętami łownymi przy zachowaniu zasad ekologii oraz gospodarki leśnej i rolnej oraz dążąc do optymalizacji liczebności i kondycji populacji dzikich zwierząt, Zarząd Główny PZŁ czynnie uczestniczył w procesach legislacyjnych obejmujących obszary związane m.in. z ustaleniem listy gatunków zwierząt łownych, czy też dotyczące okresów i warunków polowań. Odzwierciedleniem powyższego były następujące przedsięwzięcia:

W dniu 22 stycznia 2025 r., uchwałą nr 39/2025, Zarząd Główny PZŁ przyjął stanowisko Polskiego Związku Łowieckiego do projektu rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska zmieniającego rozporządzenie w sprawie ustalenia listy gatunków zwierząt łownych. W przyjętym stanowisku dopuszcza się objęcie całorocznym okresem ochronnym (moratorium) łyski, głowienki i czernicy na czas przeprowadzenia rzetelnego monitoringu tych gatunków. Ponadto wskazuje się, że wykreślenie wskazanych gatunków ptaków z listy gatunków łownych, bez jednoczesnego wprowadzenia ich na listę gatunków objętych jedną z form ochrony, doprowadzi do pogorszenia ich sytuacji przez pozbawienie tych gatunków statusu prawnego oraz może naruszać zasadę spójności systemu prawnego. Podkreślono także potencjalne konsekwencje powiązane z ewentualnym objęciem wskazanych gatunków zakazami określonymi rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (np. zalegalizowanie posiadanie trofeów i eksponatów, uzyskanie zezwolenia Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska lub regionalnych dyrektorów ochrony środowiska na odstępstwo od zakazów niszczenia,

usuwania lub uszkodzania gniazd). Wskazano również potencjalny negatywny wpływ projektowanych rozwiązań na zwalczanie i zapobieganie rozprzestrzeniania się chorób zakaźnych zwierząt oraz bezpieczeństwo ruchu lotniczego.

W dniu 22 stycznia 2025 r., uchwałą nr 40/2025 Zarząd Główny PZŁ przyjął stanowisko Polskiego Związku Łowieckiego do projektu rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska zmieniającego rozporządzenie w sprawie określenia okresów polowań na zwierzęta łowne. W związku z uwagą (wyżej opisaną) do projektu rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska zmieniającego rozporządzenie w sprawie ustalenia listy gatunków zwierząt łownych stwierdzono, że zmiany w opiniowanym rozporządzeniu powinny ograniczyć się do uchylecia lub zmiany przepisów dot. okresów polowań na łyski, głowienki i czernice.

W dniu 22 stycznia 2025 r., uchwałą nr 41/2025, Zarząd Główny PZŁ przyjął stanowisko do projektu rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków wykonywania polowania i znakowania tusz. W związku z wcześniej opisaną uwagą do projektu rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska zmieniającego rozporządzenie w sprawie ustalenia listy gatunków zwierząt łownych uznano, iż opiniowane rozporządzenie nie wymaga zmiany.

Do instytucji publicznych, z którymi myśliwi współpracują przy realizacji ustawowych zadań, w tym projektów dotyczących ochrony środowiska, rozwoju populacji zwierząt dziko żyjących oraz zwalczania chorób zakaźnych zwierząt, należy zaliczyć:

■ Administrację rządową

- Ministerstwo Klimatu i Środowiska
- Ministerstwo Infrastruktury
- Ministerstwo Obrony Narodowej
- Urzędy wojewódzkie, Starostwa powiatowe
- Inspekcję Ochrony Środowiska i Regionalne Dyrekcje Ochrony Środowiska
- Inspekcję Weterynaryjną
- Policję
- Państwową Straż Łowiecką
- Generalną Dyrekcję Dróg Krajowych i Autostrad

■ Administrację samorządową

- Samorząd wojewódzki, powiatu, gminy
- Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe

■ Parki narodowe

■ Izby rolnicze

■ Szkoły, przedszkola

Współpraca z organami administracji publicznej najczęściej przebiega na szczeblu starostwa powiatowego i dotyczy w głównej mierze spraw związanych z dzierzawionymi obwodami łowieckimi.

Współpraca z inspekcją weterynaryjną dotyczy głównie przeciwdziałania i zwalczania chorób zakaźnych zwierząt, w tym afrykańskim pomorem świń (ASF), ptasią gripą i wścieklizną.

W roku sprawozdawczym w ramach realizacji zadań ustawowych powołanych zostało 21 Łowczych Okręgowych.

3. Pielęgnowanie historycznych wartości kultury materialnej i duchowej łowiectwa.

Do zadań Polskiego Związku Łowieckiego prócz gospodarowania populacjami zwierząt gatunków łownych i dbania o bioróżnorodność, należy również pielęgnowanie i promowanie tradycji związanych z kulturą materialną i duchową łowiectwa w Polsce. Stąd też w kalendarzu wydarzeń organizowanych przez Zrzeszenie jest wiele, inicjatyw, mających na celu podtrzymanie tradycji, pokazanie szerokokorozumianej kultury łowieckiej, a także wartości historycznych.

Od lat Polski Związek Łowiecki organizuje konkursy sygnalistów, wystawy fotografii przyrodniczej, wystawy trofeów, malarskie czy też wydarzenia mające na celu integrację lokalnych społeczności z myśliwymi. W trakcie wydarzeń zależy nam aby wszystkie aspekty naszej działalności były zawsze pokazywane w sposób przystępny, zrozumiały dla odbiorcy nie związanego z łowiectwem oraz zgodnie z poszanowaniem przyrody, tradycji oraz wartości etycznych.

W sprawozdaniu pokazane zostaną różnorodne działania podjęte przez Polski Związek Łowiecki od 1 kwietnia 2024 r. do 31 marca 2025 r., które przyczyniły się do promowania i utrwalania dziedzictwa kulturowego jakim jest łowiectwo, bowiem nie można pominąć, a tym bardziej zapomnieć, że łowieckie tradycje są na stałe zakorzenione w polskiej kulturze i historii.

Sygnalistyka łowiecka

1) XV Akademickie Mistrzostwa Europy Trębaczy Myśliwskich – Poznań 2024 (06.04.2024 r.)

XV Akademickie Mistrzostwa Europy Trębaczy Myśliwskich - Poznań 2024

XV Akademickie Mistrzostwa Europy Trębaczy Myśliwskich odbyły się 6 kwietnia 2024 r. w Poznaniu. Organizatorem wydarzenia był dziekan Wydziału Leśnego i Technologii DREWNA, Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu oraz Zespół Trębaczy Myśliwskich „Venator”. Poza polskimi zespołami wzięło udział sześć zespołów z Czech. W mistrzostwach łącznie wzięło udział 14 zespołów trębaczy myśliwskich, w tym 6 zespołów z polskich średnich szkół leśnych. W klasyfikacji indywidualnej wystąpiło 64 solistów. Puchar przechodni, trafiający do przyszłorocznego organizatora mistrzostw, został przekazany kierownikowi zespołu Lalokonosci, reprezentującego Fakulta lesnická a dřevařská Česká zemědělská univerzita v Praze. W związku z tym XVI Akademickie Mistrzostwa Europy Trębaczy Myśliwskich odbędą się w Czechach.

2) XXVIII Ogólnopolski Festiwal Muzyki Myśliwskiej (31.05 – 02.06.2024 r.)

Ogólnopolski Festiwal Muzyki Myśliwskiej w Bytowie obejmował XXVIII Ogólnopolski Konkurs Sygnalistów Myśliwskich „O Róg Wojskiego” i XXIV Ogólnopolski Konkurs Muzyki Myśliwskiej, a z konkursów regionalnych, także XXV Pomorski Konkurs Sygnałów i Muzyki Myśliwskiej im. Kazimierza Żywickiego oraz XXI Krajowy Przegląd Sygnałów, Wiersza i Piosenki Myśliwskiej im. Rafała Minicha w Przechlewie. Podczas festiwalu odbył się również: Pomorski Przegląd Chórów z repertuarem pieśni myśliwskiej i leśnej, X Przegląd Musztry Paradnej Zespołów Sygnalistów Myśliwskich, a także Konkursy na najlepsze wykonanie „Hejnału XXVIII

OFMM – Bytów 2024" (muz. Magdalena Czerwonka) oraz na najlepsze wykonanie obowiązkowego utworu „Święty Janie Gwałbercie Patronie Leśników" (muz. Krzysztof Kadlec).

W festiwalu uczestniczyło ponad 300 sygnalistów myśliwskich z całej Polski, w tym 140 solistów z 14 województw oraz 46 zespołów muzyki myśliwskiej z 12 województw, reprezentujących uczelnie i szkoły leśne (10), Lasy Państwowe (14), zarządy okręgowe PZŁ i koła łowieckie (11), jednostki kulturalne - gminne lub miejskie ośrodki kultury (9), a także chóry (2).

Festiwal obfitował w liczne wydarzenia artystyczne. Po przesłuchaniach solistów na dziedzińcu zamkowym odbył się koncert zespołów sygnalistów myśliwskich. W czasie imprezy wystąpił również Zespół Muzyki Myśliwskiej „Masterbrass" pod kierunkiem Andrzeja Kulki oraz zespół muzyki klasycznej i rozrywkowej – Band Przemysław Sysojewa-Osińskiego. W trakcie trwania Ogólnopolskiego Festiwalu, z okazji Dnia Dziecka na rynku w Bytowie odbył się piknik edukacyjno-przyrodniczy, a następnie koncert muzyki kaszubskiej i myśliwskiej. Uroczysta gala, połączona z ogłoszeniem wyników zgromadziła na dziedzińcu zamkowym licznych sympatyków muzyki myśliwskiej, mieszkańców miasta, a także gości z wielu regionów kraju.

Organizatorem festiwalu był Zarząd Główny Polskiego Związku Łowieckiego, Zarząd Okręgowy PZŁ w Słupsku, Gmina Bytów, Powiat Bytowski, regionalne dyrekcje Lasów Państwowych w Szczecinku i w Gdańsku, Stowarzyszenie Przyjaciół Muzyki i Kultury Łowieckiej na Zamku w Bytowie oraz Klub Sygnalistów Myśliwskich PZŁ.

Przedstawione konkursy i warsztaty to nie jedyne imprezy związane z sygnalistyką łowiecką, jakie zostały w ubiegłym roku zorganizowane w Polsce. Wiele zarządów okręgowych PZŁ organizuje konkursy regionalne, na które przejeżdżają dziesiątki jak nie setki uczestników. Tego typu wydarzenia to doskonała promocja łowiectwa, a także pokazywanie naszej kultury i dziedzictwa narodowego.

Wydarzenia regionalne

- 1) 11.05.2024 r. XXIII Zachodniopomorski Przegląd Sygnałów Myśliwskich „O Statuetkę Niedźwiedzia Barwickiego” – Barwice 2024.
- 2) 11.05.2024 r. XIX Lubuski Festiwal Muzyki Myśliwskiej – Międzyrzecz 2024.
- 3) 11.05.2024 r. XXVIII Opolski Konkurs Sygnalistów Myśliwskich „O statuetkę Opolskiej Karolinki”.
- 4) 12.05.2024 r. XXII Konkurs Sygnalistów Myśliwskich Sudeckiej Krainy Łowieckiej „O Kryształowy Róg” – Świdnica 2024.
- 5) 18.05.2024 r. XXX Wielkopolski Konkurs Sygnalistów Myśliwskich – Goraj Zamek 2024 i Wielkopolski Festiwal Kultury Łowieckiej – Goraj-Zamek 2024.
- 6) 25.05.2024 r. XII Podkarpacki Konkurs Sygnalistów Myśliwskich „O Statuetkę Rysia Bieszczadzkiego” – Lesko 2024.
- 7) 26.05.2024 r. XXIII Kresowy Konkurs Sygnalistów Myśliwskich w Biłgoraju.

- 8) 22 - 23.06.2024 r. X Międzynarodowy Festiwal Kultury Leśnej i Łowieckiej w Gołuchowie.
- 9) 06.07.2024 r. XX Festiwal Kultury Łowieckiej „Knieja” XX Kaszubski Przegląd Sygnałów i Muzyki Myśliwskiej – Sierakowice 2024.
- 10) 07.07.2024 r. XII Festiwal Kultury Leśnej i Łowieckiej im. Eugeniusza Kruszelnickiego – Łagów 2024.
- 11) 13 - 14.07.2024 r. XXXIX Festiwal Muzyki Myśliwskiej im. Piotra Grzywacza i X Kujawsko-Pomorski Konkurs Sygnalistów Myśliwskich – Tuchola 2024.
- 12) 03 - 04.08.2024 r. XXI Mazowiecki Konkurs Sygnalistów i Muzyki Myśliwskiej – Radzymin 2024.
- 13) 09 - 10.08.2024 r. XIX Mazurski Konkurs Sygnalistów Myśliwskich im. Tomka Napiórkowskiego – Spychowo 2024.
- 14) 07.09.2024 r. XXVII Śląski Konkurs Sygnalistów Myśliwskich „O Róg Księcia Pszczyńskiego”- Pszczyna 2024.
- 15) 14.09.2024 r. XIV Małopolski Konkurs Sygnalistyki Myśliwskiej „O Róg Zbramira” – Niepołomice 2024.
- 16) 05.10.2024 r. VI Konkurs Sygnalistów Myśliwskich im. Andrzeja Rokickiego – Piotrków Trybunalski 2024.
- 17) 30.11. 2024 r. III Świętokrzyski Konkurs Sygnalistyki Myśliwskiej "Echo Dębu Bartka" – Zagnańsk 2024.

Działalność wystawiennicza

Do zadań Polskiego Związku Łowieckiego należy również organizowanie konferencji związanych z historią łowiectwa, szeroko rozumianą kulturą łowiecką i naszymi tradycjami. W ubiegłym sezonie do takich inicjatyw zaliczyć należy m.in.:

1) Święto Polskiej Niezapominajki, RDLP Radom, Nadleśnictwo Radom (12.05.2024 r.)

W połowie maja w Leśnym Ośrodku Edukacyjnym w Jedlni-Letnisko, obchodzono Święto Polskiej Niezapominajki, zainicjowane w 2002 r. przez Andrzeja Zalewskiego, dziennikarza, prowadzącego audycję „Ekoradio” w 1 Programie Polskiego Radia. Święto promuje walory naszej, ojczystej przyrody i przypomina o tym, jak ważna jest ochrona, a także promocja zrównoważonej gospodarki leśnej, w szczególności funkcji ekologicznej i społecznej lasów. Stale podążamy za ideą, którą wygłosił przed laty redaktor Zalewski: „*Intencja jest jedna. Niech Niezapominajka zbliża ludzi i uczy Polaków wzajemnej serdeczności. Święto Niezapominajki to święto ludzi serdecznych.*” W święcie biorą udział: przedszkola, młodzież szkolna, leśnicy, myśliwi, przedstawiciele parków narodowych i krajobrazowych, członkowie Ligi Ochrony

Przyrody, a także reprezentanci instytucji państwowych, kluby łowieckie, szkoły leśne. W imprezie wzięło udział blisko 10 000 osób.

2) VII Nizański Festiwal Kultury Łowieckiej, Urząd Miasta Nisko, RDLP Lublin (04.08.2024 r.)

Nizański Festiwal Kultury Łowieckiej to wydarzenie wspólnie przygotowane z władzami samorządowymi powiatu nizańskiego i regionalną dyrekcją LP w Lublinie przez Zarząd Okręgowy PZŁ w Tarnobrzegu. Jak co roku odbywająca się w parku miejskim impreza zgromadziła tysiące odwiedzających, którzy mogli zapoznać się z kulturą łowiecką, ale przede wszystkim z rolą myśliwego w społeczeństwie. Na stoiskach przygotowanych przez myśliwych można było zobaczyć obrazy, rzeźby, ryciny i odznaki o tematyce łowieckiej. Nie zabrakło też pokazów sokolniczych i kynologicznych, a także stoisk z pyszną i zdrową dziczyzną oraz innymi darami lasów. Imprezę przygotowali wspólnie myśliwi, leśnicy, pszczelarze, wędkarze, koła gospodyń wiejskich, rękodzielnicy z terenów puszczy sandomierskiej, lasów lipskich i janowskich oraz południowo-wschodniej części ziemi świętokrzyskiej. Kolekcjonerstwo i kulturę łowiecką prezentowało dwanaście oddziałów Klubu Kolekcjonera i Kultury Łowieckiej PZŁ z całej Polski – od Ziemi Lubuskiej do Roztocza. Impreza odbyła się pod patronatem honorowym Łowczego Krajowego, prezesa NRL i prezesa Zarządu Krajowego KKiKŁ.

3) Hubertus Świątokrzeski, Urząd Marszałkowski woj. Świątokrzeskiego (06.10.2024 r)

Hubertus Świątokrzeski 2024, to tradycyjne święto patrona myśliwych, leśników i jeźdźców, a także spotkanie miłośników lasów i zwierzyny oraz wszystkich smakoszy dziczyzny i regionalnych potraw. Impreza odbyła się w Parku Etnograficznym w Tokarni i jak co roku zgromadziła setki jak nie tysiące zwiedzających. Dla dzieci i dorosłych przygotowano stoiska edukacyjne, na których można było poznać mieszkańców naszych lasów i pól, nauczyć się rozróżniać tropy zwierząt czy też posmakować potraw z dziczyzny. Wydarzenie poprzedziła msza święta, do której oprawę muzyczną przygotował Zespół Reprezentacyjny Polskiego Związku Łowieckiego „Capella Zamku Rydzynskiego”.

4) Msza Hubertowska połączona z odsłonięciem kamienia poświęconego św. Gwalbertowi w Rosławicach (02.11.2024 r.)

Od czterech lat w niewielkiej miejscowości Rosławice, w pobliżu Ośna Lubuskiego, odbywają się Msze Hubertowskie organizowane przez myśliwych ośniańskich, Klub Kolekcjonera i Kultury Łowieckiej PZŁ Oddział Gorzowski, ZO PZŁ w Gorzowie Wlkp. i Nadleśnictwo Ośno Lubuskie. Powstaje tu panteon patronów łowiectwa i przyrody. Do tej pory odsłonięto i poświęcono kapliczkę św. Huberta i kamień z wizerunkiem św. Eustachego. W roku 2024, czyli roku jubileuszu 100-lecia Lasów Państwowych, myśliwi ośniańskich kół łowieckich, oddział Gorzowski KKiKŁ PZŁ oraz Zarząd Okręgowy PZŁ w Gorzowie Wlkp. ufundowali pamiątkowy kamień z wizerunkiem św. Gwalberta, w darze leśnikom na 100-lecie LP. Ponadto

przedstawiciele KKiKŁ PZŁ, Nadleśnictwa Ośno Lubuskie i ZO PZŁ w Gorzowie Wlkp. posadzili pamiątkową lipę, upamiętniającą wydarzenie.

5) Euro Target Show – targi łowieckie (21.03.-23.03.2025 r.)

W marcu bieżącego roku na terenie Międzynarodowych Targów Poznańskich odbyły się targi poświęcone łowiectwu „Euro Target Show”. Wydarzenie przyciągnęło 30 tys. odwiedzających. Wydarzenie łączy myśliwych, strzelców sportowych, fanów outdooru i militariów. W dwóch pawilonach na zwiedzających czekało wiele atrakcji. Można było sprawdzić swoje umiejętności na strzelnicach laserowych i łuczniczych, zobaczyć pokazy kulinarne, posłuchać i zapoznać się z muzyką myśliwską czy też poznać polskie rasy psów myśliwskich. Na targach nie zabrakło też stoisk edukacyjnych dla najmłodszych i stoisk na których serwowano dziczyznę.

W roku sprawozdawczym 2024/2025 Polski Związek Łowiecki zorganizował i współorganizował wiele wydarzeń kulturalnych, edukacyjnych i historycznych w całej Polsce i poza jej granicami. Łącznie uczestniczyło w nich kilkadziesiąt tysięcy osób – w tym dzieci, młodzież, seniorzy, przedstawiciele administracji publicznej, instytucji kultury i edukacji. Wszystkie te inicjatywy wpisują się w strategiczne cele PZŁ: budowanie pozytywnego wizerunku łowiectwa, edukację społeczną, ochronę dziedzictwa kulturowego i wzmacnianie etosu współczesnego myśliwego jako strażnika przyrody i naszej historii.

Biblioteka Zarządu Głównego Polskiego Związku Łowieckiego

Biblioteka Zarządu Głównego Polskiego Związku Łowieckiego istniała już w latach międzywojennych. To właśnie w niej zgromadzono piękny zbiór książek, czasopism i dokumentów związanych z tematyką przyrodniczo łowiecką. Zaczątkiem gromadzenia tej kolekcji były przekazywane zbiory prywatne, a w późniejszym czasie także książki zakupione w antykwariatach. Trzon kolekcji biblioteki ZG PZŁ stanowią książki z okresu przedwojennego, a także duży zbiór polskich czasopism myśliwskich, kalendarze myśliwskie, statuty, regulaminy i sprawozdania, jak również olbrzymia kolekcja czasopism niemieckich w przepięknych oprawach artystycznych z epoki (kilkaset tomów).

Wszystkie pozycje biblioteczne zostały wpisane do bazy i są umieszczone na stronie internetowej Polskiego Związku Łowieckiego. Dzięki temu biblioteka jest bardziej dostępna dla czytelników.

Od 2017 r. Biblioteka Polskiego Związku Łowieckiego nosi imię prof. dr hab. Zygmunta Jasińskiego – Członka Honorowego PZŁ, który miał wielki wkład w rozwój polskiego łowiectwa.

Spełnia ona bardzo ważne zadanie, jest kameralną biblioteką fachową,

służy wielu autorom piszącym artykuły jak i prace naukowe z tematyki przyrodniczo łowieckiej dzięki czemu przyczynia się do pielęgnowania historycznych wartości kultury materialnej i duchowej łowiectwa. Z jej zbiorów korzystać mogą myśliwi z całej Polski. Wypożyczamy na zewnątrz książki tylko zrzeszonym członkom Polskiego Związku Łowieckiego, inni czytelnicy mogą korzystać z naszych zbiorów na miejscu. Do biblioteki przychodzą pasjonaci łowiectwa jak również studenci, którzy piszą prace inżynierskie i magisterskie związane z tą tematyką, nie brak też miłośników przyrody.

Według ksiąg inwentarzowych, stan księgozbioru na dzień 31 grudnia 2024 r. wynosił 11 321 woluminów i wzrósł w stosunku do roku ubiegłego o 70 pozycji. Duża część z tych książek została przekazana w formie darów.

W roku sprawozdawczym prenumerowano cztery czasopisma: „Las Polski”, „Wild und Hund”, „Sylwan” oraz „Brac Łowiecką”. Jako dary otrzymaliśmy takie czasopisma jak: „Łowiec Polski”,

„Kultura Łowiecka”, „Łowiec Galicyjski”, „Z Zielonogórskiej Kniei”, „Myśliwiec Warmińsko Mazurski”, „Zachodni Poradnik Łowiecki”, „Nemrod Bydgoski”, „Myśliwiec Kresowy”, „Łowiec Świętokrzyski”, „Echa Leśne”, „Głos Lasu”, „Łowiec Tarnowski”, „Nemrod Radomski”, „Myśliwiec Krakowski” oraz „Nemrod Tarnobrzeski”. Biblioteka otrzymała również w darze „Ochronę Środowiska” wydawaną przez GUS.

W dalszym ciągu zbiory wymagające naprawy są oddawane do introligatora a czasopisma bieżące oprawiane na koniec roku kalendarzowego, po skompletowaniu całych roczników.

Kapituła Odznaczeń Łowieckich

Mówiąc o pielęgnowaniu historycznych wartości kultury łowieckiej nie sposób nie wspomnieć o odznaczeniach łowieckich.

System odznaczeń łowieckich obowiązujący w Polskim Związku Łowieckim nawiązuje do chlubnych tradycji naszej organizacji sięgających lat dwudziestych XX wieku. Przyznawaniem odznaczeń łowieckich zajmuje się w Polskim Związku Łowieckim Kapituła Odznaczeń Łowieckich. Według hierarchii odznaczeniami łowieckimi są:

- „Honorowy Żeton Zasługi” Żłom - ustanowiony dnia 28 listopada 1929 r. uchwałą Wydziału Wykonawczego Polskiego Związku Stowarzyszeń Łowieckich;
- Medal Zasługi Łowieckiej w stopniu złotym, srebrnym i brązowym, ustanowiony na mocy Regulaminu przyznawania medali zasługi łowiectwa, zatwierdzonego przez Wydział Wykonawczy 11 grudnia 1929 r.;
- Odznaka za Zasługi dla Łowiectwa ustanowiona przez X Krajowy Zjazd Delegatów PZŁ w roku 1966;
- Medal św. Huberta, który został ustanowiony uchwałą Naczelnej Rady Łowieckiej PZŁ 16 grudnia 1992 r.;
- Medal 100-lecia Urodzin Myśliwego – ustanowiony uchwałą Krajowego Zjazdu Delegatów PZŁ w dniu 28 marca 2025 r.

W PZŁ, oprócz odznaczeń przyznawanych przez Kapitułę Odznaczeń Łowieckich, istnieją również inne wyróżnienia, takie jak: Odznaka za 50 lat członkostwa w PZŁ, odznaczenia regionalne (okręgowe), odznaczenia nadawane przez kluby specjalistyczne PZŁ, czy odznaczenia nadawane przez koła łowieckie.

Odznaczenia łowieckie towarzyszyły myśliwym od początku powstania Zrzeszenia. Dzięki nim Polski Związek Łowiecki może podziękować członkom PZŁ oraz innym osobom czy instytucjom związanym z łowiectwem za ich ogromny wkład w długoletnią pracę na rzecz polskiego łowiectwa, a w szczególności za prawidłową gospodarkę łowiecką, ochronę zwierzyny, walkę z kłusownictwem, propagowanie kultury łowieckiej poprzez edukację i promocję, osiągnięcia w strzelectwie myśliwskim czy kynologii łowieckiej oraz w szczególności za prace naukowe, dorobek literacki i publicystyczny oraz osiągnięcia w sztuce o tematyce łowieckiej. Cały ceremoniał związany z przyznaniem odznaczenia wpisał się w tradycję i kulturę łowiecką poprzez swą wyjątkową podniosłą formę oprawioną granymi sygnałami, stając się dla każdego myśliwego bardzo uroczystą i niezapomnianą chwilą, motywującą do dalszej pracy na rzecz polskiego łowiectwa.

W roku 2024 Kapituła odbyła siedem protokołowanych posiedzeń, z których jedno, w związku z wyjątkową sytuacją, odbyło się w formie zdalnej. Łącznie rozpatrzono 2 590 wniosków, z których

decyzję pozytywną uzyskało 1 598, co stanowi 61,7 % ogólnej ilości rozpatrzonych wniosków. Wszystkie posiedzenia odbywały się przy wymaganym regulaminowym kworum.

Łącznie w roku 2024 Kapituła Odznaczeń Łowieckich nadała 99 Honorowych Żetonów Zasługi „Złom”, 251 Złotych Medali Zasługi Łowieckiej, 429 Srebrnych Medali Zasługi Łowieckiej, 796 Brązowych Medali Zasługi Łowieckiej oraz 18 Odznak za Zasługi dla Łowiectwa. Pozytywną decyzję uzyskało również 5 wniosków na Medal św. Huberta, z 13 które wpłynęły do Kapituły jeszcze w roku jubileuszowym. Pozostałe 9, w związku ze zbyt późnym wpływem, Kapituła zwróciła wnioskodawcom.

Procent nadanych odznaczeń w stosunku do ilości rozpatrzonych wniosków przedstawia poniższe zestawienie.

Rodzaj odznaczenia	Ilość nadesłanych wniosków	Przyznano	%
Honorowy Żeton Zasługi „Złom”	204	99	48,53
Medal Św. Huberta	22	5	22,73
Złoty Medal Zasługi Łowieckiej	432	251	58,10
Srebrny Medal Zasługi Łowieckiej	712	429	60,25
Brązowy Medal Zasługi Łowieckiej	1202	796	66,22
Odznaka za Zasługi dla Łowiectwa	18	18	100,00

W roku 2024 do Kapituły Odznaczeń Łowieckich wpłynęło łącznie 2 590 wniosków, tj. o 1892 mniej niż w roku poprzednim. Pozytywnie rozpatrzono 1 598 zgłoszeń. Wskaźnik procentowy nadanych odznaczeń w roku sprawozdawczym, w stosunku do nadesłanych wniosków, wyniósł 61,79 % i był niższy niż w roku ubiegłym o 9,87 %.

Najwyższy procent przyznanych odznaczeń spośród wszystkich nadesłanych wniosków (w granicach 90 %) uzyskały okręgi:

1. zamojski – 100 %
2. krakowski – 95 % oraz
3. nowosądecki - 90,3 %

Do okręgów o najniższym procencie przyznanych odznaczeń w stosunku do ilości złożonych wniosków należą:

1. Suwałki – 31,9 %
2. Szczecin – 34,8 %

3. oraz Łódź– 40 %

Najwięcej wniosków w roku sprawozdawczym (ponad 100) wpłynęło z okręgów: olsztyńskiego (159), warszawskiego (151) oraz bydgoskiego (129). Kapituła w roku sprawozdawczym pracowała systematycznie i na koniec roku nie posiada żadnych zaległości.

Pielęgnowanie kultury materialnej i duchowej łowiectwa to nie tylko obowiązek wobec przeszłości, ale też inwestycja w przyszłość – przyszłość, w której polska tradycja łowiecka zachowa swoje miejsce w przestrzeni publicznej jako wartość kulturotwórcza, obywatelska i przyrodnicza.

Podział wszystkich rozpatrzonych w 2024 roku wniosków na nadane, rozpatrzone odmownie i zwrócone do uzupełnienia

Lp.	Data posiedzenia	Złom	Medal św. Huberta	Złoty Medal Zasługi Łowieckiej	Srebrny Medal Zasługi Łowieckiej	Brązowy Medal Zasługi Łowieckiej	Odznaka za Zasługi dla Łowiectwa
PRYZNANO							
1	13.02.2024	1	5	0	0	0	0
2	12.04.2024	18	0	58	90	177	4
3	11.06.2024	23	0	62	92	180	0
4	27.08.2024	21	0	64	104	176	6
5	03.09.2024	0	0	1	0	0	0
6	20.09.2024	11	0	23	49	96	5
7	05.11.2024	25	0	43	94	167	3
	Razem	99	5	251	429	796	18
ODMOWA							
1	13.02.2024	4	8	0	0	0	0
2	12.04.2024	18	0	31	47	74	0
3	11.06.2024	16	0	35	64	81	0
4	27.08.2024	27	0	35	61	97	0
5	03.09.2024	0	0	0	0	0	0
6	20.09.2024	8	0	18	15	22	0
7	05.11.2024	16	0	27	28	31	0
	Razem	89	8	146	215	305	0
ZWROT							
1	13.02.2024	1	0	0	0	0	0
2	12.04.2024	3	1	9	12	21	0
3	11.06.2024	2	5	0	10	14	0
4	27.08.2024	8	3	10	25	47	0
5	03.09.2024	0	0	0	0	0	0
6	20.09.2024	2	0	3	9	5	0
7	05.11.2024	0	0	13	12	14	0
	Razem	16	9	35	68	101	0

Ilość nadanych w 2024 r. odznaczeń z podziałem na okręgi i rodzaj odznaczenia

Lp.	Okręg	Złom	Medal św. Huberta	Złoty Medal Zasługi Łowieckiej	Srebrny Medal Zasługi Łowieckiej	Brązowy Medal Zasługi Łowieckiej	Odznaka za Zasługi dla Łowiectwa
1	Biała Podlaska	1	0	2	4	8	0
2	Białystok	0	0	0	1	1	0
3	Bielsko Biala	1	0	6	7	10	0
4	Bydgoszcz	3	0	17	14	25	1
5	Chełm	0	0	0	8	4	0
6	Ciechanów	1	0	7	17	21	0
7	Częstochowa	0	0	3	3	5	0
8	Elbląg	1	0	7	5	9	1
9	Gdańsk	2	0	5	3	16	0
10	Gorzów Wielkopolski	1	0	0	3	11	0
11	Jelenia Góra	5	0	1	11	17	0
12	Kalisz	1	0	3	5	7	0
13	Katowice	3	0	4	12	26	0
14	Kielce	2	0	2	13	14	0
15	Konin	1	0	2	2	8	0
16	Koszalin	0	0	19	16	15	1
17	Kraków	3	0	7	11	15	2
18	Krosno	0	0	3	15	15	0
19	Legnica	2	0	2	4	9	0
20	Leszno	4	0	1	10	15	0
21	Lublin	1	0	5	6	19	0
22	Łomża	0	0	2	4	2	0
23	Łódź	0	1	0	2	5	0
24	Nowy Sącz	5	0	8	18	25	0
25	Olsztyn	3	0	16	15	34	1
26	Opole	2	0	3	12	17	0
27	Ostrołęka	2	0	5	6	17	0
28	Pila	2	0	6	11	21	0
29	Piotrków Trybunalski	0	0	10	12	17	0
30	Płock	2	0	2	5	10	0
31	Poznań	3	0	3	14	34	4
32	Przemyśl	1	0	6	7	11	0
33	Radom	0	0	5	11	26	0
34	Rzeszów	8	2	9	11	25	1
35	Siedlce	2	0	3	6	16	0
36	Sieradz	2	0	3	6	12	0
37	Skieriewice	4	0	7	6	19	1
38	Ślupsk	0	0	4	7	27	0
39	Suwałki	1	0	4	13	11	0
40	Szczecin	0	0	6	3	7	0
41	Tarnobrzeg	4	0	3	10	26	0
42	Tarnów	2	0	4	6	11	0
43	Toruń	3	0	8	13	20	0
44	Wałbrzych	0	0	0	4	1	0
45	Warszawa	7	0	14	16	74	0
46	Włocławek	2	0	6	11	26	4
47	Wrocław	2	0	3	9	12	0
48	Zamość	1	1	0	0	1	0
49	Zielona Góra	3	1	8	10	17	0
50	ZG PZL	5	0	4	2	2	2
51	Prezydium NRL	1	0	3	9	0	0
Razem		99	5	251	429	796	18

**Procent przyznanych odznaczeń w stosunku do nadesłanych wniosków w 2024 r.
z podziałem na okręgi**

Lp.	Okręg	Ile wniosków wpłynęło	Ilość nadanych odznaczeń	%
1	Biała Podlaska	25	15	60,00
2	Białystok	3	2	66,67
3	Bielsko Biala	46	24	52,17
4	Bydgoszcz	129	60	46,51
5	Chełm	15	12	80,00
6	Ciechanów	71	46	64,79
7	Częstochowa	22	11	50,00
8	Elbląg	36	23	63,89
9	Gdańsk	46	26	56,52
10	Gorzów Wielkopolski	27	15	55,56
11	Jelenia Góra	79	34	43,04
12	Kalisz	34	16	47,06
13	Katowice	63	45	71,43
14	Kielce	53	31	58,49
15	Konin	27	13	48,15
16	Koszalin	77	51	66,23
17	Kraków	40	38	95,00
18	Krosno	53	33	62,26
19	Legnica	25	17	68,00
20	Leszno	59	30	50,85
21	Lublin	46	31	67,39
22	Łomża	10	8	80,00
23	Łódź	20	8	40,00
24	Nowy Sącz	62	56	90,32
25	Olsztyn	159	69	43,40
26	Opole	65	34	52,31
27	Ostrołęka	36	30	83,33
28	Pila	63	40	63,49
29	Piotrków Trybunalski	45	39	86,67
30	Płock	26	19	73,08
31	Poznań	82	58	70,73
32	Przemyśl	42	25	59,52
33	Radom	57	42	73,68
34	Rzeszów	86	56	65,12
35	Siedlce	51	27	52,94
36	Sieradz	44	23	52,27
37	Skierniewice	42	37	88,10
38	Słupsk	63	38	60,32
39	Suwałki	91	29	31,87
40	Szczecin	46	16	34,78
41	Tarnobrzeg	71	43	60,56
42	Tarnów	53	23	43,40
43	Toruń	66	44	66,67
44	Wałbrzych	7	5	71,43
45	Warszawa	151	111	73,51
46	Włocławek	55	49	89,09
47	Wrocław	38	26	68,42
48	Zamość	3	3	100,00
49	Zielona Góra	48	39	81,25
50	ZG PZŁ	17	15	88,24
51	Prezydium NRL	15	13	86,67
Razem		2590	1598	61,70

4. Ustalanie kierunków i zasad rozwoju łowiectwa, zasad selekcji populacyjnej i osobniczej zwierząt łownych

W 2024 r. kluczowym dokumentem wyznaczającym kierunki rozwoju łowiectwa w Polsce była przyjęta przez Naczelną Radę Łowiecką „Strategia zrównoważonego łowiectwa w Polsce do roku 2030 z perspektywą do roku 2035”. Dokument ten został opracowany w odpowiedzi na rosnące wyzwania związane z ochroną przyrody, wzmocnienie pozycji PZŁ w społecznym odbiorze oraz potrzebą dalszej profesjonalizacji działań PZŁ. Strategia ustanawia zasady harmonijnego łączenia ochrony zasobów przyrodniczych z racjonalnym użytkowaniem populacji zwierząt dziko żyjących, uwzględniając aktualne uwarunkowania klimatyczne, gospodarcze i społeczne.

Wyznaczone w Strategii kierunki rozwoju obejmują m.in.:

- rozwój monitoringu przyrodniczego i współpracy naukowej,
- poprawę metod planowania i inwentaryzacji populacji,
- uproszczenie procedur zarządzania gatunkami inwazyjnymi i drapieżnikami,
- rozwój hodowli otwartej i zamkniętej oraz odtwarzanie populacji zanikających gatunków,
- wspieranie edukacji ekologicznej i promocji etycznego łowiectwa.

Poprzez opracowanie i przyjęcie Strategii, PZŁ konsekwentnie realizuje własną wizję reformy łowiectwa w oparciu o naukę, doświadczenie i etykę łowiecką. Strategia pełni w tym procesie funkcję drogowskazu i narzędzia samoorganizacji środowiska, które aktywnie przeciwstawia się nieracjonalnemu ograniczaniu łowiectwa w Polsce.

Na przypomnienie zasługuje również fakt opracowania w Strategii syntetycznej, czytelnej formy zasad etycznych, które przyjęły formę swoistego „*Dekalogu prawego myśliwego*”, którego proces implementowania, w specyficznym i liczonym środowisku myśliwych, determinuje potrzebę, konsekwentnego i długotrwałego postępowania.

Ważnym wydarzeniem okresu sprawozdawczego był XXV Krajowy Zjazd Delegatów Polskiego Związku Łowieckiego, który odbył się w dniach 27–28 marca 2025 r. w Jachrance. W Zjeździe uczestniczyło 284 delegatów z całego kraju, reprezentujących środowiska łowieckie ze wszystkich okręgów Polskiego Związku Łowieckiego. Podczas Zjazdu podjęto 9 uchwał, spośród których najważniejsze dotyczyły:

- 1) Nowelizacji Statutu Polskiego Związku Łowieckiego, obejmującej m.in. zmiany w strukturze organizacyjnej, usprawnienie procedur oraz zwiększenie transparentności działania organów Związku oraz dostosowania Statutu PZŁ do obowiązującej ustawy Prawo łowieckie;
- 2) Przyjęcia kierunków działania Polskiego Związku Łowieckiego zawartych w „Strategii Zrównoważonego Łowiectwa w Polsce do roku 2030 z Perspektywą do Roku 2035”, która określa główne cele i priorytety rozwoju łowiectwa, wskazując cztery podstawowe obszary działań Polskiego Związku Łowieckiego:
 - a) Zachowanie różnorodności biologicznej;
 - b) Trwała współpraca z wszystkimi interesariuszami na rzecz ochrony przyrody;
 - c) Budowanie pozytywnego wizerunku poprzez codzienną współpracę na rzecz przyrody i lokalnych społeczności;
 - d) Nowoczesne i odpowiedzialne przywództwo w strukturach łowieckich;
- 3) Ustanowienia Medalu 100-lecia Urodzin Myśliwego wraz z przyjęciem regulaminu jego nadawania – jako formy uhonorowania myśliwych obchodzących setną rocznicę urodzin, za ich długoletnią przynależność i wkład w rozwój polskiego łowiectwa.

Wszystkie uchwały XXV Krajowego Zjazdu Delegatów Polskiego Związku Łowieckiego zostały przesłane do Ministerstwa Klimatu i Środowiska przez Polski Związek Łowiecki w dniu 5 kwietnia 2025 r.

Podczas Krajowego Zjazdu Delegatów PZŁ nadano również członkostwo honorowe Polskiego Związku Łowieckiego 22 Koleżankom i Kolegom zasłużonym dla łowiectwa polskiego. Członkostwo Honorowe PZŁ otrzymali: Kol. Janusz Brodziński, Ks. Wojciech Frątczak, Kol. Maria Głowacka, Kol. Marek Gorski, Kol. Stanisław Grylewicz, Kol. Maciej Kaliski, Kol. Kazimierz Kasprzyk, Kol. Krzysztof Mielnikiewicz, Kol. Augustyn Mroczkowski, Kol. Urszula Paślawska, Kol. Antoni Przybylski, śp. Marek Radzikowski (pośmiertnie), Kol. Bronisław Rowecki, śp. Zdzisław Rutkowski (pośmiertnie), Kol. Piotr Sikorski, Kol. Janusz Szkatuła, Kol. Krzysztof Szpetkowski, Kol. Wojciech Szymański, Kol. Andrzej Tomek, Kol. Grzegorz Wiśniewski, śp. Zdzisław Ziobrowski (pośmiertnie) oraz Kol. Radosław Żołnierzak.

5. Czuwanie nad przestrzeganiem przez członków Polskiego Związku Łowieckiego prawa, zasad etyki, obyczajów i tradycji łowieckich

Główny Rzecznik Dyscyplinarny

Aktualnie Zespół Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego działa w składzie 7 osobowym. W okresie sprawozdawczym nie odnotowano zmian norm prawnych regulujących działalność dyscyplinarną w Polskim Związku Łowieckim. Rzecznicy dyscyplinarni wykonywali swoje funkcje w oparciu o przepisy ustawy z dnia 13 października 1995 r. Prawo łowieckie oraz wydanego na jej podstawie Regulaminu Sądów Łowieckich i Rzeczników Dyscyplinarnych w Polskim Związku Łowieckim (załącznik do uchwały Naczelnej Rady Łowieckiej nr 50/2014 z dnia 24 kwietnia 2014 r.).

W okresie sprawozdawczym w repertorium GRD PZŁ zarejestrowano 269 spraw oraz 968 pozycji w dzienniku korespondencyjnym Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego PZŁ. Z analizy porównawczej danych statystycznych z uprzednich lat wynika, że liczba spraw, wniosków, skarg, zapytań i innych pism kierowanych do Biura GRD PZŁ utrzymuje się na podobnym, ale wysokim poziomie. Przeważnie zawiadomienia kierowane do GRD PZŁ dotyczyły podejrzeń popełnienia łowieckich przewinień dyscyplinarnych, z których większość przekazywano do właściwych miejscowo okręgowych rzeczników dyscyplinarnych PZŁ. Zgodnie z zasadami dotyczącymi nadzoru instancyjnego, reagowano na wszelkie nieprawidłowości w postępowaniach prowadzonych na poziomie okręgów, wydając stosowne postanowienia, zarządzenia i decyzje. Na bieżąco udzielano odpowiedzi na interpelacje i zapytania uprawnionych organów władzy i wymiaru sprawiedliwości a zgodnie z obowiązującą procedurą załatwiano wpływające skargi i interwencje. Udzielano bieżących konsultacji i porad prawnych, osobistych i telefonicznych, zainteresowanym organom dyscyplinarnym PZŁ szczebla okręgowego.

Na poziomie GRD PZŁ wydano 56 postanowień różnego rodzaju, zastrzeżonych Regulaminem Sądów Łowieckich i Rzeczników Dyscyplinarnych w PZŁ do kompetencji GRD PZŁ i jego Zespołu. Na bieżąco realizowane były zasady współdziałania z terenowymi rzecznikami dyscyplinarnymi, dotyczące przepływu informacji o zdarzeniach dotyczących wypadków ze skutkiem śmiertelnym podczas lub w związku z wykonywanymi polowaniami.

Okręgowi Rzecznicy Dyscyplinarni PZŁ

Ponieważ – zgodnie z art. 34 pkt 5 Prawa łowieckiego – rzecznicy dyscyplinarni czuwają nad przestrzeganiem przez członków PZŁ prawa, zasad etyki, obyczajów i tradycji łowieckich, okręgowi rzecznicy dyscyplinarni nie ograniczali się jedynie do analizy wpływających do nich zawiadomień o popełnieniu przewinień łowieckich ale jednocześnie w pełnym zakresie wykazywali inicjatywę w prowadzeniu postępowań także na podstawie informacji uzyskanych we własnym zakresie bądź też informacji zawartych w środkach publicznego przekazu tj. prasa, radio, telewizja. Takie działania pozwalały na właściwy odbiór społeczny działań organów dyscyplinarnych w PZŁ a także w sposób niewątpliwy miały wpływ na kształtowanie pozytywnego wizerunku Zrzeszenia, które winno być postrzegane w ten sposób, iż we własnym zakresie bezzwłocznie podejmowane są działania zmierzające do likwidacji stwierdzonych naruszeń prawa czy też uchybień szeroko pojętej etyce, obyczajom i tradycjom łowieckim. Wszyscy rzecznicy dyscyplinarni w PZŁ działają społecznie, poświęcając realizacji nałożonych na nich obowiązków znaczną część swojego wolnego czasu.

W toku prowadzonych postępowań dyscyplinarnych, rzecznicy maksymalnie szeroko korzystali z możliwości przewidzianej w § 14 ust. 5 Regulaminu, polegającej na dołączaniu do wniosków oskarżycielskich wniosków o ukaranie obwinionych za zarzucane im czyny bez przeprowadzenia rozprawy, oczywiście za ich zgodą, i wnioskowali o wymierzenie im określonych we wnioskach kar. Pozwoliło to na stosowanie w postępowaniu możliwości przewidzianej w § 14 ust. 6 cyt. wyżej Regulaminu a sprowadzającej się do zaniechania prowadzenia dalszych czynności dowodowych.

Analiza postępowań przeprowadzonych w 2024 r. wskazuje, że zdecydowanej poprawie uległo informowanie przez ORD PZŁ osób zawiadamiających o przewinieniach łowieckich o wynikach przeprowadzonych działań dyscyplinarnych. Nie zanotowano również pojawiających się wcześniej mankamentów związanych z współpracą z Policją w zakresie udostępniania informacji o toczących się postępowaniach dla potrzeb policyjnych postępowań administracyjnych.

Dla zobrazowania skali zadań stojących przed rzecznikami dyscyplinarnymi, należy przytoczyć wybrane statystyki dotyczące działalności w roku 2024 (dane obejmujące zarówno szczebel okręgowy, jak i centralny).

W roku sprawozdawczym do rozpatrzenia pozostawało 349 spraw przeniesionych z lat ubiegłych. Jednocześnie do repertoriów wprowadzono 675 nowych spraw, co potwierdza znaczną liczbę postępowań podejmowanych w ciągu analizowanego okresu. Najczęstszym

źródłem zgłoszeń były doniesienia organów i członków Polskiego Związku Łowieckiego (ponad 600), a w mniejszej liczbie materiały organów ścigania (24) oraz inne doniesienia.

W omawianym okresie załatwiono łącznie 639 spraw, jednak 379 spraw pozostało nieukończonych i przeszło do rozpoznania w roku kolejnym. Wśród najczęściej stosowanych rozstrzygnięć należy wymienić: odmowę wszczęcia dochodzenia (ponad 200 przypadków), umorzenie dochodzenia (146) oraz skierowanie wniosku oskarżycielskiego (190), w tym 75 wniosków o ukaranie w trybie porozumienia rzecznika z obwinionym bez konieczności przeprowadzania rozprawy.

Niektóre postępowania (22) przekazano do właściwych miejscowo okręgów, zgodnie z przepisami regulującymi właściwość rzeczową i terenową.

W analizie czasu trwania postępowań ustalono, że 279 z nich zakończono w terminie do trzech miesięcy, natomiast 208 wymagało okresu od trzech do sześciu miesięcy. W pozostałych przypadkach czas postępowania przekroczył sześć miesięcy. W odniesieniu do stawianych zarzutów, 49 dotyczyło kłusownictwa, 4 postrzeleń, zaś przeważająca część obejmowała naruszenia dyscypliny organizacyjnej i etyki łowieckiej.

Znaczące działania zostały także podjęte w ramach profilaktyki: w 132 sprawach prowadzono aktywność zapobiegawczą, w tym wystąpienia pisemne oraz spotkania z kołami łowieckimi i innymi środowiskami w celu przeciwdziałania nieprawidłowościom. Na uwagę zasługują również 52 zawiadomienia skierowane do organów ścigania w następstwie prowadzonych postępowań.

Ponadto, rzecznicy odbyli 246 spotkań z władzami i organami okręgowymi w kontekście działań mających na celu zwalczanie kłusownictwa i naruszeń prawa łowieckiego. W skali kraju obowiązeki rzecznika wykonywało 214 rzeczników w poszczególnych okręgach.

Zespół GRD PZŁ z dużym zaangażowaniem podchodzi także do dwóch nagłośnionych medialnie i bulwersujących opinię społeczną oraz członków zrzeszenia spraw. W sprawach tych dzięki zintensyfikowaniu działań w pionie GRD PZŁ mają miejsce kluczowe czynności. W jednej z nich w 2025 r. złożono już zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa.

Zaprezentowane powyżej dane ilustrują zakres i skalę zaangażowania rzeczników dyscyplinarnych w utrzymanie porządku i przestrzeganie norm etycznych w ramach Polskiego Związku Łowieckiego, jednocześnie wskazując na konieczność dalszej intensyfikacji działań profilaktycznych i współpracy między organami PZŁ w celu skuteczniejszego zapobiegania i zwalczania przypadków naruszeń dyscyplinarnych.

Poziom czynności procesowych wykonywanych przez okręgowych rzeczników dyscyplinarnych PZŁ generalnie nie wzbudzał większych zastrzeżeń. Sprawy były prowadzone w wymaganych prawem terminach a w niektórych przypadkach ich długotrwałość i przewlekłość była uzasadniona koniecznością oczekiwania na rozstrzygnięcia sądów powszechnych, prokuratur i Policji, mających istotny wpływ na podjęcie decyzji merytorycznej w postępowaniu dyscyplinarnym.

Zespół GRD PZŁ wdrożył szereg usprawnień organizacyjnych w biurze GRD PZŁ. Jednym z priorytetowych działań, które Zespół GRD PZŁ podjął natychmiast po rozpoczęciu swojej działalności, była gruntowna cyfryzacja dokumentacji biura Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego. GRD PZŁ zdecydował o wdrożeniu kompleksowego procesu digitalizacji wszystkich dokumentów napływających do biura. Każdy dokument, który wpływa do biura GRD – czy jest to zawiadomienie, dokumentacja dowodowa czy jakakolwiek inna korespondencja – jest teraz skanowany zaraz po wpłynięciu. Następnie plik elektroniczny trafia do tzw. chmury, która zapewnia dostęp osobom uprawnionym. Dzięki temu rozwiązaniu dysponujemy pełną, cyfrową historią każdej sprawy od momentu jej rozpoczęcia, aż po ostateczne zakończenie. Cyfryzacja akt ma jeszcze jedną kluczową zaletę – umożliwia efektywne i bezpieczne przekazywanie dokumentów Okręgowym Rzecznikom Dyscyplinarnym, a także innym organom PZŁ. Dzięki temu, obieg informacji między organami dyscyplinarnymi odbywa się szybko, sprawnie i bez ryzyka zaginięcia dokumentów na etapie ich przesyłania. Długofalowo GRD PZŁ planuje rozwinięcie bazy danych w taki sposób, aby Okręgowi Rzecznicy Dyscyplinarni mieli również bezpośredni dostęp do chmury z odpowiednio przydzielonymi uprawnieniami dostępu.

Od chwili wdrożenia podpisów kwalifikowanych cała oficjalna korespondencja, decyzje oraz postanowienia GRD PZŁ mogą być natychmiast wysyłane w formie elektronicznej do adresatów – Okręgowych Rzeczników Dyscyplinarnych, członków Związku czy organów – bez konieczności korzystania z tradycyjnej poczty. Eliminujemy tym samym znaczną część opóźnień związanych z przygotowaniem, podpisywaniem oraz przesyłaniem dokumentów tradycyjną drogą pocztową. Znacząco przyspiesza to reakcję na pisma.

GRD PZŁ wprowadził tzw. dyżury rzecznika, dzięki którym członkowie PZŁ mogą bezpośrednio zgłaszać się z pytaniami, skargami czy wątpliwościami. Nowy system przewiduje dwa stałe terminy dyżurów w miesiącu, w pierwszy i trzeci poniedziałek miesiąca. Pozytywne doświadczenia z tą inicjatywą zachęcają do dalszego rozszerzania projektu dyżurów na całą Polskę. GRD PZŁ zamierza promować podobny model w pionie Okręgowych Rzeczników Dyscyplinarnych, tak aby w każdej części kraju działał spójny harmonogram

dyżurów i myśliwi w łatwy sposób mogli dotrzeć do rzecznika, niejednokrotnie bez konieczności rozpoczynania sformalizowanej korespondencji.

Wychodząc naprzeciw zidentyfikowanym problemom proceduralnym Zespół GRD PZŁ przygotowuje projekt nowelizacji Regulaminu Rzeczników Dyscyplinarnych PZŁ. Celem proponowanych zmian jest uproszczenie i przyspieszenie postępowań dyscyplinarnych, tak aby system dyscyplinarny był transparentny, efektywny i czytelny. Chcemy standaryzować wzory pism, a także jednoznacznie uregulować możliwość doręczeń elektronicznych. Dzięki temu postępowania będą mogły przebiegać sprawniej, co pozwoli unikać mnożenia zbędnych dokumentów. Planowane jest również wprowadzenie przepisów o czynnościach wyjaśniających. Rzecznik dyscyplinarny – zanim wszczęte zostanie właściwe dochodzenie dyscyplinarne – zyska wyraźną podstawę do przeprowadzenia krótkich i rzeczowych czynności wyjaśniających. Może to obejmować np. wystąpienie z zapytaniem o dokumenty do koła łowieckiego, przesłuchanie zawiadamiającego, sprawdzenie pewnych faktów w trybie uproszczonym. Pozwoli to uniknąć pochopnego wszczynania postępowań albo – odwrotnie – zawczasu zebrać kluczowe dowody, by formalne dochodzenie toczyło się już bez wątpliwości co do zasadności.

Projekt nowelizacji Regulaminu Rzeczników Dyscyplinarnych PZŁ przechodzi wstępną analizę w Zespole Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego oraz trafi niebawem do konsultacji Okręgowych Rzeczników Dyscyplinarnych.

Zaprezentowane powyżej dane ilustrują zakres i skalę zaangażowania rzeczników dyscyplinarnych w utrzymanie porządku i przestrzeganie norm etycznych w ramach Polskiego Związku Łowieckiego, jednocześnie wskazując na konieczność dalszej intensyfikacji działań profilaktycznych i współpracy między organami PZŁ w celu skuteczniejszego zapobiegania i zwalczania przypadków naruszeń dyscyplinarnych.

6. Prowadzenie dyscyplinarnego sądownictwa łowieckiego

Główny Sąd Łowiecki

W skład Głównego Sądu Łowieckiego w okresie sprawozdawczym, od stycznia do grudnia 2024 r., wchodziło 22 sędziów powołanych Uchwałami Naczelnej Rady Łowieckiej nr 30/24, i 108/24. Wszyscy z nich to zawodowi prawnicy (sędziowie sądów powszechnych, sądów administracyjnych, prokurator, adwokaci, radcy prawni). W okresie sprawozdawczym na posiedzeniach sądu rozpoznano łącznie 62 sprawy, w tym 40 na rozprawach. Odkonano 8 sesji Głównego Sądu Łowieckiego. Główny Sąd Łowiecki na przestrzeni 2024 r. rozpoznał

odwołania, co do 45 obwinionych. W mocy utrzymano orzeczenia wobec 17 osób, w stosunku do 13 osób karę złagodzano. Co do 9 obwinionych postępowanie umorzono, zaś co do 3 obwinionych uchylono zaskarżone orzeczenia i sprawy skierowano do ponownego rozpoznania przez OSŁ. Ponadto Główny Sąd Łowiecki rozpoznał na posiedzeniach niejawnych 22 sprawy, w wyniku których zostały wydane postanowienia, bądź uchwały zawierające odpowiedzi na zadane pytania prawne. W dzienniku korespondencji zarejestrowano 2 029 pozycji, w tym 1 043 dotyczyło GSŁ. Z zarejestrowanej korespondencji 276 pozycji to zapytania o karalność. Dotyczyły one 265 myśliwych. Po sprawdzeniu w kartotece, zwrócono je ze stosowną informacją do ORD PZŁ. Pozostałe pozycje dotyczą m.in. pism procesowych i innych wniosków do Prezesa GSŁ, korespondencji z GRD PZŁ, sądami łowieckimi, sądami powszechnymi, prokuraturami i Policją.

Odwołania od orzeczeń GSŁ do sądów powszechnych

Po zakończonych postępowaniach dyscyplinarnych, od orzeczeń Głównego Sądu Łowieckiego, w roku 2024, w 10 sprawach złożono odwołania do sądów powszechnych, które dotyczyły orzeczeń wydanych przez GSŁ w roku 2023 i 2024.

Sądy powszechne zwróciły do GSŁ 10 rozpoznanych przez siebie spraw, których akta wcześniej wysłano wraz z odwołaniami od orzeczeń GSŁ. W 9 przypadkach orzeczenie GSŁ utrzymano w mocy, natomiast w jednym zmieniona została data popełnienia czynu jednego z obwinionych, w pozostałym zakresie orzeczenie GSŁ zostało utrzymane w mocy.

Okręgowe Sądy Łowieckie

W kraju funkcjonuje 49 Okręgowych Sądów Łowieckich. Z przesłanych danych wynika, iż orzeka w nich 400 sędziów łowieckich. Poszczególne sądy okręgowe liczą od 6 do 14 sędziów.

W 2024 r. Okręgowe Sądy Łowieckie z poprzedniego i bieżącego okresu sprawozdawczego miały do rozpoznania 245 spraw. Rozpoznano 161 spraw przeciwko 181 obwinionym. W pierwszej instancji uprawomocniło się 100 orzeczeń. Odwołania do sądu odwoławczego złożyło 33 obwinionych, a w 3 przypadkach złożyli je Okręgowi Rzecznicy Dyscyplinarni PZŁ. Najczęściej przedmiotem zarzutów było naruszenie zasad etyki i przepisów organizacyjnych Zrzeszenia – 124 przypadkach, w 21 przypadkach zarzuty dotyczyły dopuszczenia się przewinień o charakterze kłusowniczym. Najczęściej stosowaną karą było zawieszenie w prawach członka PZŁ (78 kar), nagana (64 kar). Wykluczeniem z PZŁ ukarano 7 obwinionych. Co do 12 obwinionych postępowanie umorzono, a 20 obwinionych uniewinniono od popełnienia zarzucanych im czynów.

Sprawozdanie z działalności GSŁ za rok 2024

L.p	data posiedzenia	ilość spraw rozpoznanych		razem
		na rozprawach	na posiedzeniach	
1.	06.05.2024 r.	4	1	5
2.	08.05.2024 r.	7	1	8
3.	22.05.2024 r.	8	0	8
4.	18.06.2024 r.	4	3	7
5.	09.09.2024 r.	3	5	8
6.	20.11.2024 r.	6	3	9
7.	03.12.2024 r.	5	2	7
8.	19.12.2024 r.	3	7	10
OGÓŁEM:		40	22	62

Sprawozdanie z orzecznictwa Okręgowych Sądów Łowieckich w 2024 r.

Okręgowy Sąd Łowiecki	Sprawy:			Orzeczenia:				Liczba obwinionych co do których:					Liczba obwinionych ukaranych za przewinienia:			
	ilość	osądzone w 2024 r.	liczba obwinionych	wydano orzeczenie czeka na uprawomocnie	Prawomocne w I instancji	przekazane do GSŁ przez odwołanie:		orzeczono karę:			uniewinniono	umorzono postępowanie	postrzelenie człowieka	postrzelenie ze skutkiem śmiertelnym	kłusownictw o	naruszenie zasad etyki lub organiz.
						obwini onych (liczba)	ORD (ilu obw.	wykluczenia	zawieszenia	nagany						
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.
Biała Podlaska	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Białystok	11	2	2	0	0	2	0	0	1	1	0	0	0	0	0	2
Bielsko Biała	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bydgoszcz	3	3	3	3	0	0	1	0	3	0	0	0	0	0	2	1
Chelm	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ciechanów	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Częstochowa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Elbląg	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Gdańsk	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Gorzów Wlkp.	18	10	10	2	6	2	0	1	2	5	1	1	0	0	0	8
Jelenia Góra	8	7	7	0	6	1	0	0	5	2	0	0	0	0	1	6
Kalisz	5	4	3	2	0	1	0	0	1	2	0	0	0	0	0	3
Katowice	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kielce	13	5	7	3	2	2	0	0	5	0	1	1	0	0	2	3

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.
Konin	1	1	1	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1
Koszalin	10	3	3	0	3	0	0	0	1	2	0	0	0	0	0	3
Kraków	17	11	14	7	3	4	0	0	4	7	3	0	0	0	0	11
Krosno	17	14	14	0	10	3	1	1	4	6	0	3	1	0	0	10
Legnica	6	3	5	3	2	0	0	0	4	0	1	0	0	0	0	4
Leszno	4	2	2	0	2	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	2
Lublin	2	2	2	1	0	1	0	0	1	0	1	0	0	0	0	1
Łomża	2	2	3	0	3	0	0	0	1	0	0	2	0	0	0	1
Łódź	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nowy Sącz	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Olsztyn	3	2	2	0	1	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	1
Opole	1	1	3	0	0	3	0	0	3	0	0	0	0	0	0	3
Ostrolęka	10	8	12	5	6	1	0	0	3	2	7	0	0	0	3	2
Piła	13	10	10	0	10	0	0	0	4	5	1	0	0	0	0	9
Piotrków Tryb.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Płock	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Poznań	1	1	1	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1
Przemysł	4	2	2	0	2	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	2
Radom	5	4	4	0	3	1	0	0	4	0	0	0	1	0	2	1
Rzeszów	8	6	6	0	6	0	0	0	3	2	0	1	0	0	0	5
Siedlce	8	7	7	1	5	1	0	0	2	5	0	0	0	0	1	6
Sieradz	2	1	1	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.
Skiernewice	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Słupsk	18	11	11	4	3	4	0	1	4	6	0	0	1	0	0	10
Suwałki	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Szczecin	6	4	4	0	4	0	0	0	2	2	0	0	0	0	0	4
Tarnobrzeg	10	7	9	1	8	0	0	1	3	5	0	0	1	0	7	1
Tamów	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Toruń	4	4	4	0	3	1	0	0	4	0	0	0	0	0	0	4
Wałbrzych	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Warszawa	7	7	10	4	3	3	0	2	4	0	1	3	0	0	0	6
Włodawek	11	4	4	1	2	1	0	0	1	2	1	0	0	0	0	3
Wrocław	6	5	7	4	0	2	1	1	2	4	0	0	0	0	2	5
Zamość	4	3	3	0	3	0	0	0	2	0	1	0	0	0	1	1
Zielona Góra	5	5	5	4	1	0	0	0	2	1	2	0	0	0	0	3
SUMA	245	161	181	45	100	33	3	7	78	64	20	12	4	0	21	124

Informacja o wynikach rozpoznania odwołań od orzeczeń OSŁ w roku 2024

Liczba obwinionych co do których GSŁ orzekł:	razem:			45
	umorzono postępowanie			9
	złagodzone karę / uniewinniono			13
	zaostorzono karę			3
	utrzymano w mocy			17
	uchylono i przekazano do ponownego rozpoznania			3
Ilość złożonych odwołań (w spr. rozpoz.)przez:	razem:			36
	ORD PZŁ			3
	obwinionych / obrońców			33
Liczba spraw Rep. GSŁ - wpływ	pozostało do załatwienia			4
	załatwionych w 2024r.			40
	do rozpoznania:	z roku 2024		34
		z poprzedniego okresu		10

7. Organizowanie szkolenia w zakresie prawidłowego łowiectwa i strzelectwa myśliwskiego.

Szkolenia są jedną z wiodących dziedzin działalności Polskiego Związku Łowieckiego. Zdecydowanie najczęściej odbywają się szkolenia umożliwiające nabycie podstawowych uprawnień do polowania oraz uprawnień selekcyjnych, przeprowadzane przez Zarządy Okręgowe. Ponadto prowadzone są inne szkolenia zgodnie z art. 34 pkt. 7 ustawy z dnia 13 października 1995 r. *Prawo łowieckie*, których celem jest rozwój strzelectwa myśliwskiego oraz podnoszenie umiejętności i wiedzy z zakresu łowiectwa. Szkolenia te realizowane są w zależności od potrzeb. Z reguły powodem do ich organizacji są zmieniające się uwarunkowania prawne w określonych dziedzinach aktywności łowieckiej lub rzeczywiste potrzeby okręgów wynikające z braku specjalistów z danej dziedziny.

W sezonie 2024/2025 Polski Związek Łowiecki organizował szkolenia najczęściej w oparciu o następujące akty prawne:

- ustawę z dnia 13 października 1995 r. *Prawo łowieckie*;
- rozporządzenie (WE) NR 853/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. ustanawiające szczególne przepisy dotyczące higieny w odniesieniu do żywności pochodzenia zwierzęcego;
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 28 grudnia 2009 roku w sprawie nabywania uprawnień do wykonywania polowania;
- rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 20 marca 2019 r. w sprawie przeprowadzania szkolenia myśliwych;
- Statut Polskiego Związku Łowieckiego;
- uchwałę nr 52 Naczelnej Rady Łowieckiej z dnia 20 kwietnia 2022 r. w sprawie wprowadzenia „Instrukcji szkolenia i egzaminowania w Polskim Związku Łowieckim kandydatów do uzyskania podstawowych, selekcyjnych i sokolniczych uprawnień do wykonywania polowania oraz powoływania i wynagradzania wykładowców”;
- uchwałę nr 358/2021 Naczelnej Rady Łowieckiej z dnia 10 maja 2021 r. w sprawie wprowadzenia „Regulaminu uzyskiwania uprawnień sędziego i instruktora strzelectwa myśliwskiego oraz prowadzącego strzelanie w Polskim Związku Łowieckim”;
- Program szkolenia dla strażników Państwowej Straży Łowieckiej oraz strażników łowieckich powoływanych lub zatrudnianych przez dzierżawców lub zarządców obwodów łowieckich.

Szkolenia na podstawowe uprawnienia do wykonywania polowania w roku gospodarczym 2024/2025:

Liczba szkoleń na podstawowe uprawnienia do wykonywania polowania w roku gospodarczym 2024/2025 wyniosła 73, i jest to wartość nieco wyższa niż w poprzednim okresie sprawozdawczym (69).

W okresie sprawozdawczym w 47 z 49 zarządów okręgowych odbyły się szkolenia dla kandydatów na myśliwych. W blisko połowie zarządów okręgowych (22) zrealizowano więcej niż jedno szkolenie dla kandydatów.

Pomimo nieco większej ilości szkoleń w okresie sprawozdawczym, liczba osób, które uzyskały podstawowe uprawnienia do wykonywania polowania w sezonie 2024/2025 wyniosła 3814 czyli nieco mniej niż w roku ubiegłym.

Szkolenia w celu uzyskania uprawnień selekcyjnych w roku gospodarczym 2024/2025

Liczba szkoleń na selekcyjne uprawnienia do wykonywania polowania w roku gospodarczym 2024/2025 wyniosła 64, jest to wartość o jeden większa niż ta w poprzednim okresie sprawozdawczym (63).

Liczba myśliwych, którzy nabyli uprawnienia selekcyjne w roku sprawozdawczym wyniosła 2 236 i jest to wartość niższa niż w ubiegłym roku sprawozdawczym.

Pozostałe szkolenia w roku gospodarczym 2024/2025:

Na uwagę zasługuje szeroki zakres tematyczny pozostałych szkoleń organizowanych przez jednostki terenowe Zrzeszenia.

Zarządy Okręgowe PZŁ, Stacja Badawcza PZŁ w Czempiniu, w uzgodnieniu z Zarządem Głównym PZŁ, zorganizowały w roku sprawozdawczym:

- 37 szkoleń z zakresu przepisów dotyczących higieny w odniesieniu do żywności pochodzenia zwierzęcego (Rozporządzenie nr 853/2004PE) – 2 608 uczestników;
- 20 szkoleń dla sędziów i instruktorów oraz prowadzących strzelanie w Polskim Związku Łowieckim – 581 osoby uzyskały uprawnienia;
- 15 szkoleń uzupełniających z zakresu pierwszej pomocy medycznej w celu uzyskania tytułu prowadzącego strzelanie w Polskim Związku Łowieckim – 101 uczestników;
- 22 szkoleń z zakresu zasad postępowania przy ograniczaniu liczebności populacji bobra – 1 019 uczestników;
- 7 szkoleń z zakresu szacowania szkód łowieckich – 249 uczestników;
- 26 kursów na strażników łowieckich – 912 uczestników;
- 7 kursów oceny wieku zwierzyny płowej, muflonów, wstępna wycena – 157 uczestników;
- 3 kursy wabienia zwierzyny – 44 uczestników;
- 2 kursy sokolnicze – 33 uczestników (24 osoby uzyskały uprawnienia);

SPRAWOZDANIE Z WYKONANIA ZADAŃ OKREŚLONYCH W ART.34 USTAWY PRAWO ŁOWIECKIE W ROKU GOSPODARCZYM
2024/2025

- 1 szkolenie dot. Afrykańskiego Pomoru Świń – 66 uczestników;
- 1 szkolenie dla osób pełniących funkcje w organach koła – 18 uczestników;

Szkolenie na certyfikowanych mierniczych CIC

W październiku 2024 r., we współpracy z Zarządem Okręgowym PZŁ w Olsztynie, przeprowadzono szkolenie na uprawnienia Certyfikowanego Mierniczego CIC, podczas którego 57 członków Polskiego Związku Łowieckiego uzyskało przedmiotowe uprawnienia w zakresie wyceny medalowej trofeów z żubra, muflona, łosia, jelenia szlachetnego, daniela, sarny, dzika, drapieżników oraz bobra. Uczestnicy szkolenia zostali wydelegowani m.in. z zarządów okręgowych PZŁ w Ostrołęce, Rzeszowie, Zamościu, Włocławku, Toruniu, czy też z Łomży. W skład zespołu szkolącego wchodził przedstawiciel CIC z Irlandii, Polski i Czech.

Legitymacja „Junior PZŁ”

Poprzez uzyskanie tytułu „Juniora PZŁ”, młodzieży od 13 roku życia umożliwiono uczestnictwo w treningu strzeleckim na strzelnicach myśliwskich oraz współzawodnictwie w strzelaniach myśliwskich i sportowych. W sezonie 2024/2025 aż 36 osób uzyskało tytuł Juniora PZŁ.

Trzecie Mistrzostwa „Junior PZŁ”

Dnia 11 sierpnia 2024 r. na strzelnicy ZO PZŁ Toruń - Ostrowy odbyły się III Mistrzostwa „Juniorów” PZŁ. W tej niecodziennej imprezie strzeleckiej zorganizowanej dla strzelającej młodzieży (13-18 lat), wzięło udział 33 zawodników z całej Polski. To trzecie takie zawody zorganizowane z myślą o najmłodszych. Ponownie Hubert Guzik został najlepszym strzelcem. Wynikiem 464/500 punktów udowodnił, że pomimo młodego wieku może rywalizować nawet z najbardziej doświadczonymi myśliwymi i strzelcami.

Sprawozdanie za sezon 2024 z zakresu strzelectwa myśliwskiego

W sezonie 2024 przeprowadzono 116 regionalnych zawodów w strzelaniach myśliwskich. Ponadto niektóre ZO organizują na swoich strzelnicach dni poświęcone na naukę strzelectwa myśliwskiego dla członków PZŁ, które prowadzone są pod kontrolą wykwalifikowanych instruktorów strzelectwa myśliwskiego i prowadzących strzelanie. W zależności od regionu kraju nazywają się jako „Instruktor na strzelnicy”, „Środy strzeleckie” czy „Czwartki strzeleckie”.

W sezonie 2024 przeprowadzono 58 centralnych zawodów w strzelaniach myśliwskich w tym 6 Mistrzostw PZŁ.

Zorganizowano następujące zawody w wieloboju myśliwskim o Mistrzostwo PZŁ:

- w Radomiu – IV Mistrzostwa PZŁ Seniorów, w którym brało udział 72 zawodników;
- w Kaliszu – XXXIX Krajowy Konkurs Kół Łowieckich im. pułkownika Ignacego Stachowiaka, w którym brało udział 135 zawodników;
- w Słupsku – XI Mistrzostwa PZŁ Dian, w których brało udział 59 strzelców;
- w Rzeszowie – LIV Mistrzostwa PZŁ w klasie Powszechnej, w których startowało 116 zawodników.

- w Tarnobrzegu – XXI Mistrzostwa PZŁ w klasie mistrzowskiej, w którym brało udział 138 zawodników;
- w Radomiu – IV Finał Ligii Strzeleckiej, w którym brało udział 96 zawodników.

Wawrzyn Strzelecki

- **Wawrzyn Strzelecki w sezonie 2024 zdobyło 161 strzelców.**
- **Klasyfikacja Dian:**
 - Złoty Wawrzyn Strzelecki – 1 szt.
 - Srebrny Wawrzyn Strzelecki – 4 szt.
 - Brązowy Wawrzyn Strzelecki – 5 szt.
- **Klasyfikacja Mężczyzn:**
 - Złoty Wawrzyn Strzelecki z Diamentem – 0 szt.
 - Złoty Wawrzyn Strzelecki – 23 szt.
 - Srebrny Wawrzyn Strzelecki – 53 szt.
 - Brązowy Wawrzyn Strzelecki – 85 szt.

Złoty z diamentem

Złoty Wawrzyn

Srebrny Wawrzyn

Brązowy Wawrzyn

Rokrocznie Zarząd Główny PZŁ prowadzi ranking pod nazwą "Puchar PZŁ" - jest to ranking dla najlepszego strzelca w klasie powszechnej. Do rankingu brane są trzy najlepsze wyniki jakie zawodnik uzyskał w danym sezonie. "Puchar PZŁ" za sezon 2024 wygrał Filipiuk Jakub Marcin ZO Biała Podlaska z wynikiem 1419/1500 pkt.

W całym sezonie strzeleckim 2024 klasę mistrzowską uzyskało 42 zawodników. Stanowi to tendencję wzrostową do ubiegłych lat w zdobywaniu klasy przez powszechniaków.

Liczba osób biorących udział w zawodach centralnych wzrasta w stosunku do lat poprzednich.

8. Prowadzenie i popieranie działalności wydawniczej i wystawienniczej o tematyce łowieckiej

Polski Związek Łowiecki wydaje czasopismo „Łowiec Polski”, jeden z najstarszych magazynów poświęconych aktywnej ochronie przyrody na świecie (rok założenia 1899). Redakcja od początku słynęła z publikacji książek o tematyce łowiecko-przyrodniczej i te tradycje są obecnie z powodzeniem kontynuowane. W kwietniu ubiegłego roku, z okazji 125-lecia istnienia miesięcznika, ukazały się wspomnienia Włodzimierza Łapińskiego, wybitnego fotografa przyrody, myśliwego i wieloletniego współpracownika „Łowca Polskiego”, wielokrotnego zwycięzcy organizowanego przez redakcję konkursu fotograficznego. Starannie wydany tom łączy prozę najwyższej próby i znakomite zdjęcia przedstawiające zwierzynę i sceny polowań. Książkę wysoko ocenił m.in. Marek Piotr Krzemień, honorowy członek PZŁ i autor „Leksykonu kultury łowieckiej”, tytułując swoją recenzję „Na honorowym miejscu”.

Ważną inicjatywą, podjętą z okazji jubileuszu, było wybite okolicznościowych odznak „Łowca Polskiego” z motywem liry cietrzewia. Pierwszym redaktorem naczelnym pisma był Jan Sztolcman, który przyczynił się do uratowania zagrożonego wyginięciem żubra, i stąd pomysł, by z okazji 125-lecia magazynu wesprzeć aktywną ochronę kuraków leśnych. W ofercie znalazły się odznaka srebrzona, srebrzona z emalią polimerową i złota z emalią grawerską. Stanowią one również nagrody w konkursie dla myśliwych redukujących populację drapieżników w znajdującej się nad Biebrzą ostoi cietrzewia.

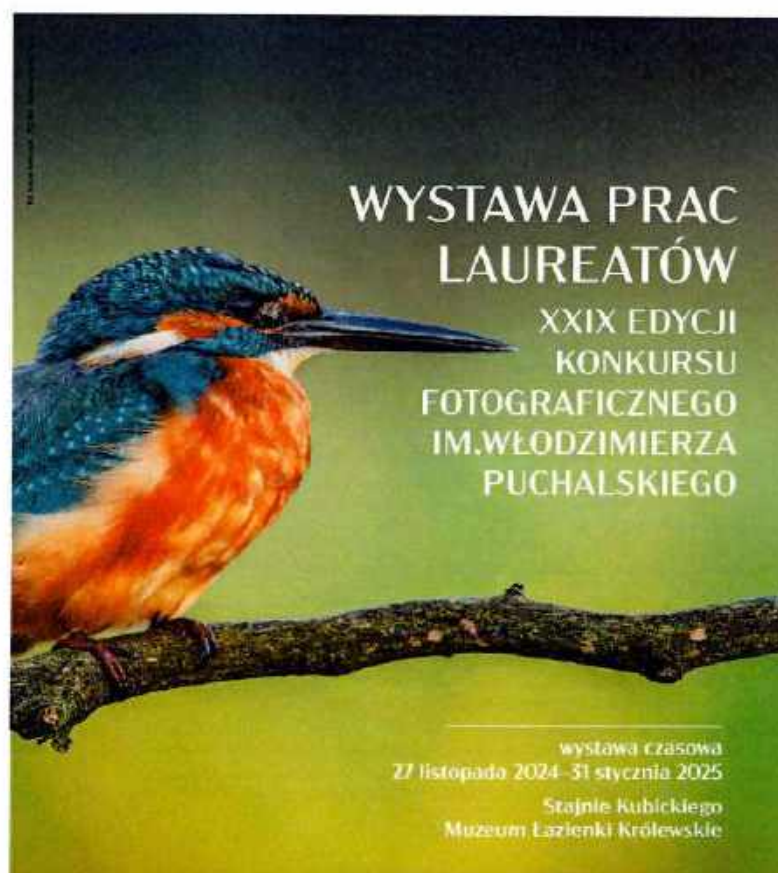

Zwieńczeniem roku jubileuszowego była gala XXIX edycji konkursu fotograficznego, któremu patronuje Włodzimierz Puchalski. Po raz pierwszy w historii odbyła się w Starej Oranżerii w Łazienkach Królewskich. Uroczystość, której gośćmi byli Prezydent RP Bronisław Komorowski oraz ministrowie Bożena Żelazowska i Stanisław Wziętek, uświetnił występ Reprezentacyjnego Zespołu Muzyki Myśliwskiej PZŁ pod kierownictwem Mieczysława Leśniczaka. Relację z gali przygotowały telewizje Polsat i TVP3. Zdjęcia nadesłane na konkurs zostały wykorzystane w dwu kalendarzach, które ukazały się nakładem „Łowca Polskiego”.

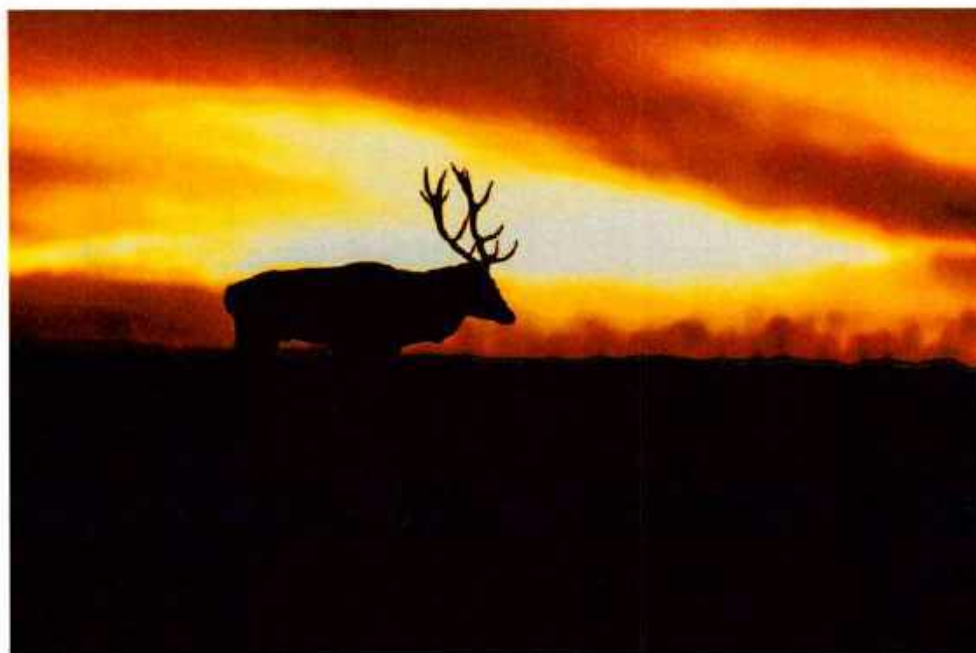
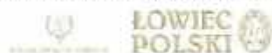

Od listopada do stycznia 2024/2025 w Muzeum Łowiectwa i Jeździectwa w Warszawie prezentowano wystawę pokonkursową, na której można było zobaczyć prace nagrodzone w XXIX edycji Konkursu Fotograficznego im. Włodzimierza Puchalskiego.

Krzysztof Stachera • **KACZOREK W RZESIE**
III MIEJSCE W KATEGORII MŁODZIEŻ
 XXIX EDYCJA KONKURSU FOTOGRAFICZNEGO IM. WŁODZIMIERZA PUCHAŁSKIEGO

Szymon Bartoło • **SAMOTNY KRÓL**
II MIEJSCE W KATEGORII MŁODZIEŻ
 XXIX EDYCJA KONKURSU FOTOGRAFICZNEGO IM. WŁODZIMIERZA PUCHAŁSKIEGO

MAKSYMILIAN PACZKOWSKI • ZEW PORANKA
I MIEJSCE W KATEGORII MŁODZIEŻ
XXIX EDYCJA KONKURSU FOTOGRAFICZNEGO IM. WŁODZIMIERZA PUCHAŁSKIEGO

BARTOŚZ CMIEL • SAMOTNIA
III MIEJSCE W KATEGORII SCENY MYSLIWSKIE
XXIX EDYCJA KONKURSU FOTOGRAFICZNEGO IM. WŁODZIMIERZA PUCHAŁSKIEGO

PAWEŁ KREFT • PIÓRO
II MIEJSCE W KATEGORII SCENY MYŚLIWSKIE
XXIX EDYCJA KONKURSU FOTOGRAFICZNEGO IM. WŁODZIMIERZA PUCHAŁSKIEGO

ŁOWIEC
POLSKI

ŁUKASZ DZIEKAN • MYŚLIWSKA GALERIA
I MIEJSCE W KATEGORII SCENY MYŚLIWSKIE
XXIX EDYCJA KONKURSU FOTOGRAFICZNEGO IM. WŁODZIMIERZA PUCHAŁSKIEGO

ŁOWIEC
POLSKI

PATRYK KURC • **STARCI TYTANÓW**
III MIEJSCE W KATEGORII RUCH
 XXXIX EDYCJA KONKURSU FOTOGRAFICZNEGO IM. WŁODZIMIERZA PUCHAŁSKIEGO

ŁUKASZ ŁUKASIK • **WYDRZY SUS**
II MIEJSCE W KATEGORII RUCH
 XXXIX EDYCJA KONKURSU FOTOGRAFICZNEGO IM. WŁODZIMIERZA PUCHAŁSKIEGO

RADOSŁAW MAKOWCZYŃSKI • **DZIK W PŁOMIENIACH**
III MIEJSCE W KATEGORII PIĘKNO
 XXX EDYCJA KONKURSU FOTOGRAFICZNEGO IM. WŁODZIMIERZA PUCHAŁSKIEGO

**ŁOWIEC
POLSKI**

PATRYCJA GZAROWSKA • **POWSTANIE**
II MIEJSCE W KATEGORII PIĘKNO
 XXX EDYCJA KONKURSU FOTOGRAFICZNEGO IM. WŁODZIMIERZA PUCHAŁSKIEGO

**ŁOWIEC
POLSKI**

PATRYK KURC • JANOSIK
I MIEJSCE W KATEGORII PIĘKNO
XXIX EDYCJA KONKURSU FOTOGRAFICZNEGO IM. WŁODZIMIERZA PUCHAŁSKIEGO

ŁOWIEC
POLSKI

ARTUR KOKOCINSKI • TANIEC GODOWY
GRAND PRIX
XXIX EDYCJA KONKURSU FOTOGRAFICZNEGO IM. WŁODZIMIERZA PUCHAŁSKIEGO

ŁOWIEC
POLSKI

Współpraca z Telewizją Polsat

Trwająca od lat współpraca z redakcją „Polsatu” przyniosła kolejne spektakularne efekty. Wyemitowano m.in. program o akcji „Myśliwskie sianokosy”, organizowanej już po raz piąty przez ZO PZŁ w Białymstoku i „Łowca Polskiego”. Tuż przed rozpoczęciem sianokosów myśliwi z kót „Głuszc” i „Boruta” z Białegostoku oraz „Dzik” z Tykocina, wspierani przez rolników oraz młodzież z Klubu Młodego Przyrodnika, korzystając z pomocy psów, przeczesali 15 ha łąk w pobliżu wsi Rzędziany. Odnaleźli i oznaczyli specjalnymi tablicami kolonię czajek oraz gniazdo błotniaka łąkowego.

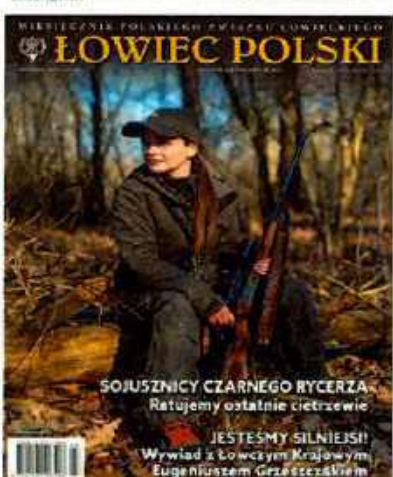
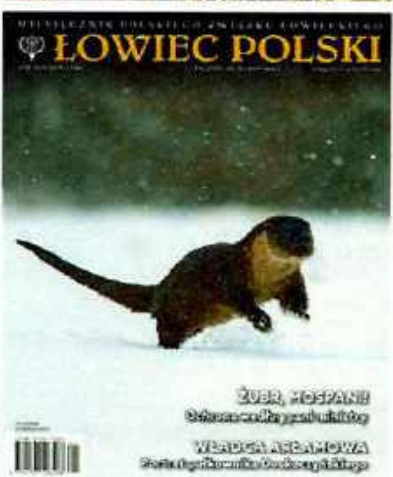
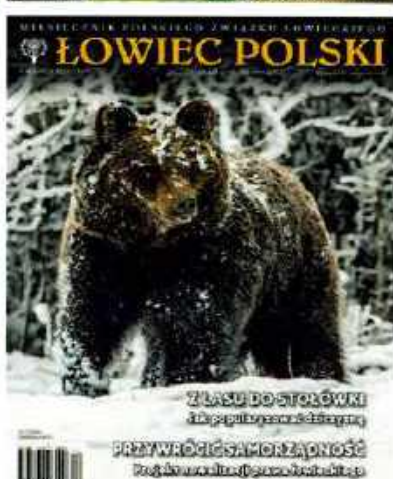
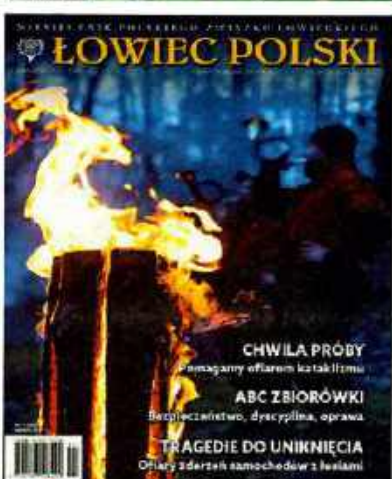
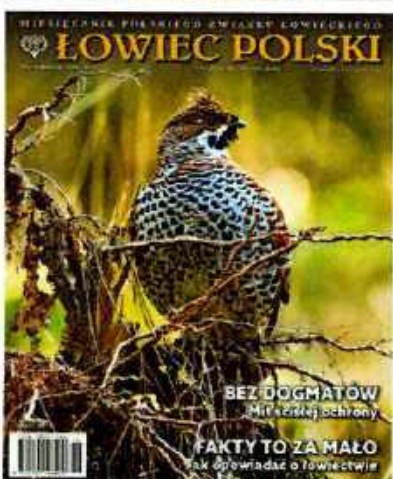
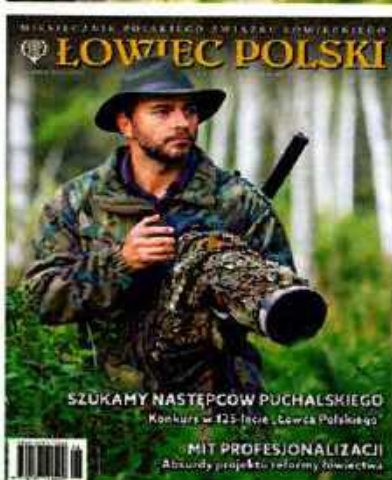
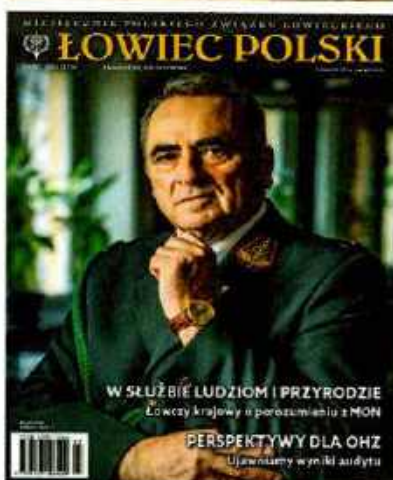
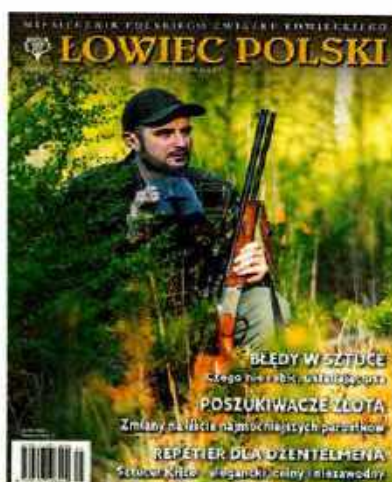
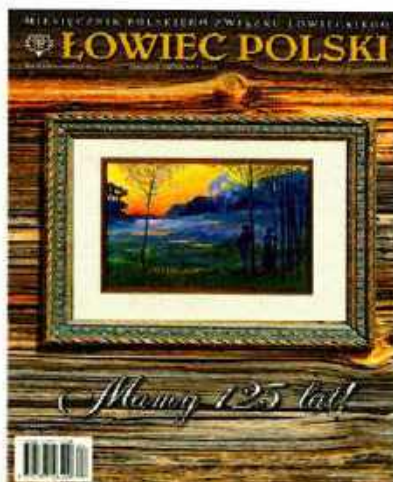
Kolejny materiał telewizja Polsat poświęciła zajęciom dla młodzieży z Łącka Zdroju, ze szkoły zniszczonej w czasie powodzi. Gościny ósmoklasistom udzielił pałac Paderewskich w Kaliskach, siedziba Nadbużańskiego Parku Krajobrazowego, a dziennikarze „Łowca Polskiego” opowiedzieli o tajemnicach mieszkańców lasu, wyjaśnili, czym się różni poroże od rogów, i zaprezentowali odgłosy zwierzyny.

Przedstawiciel „Łowca Polskiego” zabrał głos w materiale telewizji Polsat ukazującym pomoc, jaką myśliwi niosą zwierzynie, która ucierpiała w wyniku zaplątania się w leśne grodzenia czy wpadnięcia do znajdujących się na polach niezabezpieczonych studzienek. Jak podkreślił, członkowie PZŁ strzegą granicy między światem przyrody a cywilizacją i interweniują, gdy na tym styku dochodzi do sytuacji konfliktowych.

Redakcja zaangażowała się w organizację Dnia Dziecka. W programie imprezy, która odbyła się na strzelnicy myśliwskiej w Suchodole (okręg warszawski PZŁ), znalazły się pokazy sokolnicze i kynologiczne oraz ratownictwa technicznego i gaszenia pojazdu. Pod okiem instruktora można było obejrzeć broń sportową i krótką. Nadarzyła się okazja, aby zasiąść za sterami miniamfibii i auta rajdowego Rafała Martona, felietonisty motoryzacyjnego „Łowca Polskiego”.

Działalność wydawnicza Zarządów Okręgowych PZŁ

Działalność wydawniczą prowadzą także zarządy okręgowe PZŁ, które publikują periodyki, gdzie opisuje się funkcjonowanie lokalnych struktur organizacji. Zainteresowani znajdą tam artykuły poświęcone kulturze łowieckiej, trofeistyce, kynologii i kulinariom. O wartości tych pism stanowią także fotografie przyrodniczo-łowieckie i ilustracje autorstwa cenionych plastyków.

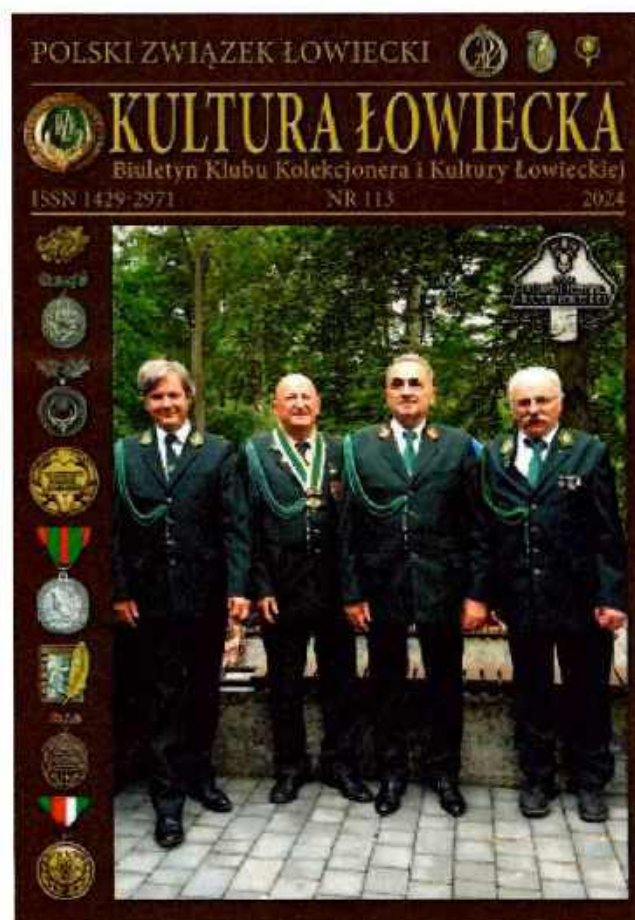

Klub Kolekcjonera i Kultury Łowieckiej PZŁ

Klub Kolekcjonera i Kultury Łowieckiej PZŁ realizuje wiele przedsięwzięć wydawniczych o tematyce przyrodniczo – łowiecko – leśnej. KKiKŁ PZŁ wydał samodzielnie, we współpracy z innym organizacjami i podmiotami następujące wydawnictwa:

1. Biuletyn „Kultura Łowiecka”, kwartalnik wydawany przez Klub Kolekcjonera i Kultury Łowieckiej PZŁ, numery czerwiec 112, wrzesień 113, grudzień 114 z 1924 r. oraz marzec 115 z 2025 r. Biuletyn wydawany jest od 1994 roku. Prezentowane są w nim artykuły poruszające bieżące wydarzenia, tematy historyczne, popularno – naukowe, kolekcjonerskie, wydawnictwa związane z kolekcjonerstwem i kulturą łowiecką, sygnalistyką.
2. „Służba dla lasu i ludzi” wystawa historyczna z okazji jubileuszu 100-lecia Lasów Państwowych zorganizowana w Muzeum Ziemi Międzyrzeckiej im. Alfa Kowalskiego. Autorzy: Grzegorz Roszkowiak, Jarosław Szałata, Paweł Guzikowski, Marek Nowak, Dominik Wieczorkiewicz, Jakub Kozłowski, Henryk Leśniak, Teresa Kaczorowska. Wydawca Nadleśnictwo Bolewice, Międzyrzecz 2024, ISBN: 978-83-965512-1-4. Organizatorzy wystawy: Nadleśnictwa Bolewice, Karwin, Międzychód, Międzyrzecz, Smolarz, Trzciel, Muzeum Ziemi Międzyrzeckiej, Zarząd Okręgowy PZŁ w Gorzowie Wlkp., Oddział Gorzowski im. Włodzimierza Korsaka KKiKŁ PZŁ, Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Gorzowie Wlkp., Powiat Międzyrzecki.
3. „Przyroda i myślistwo w grafice XX wieku – 95 rocznica powrotu żubra do Puszczy Białowieskiej”, autor Henryk Leśniak, katalog wystawy w Muzeum Łowiectwa i Jeździectwa w Warszawie, Oddział Muzeum Łazienki Królewskie. Wydawcy Zarząd Główny PZŁ i Klub Kolekcjonera i Kultury Łowieckiej PZŁ, ISBN: 978-83-959639-9-5. Wystawa przygotowana ze zbiorów członków KKiKŁ PZŁ: Henryka Leśniaka, Grzegorza Roszkowiaka, Zbigniewa Korzeniowskiego, Bohdana Jasiewicza, Krzysztofa Oleszczuka, Marka Stańczykowskiego, Tomasza Grzesiaka i Huberta Leśniaka.
4. „60-lecie Koła Łowieckiego „Knieja” w Oleśnicy” – monografia przygotowana przez członków KKiKŁ PZŁ, Tomasza Grzesiaka i Henryka Leśniaka z okazji jubileuszu koła. Wydawca: Koło Łowieckie „Knieja” w Oleśnicy, ISBN brak, stron 62, na pierwszej stronie zamieszczono wiersz rozpoczynający wpisy w kronikach z roku 2001.

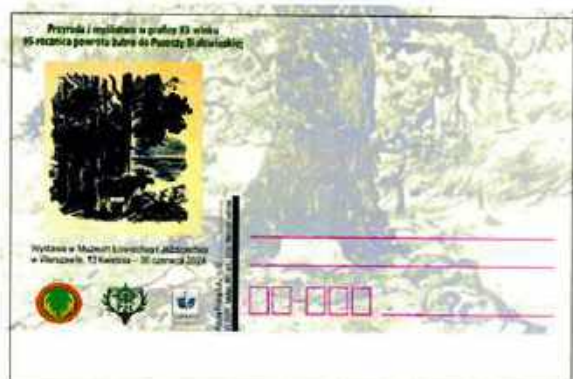
5. „Regionalna Kultura Łowiecka” – Praca zbiorowa pod redakcją członka KKiKŁ PZŁ, Andrzeja Dekerta, zeszyt nr 3/2024, Koło Łowieckie „Hubert” w Świebodzinie, ISBN 978-83-964501-2-8, nakład 80 egz. Autorami tekstów są myśliwi z Koła Łowieckiego „Hubert”: Mieczysław Bohdan, Andrzej Dekert i Włodzimierz Górka. Prezentowane wydawnictwo jest kontynuacją wydawanego przez autora od 1991 r. „Załącznika do kroniki koła”, przemianowanego w 2001 r. na „Rocznik Koła Łowieckiego Hubert w Świebodzinie”, a od trzech numerów ukazującego się pod powyższą nazwą.
6. „Włodzimierz Korsak – Fotograf i myśliwy”. Katalog wystawy wydany z okazji jubileuszu 70-lecia Gorzowskiego Towarzystwa Fotograficznego w Gorzowie Wielkopolskim. Opracowanie katalogu Grzegorz Dera, Henryk Leśniak, Marian Łazarski. Wydawca: Miejskie Centrum Kultury w Gorzowie Wielkopolskim, ISBN 978-83-972915-0-8, format A4, stron 8, druk Print Group Szczecin, zdjęcie na okładce Włodzimierza Korsaka wykonał członek GTF Waldemar Kućko. Katalog zawiera pięćdziesiąt fotografii autorstwa Włodzimierza Korsaka, podzielonych na trzy okresy historyczne, w jakich żył autor, w Anińsku pod zaborem rosyjskim, II Rzeczypospolitej i czasy PRL.
7. „Zarys historii Koła Łowieckiego nr 61 Roztocze w Zamościu 1984-2024”, autor Jerzy Garbacz, wydawca Koło Łowieckie nr 61 „Roztocze” w Zamościu, Tomaszów Lubelski 2024, ISBN 978-83-972718-1-4, stron 196. Jerzy Garbacz – członek tego koła i Oddziału Roztoczańskiego KKiKŁ PZŁ opracował zarys na podstawie trzech kronik koła prowadzonych przez Stanisława Rakusia, Wiesława Kawalca i siebie. Powstał pięknie wydany album na jubileusz 40-lecia koła.
8. „Kraśińscy na łowach”, wydanie komercyjne Krzysztofa Mielnikiewicza, członka Oddziału Warszawskiego im. Witolda Sikorskiego, KKiKŁ PZŁ. Książka zawiera opis historii rodu Kraśińskich.
9. „Księga Pamiątkowa Ufundowania Sztandaru” dla Oddziału Lubelskiego im. Wincentego Pola, KKiKŁ PZŁ. Jest pewnego rodzaju instrukcją jak powinno przebiegać jego ufundowanie. Zawiera ona wszystkie niezbędne dokumenty, które towarzyszą ufundowaniu sztandaru, poczynając od uchwały o jego ufundowaniu, okolicznościach i historii powstania, opisu, co to jest sztandar. Ponadto akt nadania, pamiątkowe wpisy uczestników nadania sztandaru, fotografie z uroczystości i biesiady jak i artykuły prasowe dotyczące nadania sztandaru.

SPRAWOZDANIE Z WYKONANIA ZADAŃ OKREŚLONYCH W ART.34 USTAWY PRAWO ŁOWIECKIE W ROKU GOSPODARCZYM 2024/2025

Wydawnictwa filatelistyczne

Dla upamiętnienia wystawy z 13 kwietnia 2024 r. „Przyroda i myślistwo w grafice XX wieku”, 95 rocznicy powrotu do Puszczy Białowieskiej symbolu ochrony polskiej przyrody, żubra, w Muzeum Łowiectwa i Jeździectwa w Warszawie, wydano kartę pocztową i arkusik znaczków personalizowanych. Pamiątki zaprojektował Henryk Leśniak.

Z okazji jubileuszowego XV Krajowego Zjazdu Delegatów KKiKŁ PZŁ w dniu 2 czerwca 2024 r., w Chęcinach, wydano dwie karty pocztowe i arkusik znaczków personalizowanych, datownik okolicznościowy i erkę. Pamiątki zaprojektował Henryk Leśniak.

Z okazji konferencji naukowej „Restytucja żubra sukcesem polskich myśliwych”, która odbyła się w Koszarach Kantonistów, w Muzeum Łazienki Królewskie w Warszawie w dniu 8 czerwca 2024 r., wydano kartę pocztową i arkusik znaczków personalizowanych. Pamiątki zaprojektował Henryk Leśniak.

Z okazji jubileuszu 20-lecia ufundowania kapliczki św. Huberta przez Oddział Kociewski KKiKŁ PZŁ w Starogardzie Gdańskim, we wrześniu br. odbyło się spotkanie zorganizowane przy kapliczce św. Huberta, obok osady Pazda, przy drodze Borzechowo – Mały Bukowiec, dla odnowienia poświęcenia kapliczki ufundowanej przez członków Oddziału Kociewskiego klubu. Na pamiątkę tego wydarzenia wydano arkusz znaczków personalizowanych w nakładzie 20 arkuszy oraz kartę pocztową z wpisem „20-lecie Poświęcenia Klubowej Kapliczki Świętego Huberta, Borzechowo – Pazda 2004 – 3 listopada – 2024”, według projektów Ignacego Stawickiego, w nakładzie 200 sztuk.

Wybrane wystawy przygotowane przez KKiKŁ PZŁ

- 5 kwietnia 2024 r. – w Zespole Szkół Akademickich im. Króla Bolesława Chrobrego w Nowym Sączu zaprezentowano wystawę „Kulturowa wartość łowiectwa”. Zadaniem wystawy było ukazanie bogatej historii i kultury polskiego łowiectwa, które od wieków stanowią nieodłączny element naszego dziedzictwa kulturowego. Wystawę przygotował Oddział Katowicko – Nowosądecki, KKiKŁ PZŁ.

- 13 kwietnia 2024 r. - wernisaż wystawy zatytułowanej „Przyroda i myślistwo w grafice XX wieku – 95 rocznica powrotu żubra do Puszczy Białowieskiej”, otwartej w Muzeum Łowiectwa i Jeździectwa w Łazienkach Królewskich w Warszawie. Wystawę otworzył Prezes NRŁ Marcin Możdżonek.

- 14 kwietnia 2024 r. - wernisaż wystawy „W służbie dla lasu i ludzi”, przygotowanej wspólnie przez nadleśnictwa i KKiKŁ PZŁ oddział Gorzowski w Muzeum Ziemi Międzyrzeckiej w Międzyrzeczu, z okazji jubileuszu 100 – lecia Lasów Państwowych. Przygotował dział ochrony przyrody.

- 8 czerwca 2024 r. - Konferencja na temat powrotu żubra do Puszczy Białowieskiej w Muzeum Łowiectwa i Jeździectwa w Warszawie. Referaty wygłosili prof. Wanda Olech, dr Andrzej Kruszewicz i Henryk Leśniak.

- 13 – 14 lipca 2024 r. - wystawa falerów i statuetek podczas Zachodniopomorskich Dni Kultury Łowieckiej w Kamieniu Pomorskim, ZO PZŁ w Szczecinie.
- 19 lipca 2024 r. - wernisaż wystawy „Łowiectwo i przyroda w grafice XX wieku” w Pałacu Balińskich w Jaszunach. Otwarcia wystawy dokonał dyrektor Kazimierz Karpicz wraz z dyrektorem Dariuszem Młotkiewiczem i wice merem Waldemarem Śliżewskim.

- 4 sierpnia 2024 r. - wystawy kolekcjonerskie i przyrodniczo - łowieckie na VII Nizańskich Dniach Kultury Łowieckiej w Nisku. Wystawy przygotowało 12 Oddziałów Regionalnych KKiKŁ PZŁ.

- 9 sierpnia 2024 r. - wernisaż wystawy „Mistrzowie fotografii przyrodniczo - łowieckiej” w Centrum Kultury w Ejszyszkach na Litwie. Wystawę otworzył wice mer Rejonu Solecznickiego Waldemar Śliżewski. Na wystawie przedstawiono fotografie: Jana Bułhaka, Włodzimierza Korsaka, Włodzimierza Puchalskiego i Włodzimierza Łapińskiego.

- 24 - 25 sierpnia 2024 r. - odbyła się wystawa przyrodniczo - łowiecka podczas Targów Łowiectwa, Winiarstwa i Produktu Regionalnego w Gliźnie, przygotowana przez

członków Oddziału Gorzowskiego i Legnickiego klubu, promująca kulturę łowiecką. Wystawę odwiedzili: Wojewoda Lubuski Marek Cebula, Marszałek Województwa Lubuskiego Marcin Jabłoński i Łowczy Krajowy Eugeniusz Grzeszczak.

- 24 sierpnia 2024 r. – wystawa „Łowiectwo w sztuce” otwarta w pijalni Wód Mineralnych w Krynicy, przygotowana przez Oddział Katowicko – Nowosądecki KKiKŁ PZŁ, z okazji obchodów XII Hubertusa Krynickiego.

- 19 – 21 września 2024 r. – przygotowano i otwarto trzy wystawy tematyczne podczas trwania „Wioski dla Ziemi” w Technikum Leśnym w Rzepinie, zatytułowane „Fotografie przyrodnicze wielkich mistrzów”, „Łowiectwo w falerystyce” i „Łowiectwo w literaturze i sztuce”. Przedsięwzięcie promuje synergii pozornie niezwiązanych ze sobą instytucji, organizacji i podmiotów na rzecz ochrony przyrody, łowiectwa i leśnictwa. W przygotowaniu wydarzenia i prezentacji stoisk na boisku szkolnym wzięło udział ponad pięćdziesięciu wystawców, wśród nich między innymi: sprzętu wojskowego Wojska Polskiego i Armii USA, stoisko sołectwa Staroścín, Stowarzyszenia Absolwentów TL, Gmin - Rzepin, Słubice Sulęcín, Cybinka i Ośno Lubuskie, Zarządów Okręgowych PZŁ w Gorzowie Wlkp., Szczecinie i Zielonej Górze, Polskiego Towarzystwa Leśnego, Nadleśnictw - Rzepin, Ośno Lubuskie, Bytnica, Kłodawa, Karwin, Bolewice, Izby Administracji Skarbowej, CZG-12, Stowarzyszenia „Po Prostu”,

Oddziału BULiGL w Gorzowie Wlkp., RDOŚ w Gorzowie Wlkp., OTL w Gorzowie Wlkp., Parku Narodowego Ujście Warty, Leśnego Banku Genów w Kostrzycy, Stowarzyszenia „Zielona Dolina Odry i Warty”, Towarzystwa Leśnego w Miliczu i w Brynku, Zespołu Szkół w Rzepinie, SP w Kowalowie i Ośnie Lubuskim, ZUL „Zulas”, Firmy „Rzepinianka” i wiele innych. Serwowano potrawy regionalne Koła Gospodyń Wiejskich, potrawy z dziczyzny, gulasz i szaszłyki przygotowane przez Karola Kusa.

- 26 września 2024 r. – wystawa pamiątek z Międzynarodowej Wystawy Łowieckiej w Berlinie w 1937 r., na Hubertusie Wrocławskim w skansenie w Borówku, ze zbiorów Tomasza Grzesiaka.

- 27 września 2024 r. - Otwarto wystawę w Muzeum w Koszutach pod Śremem. Wystawę przygotował Oddział Poznański klubu.

- 6 października 2024 r. - odbył się wernisaż wystawy Jerzego Garbacza „Piękno Ikony Pogranicza” w Muzeum Regionalnym w Tomaszowie Lubelskim. Jerzy Garbacz - grafik i malarz jest członkiem Oddziału Roztoczańskiego, KKiKŁ PZŁ.

- 25 października 2024 r. - odbył się wernisaż wystawy z okazji jubileuszu 70 – lecia Gorzowskiego Towarzystwa Fotograficznego. Wystawa obejmowała fotografie Włodzimierza Korsaka, jednego z założycieli GTF, przygotowana przez Miejskie Centrum Kultury, KKiKŁ PZŁ i ZO PZŁ w Gorzowie Wlkp.

- 27 listopada 2024 r. wystawa autorska malarstwa i rzeźby Władysława Rataja, pod patronatem Burmistrza Lubyczy Królewskiej.

- 18 stycznia 2025 r. – wernisaż wystawy na konferencji naukowej z cyklu „Łowieckie Spotkania”. Tematem wiodącym spotkania „W służbie ludziom i przyrodzie”, była prezentacja dziesięciu wybitnych postaci polskiego łownictwa. KKiKŁ PZŁ przygotował wystawę, na której zaprezentowano pamiątki i literaturę związaną z: Julianem Fałatem, Janem Sztolcmanem, Władysławem Janta Połczyńskim, Ignacym Mościckim, Włodzimierzem Korsakiem, Józefem Kobylańskim, Stanisławem Hoppe, Włodzimierzem Puchalskim, Zygmunt Pielowskim i Grzegorzem Rusakiem.

9. Współpraca z pokrewnymi organizacjami zagranicznymi

Współpraca z pokrewnymi organizacjami zagranicznymi

W okresie sprawozdawczym Polski Związek Łowiecki kontynuował udział w pracach dwóch organizacji międzynarodowych zrzeszających myśliwych. Delegacje PZŁ reprezentowały

Związek w FACE (Europejska Federacja Stowarzyszeń na rzecz Łowiectwa i Zachowania Przyrody) oraz CIC (Rada ds. Łowiectwa i Ochrony Zwierzyny).

1. Międzynarodowa Rada Łowiectwa i Ochrony Przyrody - CIC

W ramach członkostwa PZŁ w CIC przeprowadzone zostało w 2024 r. w Olsztynie 2-dniowe szkolenie z wyceny medalowej trofeów łowieckich dla kandydatów na Certyfikowanych Mierniczych CIC.

Jednocześnie, decyzją Łowczego Krajowego w 2024 r., rozpoczęto działania zmierzające do odbudowy kontaktów z pokrewnymi organizacjami w państwach sąsiednich. Wstępnie nawiązane zostały kontakty z organizacjami myśliwych w RFN, Litwie i Czechach. Dialog zaowocował wizytami Prezydenta Niemieckiego Związku Łowieckiego (DJV) w Polsce (10.2024 oraz 03.2025) oraz rewizytą w RFN Łowczego Krajowego (01.2025). Mając na uwadze zacieśnienie współpracy oraz wymianę poglądów na kwestie gospodarki łowieckiej wystosowane zostały zaproszenia dla delegacji Czeskiego i Morawskiego Związku Myśliwych do odbycia wizyty w Polsce w 2025 r. Z tego samego powodu rozpoczęte zostały rozmowy z przedstawicielami Litewskich Związków Łowieckich. Zapoczątkowany dialog zaowocował organizacją wystawy w Jaszunach (pow. Sołeczники) poświęconej twórczości Włodzimierza Korsaka.

2. Udział polskiej delegacji w 70. Walnym Zebraniu Międzynarodowej Rady Łowiectwa i Ochrony Przyrody (CIC) Cascais, Portugalia – 18–21 kwietnia 2024 r.

W okresie sprawozdawczym przedstawiciele Polskiego Związku Łowieckiego wzięli udział w 70. Walnym Zebraniu Międzynarodowej Rady Łowiectwa i Ochrony Przyrody (CIC), które odbyło się w dniach 18–21 kwietnia 2024 roku w Cascais, w Portugalii. W wydarzeniu uczestniczyli delegaci z 86 krajów, w tym przedstawiciele 27 państw członkowskich CIC.

Motywnym przewodnim spotkania było hasło „Bridges to Biodiversity” (Mosty do bioróżnorodności), które podkreślało rolę łowiectwa jako narzędzia ochrony przyrody oraz wskazywało na potrzebę globalnej współpracy na rzecz zachowania różnorodności biologicznej.

Polska delegacja aktywnie uczestniczyła w obradach plenarnych, sesjach tematycznych i technicznych, warsztatach oraz licznych spotkaniach bilateralnych. Przedstawiciele PZŁ zaprezentowali krajowe działania z zakresu zrównoważonego łowiectwa, ochrony dzikiej przyrody oraz odpowiedzialnego zarządzania zasobami naturalnymi. Istotnym akcentem był ogłoszony podczas zebrania fakt przyjęcia w Polsce 57 nowych certyfikowanych mierniczych

trofeów CIC, co istotnie wzmacnia polski wkład w rozwój i standaryzację oceny trofeów łowieckich.

W ramach działań bilateralnych doszło m.in. do spotkań z ministrem środowiska Botswany, panem Dumezweni Mthimkhulu, oraz ministrem środowiska Namibii, panem Pohamba Penomwenyo Shifeta. Nawiązane rozmowy, a także dotychczasowa współpraca z Ambasadą Botswany w Berlinie oraz Konsulem Honorowym Botswany w Polsce, otwierają perspektywy dla przyszłych wspólnych inicjatyw.

Delegacja PZŁ odbyła także spotkanie z sekretarzem generalną Konwencji Ramsarskiej, dr Musondą Mumbą, która wyraziła chęć odwiedzenia Polski podczas jednej z najbliższych wizyt w Europie. W szczególności zainteresowała ją możliwość zapoznania się z funkcjonowaniem i stanem ochrony polskich obszarów Ramsar.

■ Główne tematy poruszone podczas zebrania:

- **Prezentacja Programu CIC 2030**

Zaprezentowano i przyjęto dokument strategiczny „CIC 2030”, który wyznacza kierunki działań organizacji w kontekście realizacji Globalnego Ramowego Programu Bioróżnorodności Kunming-Montreal. Program ten koncentruje się na integracji łowiectwa z ochroną środowiska oraz promowaniu odpowiedzialnego zarządzania populacjami dzikich zwierząt.

- **Rola łowiectwa w ochronie bioróżnorodności**

W trakcie debat eksperckich podkreślono znaczenie łowiectwa jako skutecznego narzędzia w utrzymywaniu równowagi populacyjnej gatunków oraz w zapobieganiu degradacji siedlisk. Zwrócono również uwagę na potrzebę szerokiej edukacji społecznej oraz walki z mitami dotyczącymi działalności łowieckiej.

- **Współpraca międzynarodowa i wymiana doświadczeń**

Duży nacisk położono na budowanie i pogłębianie współpracy między państwami, szczególnie w kontekście przeciwdziałania nielegalnemu handlowi dziką fauną, wdrażania programów edukacyjnych oraz wymiany dobrych praktyk w zakresie zarządzania populacjami zwierząt.

- **Przyjęcie nowych członków i organizacji**

CIC oficjalnie przyjęło nowych członków, w tym Botswanę jako państwo członkowskie. W swoim wystąpieniu minister środowiska i turystyki Botswany, H.E. Dumezweni Mthimkhulu,

podkreślił znaczenie łowiectwa jako elementu krajowej strategii ochrony przyrody oraz ważnego składnika lokalnej gospodarki.

Zebranie Walne CIC w Cascais było ważnym wydarzeniem z punktu widzenia rozwoju międzynarodowej współpracy na rzecz ochrony przyrody i promowania zrównoważonego łowiectwa. Polska delegacja miała okazję nie tylko przedstawić własne doświadczenia i osiągnięcia, ale również nawiązać wartościowe kontakty z przedstawicielami organizacji i administracji innych krajów. Wnioski i rekomendacje płynące z obrad będą stanowić punkt wyjścia dla dalszych działań w Polsce w obszarze zarządzania zasobami przyrodniczymi oraz ochrony bioróżnorodności.

3. Udział polskiej delegacji w posiedzeniu Komitetu Wykonawczego CIC na Węgrzech – wrzesień 2024

W dniach 26–27 września 2024 r. w Budapeszcie odbyło się posiedzenie Komitetu Wykonawczego Międzynarodowej Rady Łowiectwa i Ochrony Przyrody (CIC). Wydarzenie zostało zorganizowane w ramach węgierskiej prezydencji w Unii Europejskiej i połączone z naradą Dyrektorów Łowieckich państw członkowskich UE. Uczestniczyli w nim przedstawiciele 27 krajów, w tym delegacja z Polski.

Podczas obrad omawiano kwestie kluczowe z punktu widzenia międzynarodowej współpracy w zakresie łowiectwa i ochrony przyrody. Polska delegacja aktywnie włączyła się w dyskusje, przedstawiając krajowe działania na rzecz zrównoważonego zarządzania populacjami dzikich zwierząt oraz ochrony bioróżnorodności. Szczególną uwagę poświęcono zagadnieniom współpracy transgranicznej, zwalczania nielegalnego handlu dziką fauną i trofeami, a także roli edukacji przyrodniczej.

■ Najważniejsze tematy poruszone podczas posiedzenia:

- **Realizacja programu CIC 2030**

Omówiono dotychczasowe działania i kierunki dalszej realizacji programu „CIC 2030”, którego celem jest wzmocnienie roli łowiectwa jako narzędzia ochrony przyrody w ramach wdrażania Globalnego Ramowego Programu Bioróżnorodności Kunming-Montreal.

- **Współpraca z Dyrektorami Łowieckimi UE**

W ramach wspólnej sesji z Dyrektorami Łowieckimi państw UE poruszono kwestie dotyczące harmonizacji polityk łowieckich, zarządzania populacjami gatunków problemowych oraz ochrony siedlisk. Podkreślano również znaczenie społecznej i kulturowej roli łowiectwa w Europie.

- **Nowe inicjatywy CIC**

Przedstawiono propozycje nowych projektów, m.in. systemu monitoringu zdrowia dzikiej fauny, ochrony szlaków migracyjnych ptaków oraz badań nad wpływem zmian klimatycznych na populacje zwierząt wysokogórskich, w tym kozic.

- **Strategia komunikacyjna CIC**

Zatwierdzono nową strategię komunikacyjną CIC, zakładającą m.in. zwiększenie obecności organizacji w mediach cyfrowych oraz rozwój działań edukacyjnych skierowanych do młodzieży i społeczności lokalnych.

- **Kontakty bilateralne i inicjatywy**

Gospodarzem wydarzenia był dr Zoltán Kovács – Sekretarz Stanu ds. międzynarodowej komunikacji i relacji społecznych oraz przedstawiciel Węgier w CIC. Polska delegacja odbyła z nim rozmowę, podczas której nawiązano do współpracy przy organizacji wystawy „One With Nature” w Budapeszcie w 2021 roku, której dr Kovács był głównym organizatorem. Minister wyraził uznanie dla zaangażowania polskich przedstawicieli w międzynarodowe działania łowieckie oraz zadeklarował chęć współpracy przy kolejnych projektach.

Na prośbę polskiej delegacji Wicepremier Węgier i jednocześnie Prezes Węgierskiego Związku Łowieckiego, pan Zsolt Semjén, przekazał podpisany egzemplarz swojej autobiografii pt. *To łowiectwo mnie wybrało*. Książka została następnie wystawiona w Polsce na aukcji charytatywnej.

4. Europejska Federacja Łowiectwa i Zachowania Przyrody - FACE

W oparciu o art. 34 ustawy z dnia 13 października 1995 r. Prawo łowieckie do zadań Polskiego Związku Łowieckiego należy m.in. współpraca z pokrewnymi organizacjami zagranicznymi. Polski Związek Łowiecki jako organizacja łowiecka współpracuje z Europejską Federacją Łowiectwa i Zachowania Przyrody (FACE), która jest stałym ambasadorem krajowych organizacji łowieckich. Utworzona w 1977 roku ze stałą siedzibą w Brukseli. Aktualnie reprezentuje organizacje łowieckie z 37 krajów Europy (w tym wszystkie z krajów UE). Jest liczącą się organizacją pozarządową na szczeblu nie tylko europejskim, biorącą udział w tworzeniu i modyfikacji prawa w zakresie zarządzania zasobami przyrody Unii Europejskiej. Federacja w gremiach decydenckich Parlamentu Europejskiego promuje zasady zrównoważonego użytkowania dzikich zwierząt i od ponad trzech dekad jest członkiem Międzynarodowej Unii Ochrony Przyrody (*International Union for Conservation of Nature, IUCN*).

Aktualnie Polskie Związki Łowieckie w ramach struktur FACE jest organizacją o statusie normalnego członka, współtworząc tzw. Region Centralny, do którego należą organizacje łowieckie z następujących krajów: z Austrii, z Czech, ze Słowacji, ze Słowenii, ze Szwajcarii i z Węgier. Wychodząc naprzeciw krajowym wyzwaniom związanym z zarządzaniem populacjami dzikich zwierząt oraz mając na uwadze znaczenie i siłę polskiej organizacji na szczeblu europejskim, Polski Związek Łowiecki zabiegał o przewodnictwo regionowi centralnemu na ostatnim Walnym Zgromadzeniu FACE we wrześniu 2024 r. w Brukseli. Inicjatywa ta spotkała się z uznaniem członków federacji, w tym w szczególności wśród przedstawicieli samego zarządu. Zdecydowano na poziomie regionu oraz zarządu FACE, by umocnienie zgłoszonej kandydatury nastąpiło w najbliższym roku kalendarzowym.

Warto wskazać, że w latach 2019–2021 przedstawiciel Polskiego Związku Łowieckiego wraz z przedstawicielami pięciu krajowych organizacji łowieckich, tj. ze Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej, Hiszpanii, Włoch, Francji i Niemiec współtworzył ścisły zarząd Federacji.

Federacja na co dzień współpracuje z reprezentantami Komisji Europejskiej oraz pozostałymi interesariuszami w kwestiach oddziaływania polowań na zachowanie zasobów przyrody. W praktyce skupia się głównie na ocenie realizacji dyrektyw unijnych oraz porozumień międzynarodowych poprzez monitorowanie procedowanych regulacji prawnych związanych z wykonywaniem polowań. Zgodnie ze swoją statutową działalnością federacja jest w tym środowisku właściwym ambasadorem krajowych organizacji łowieckich z siedzibą nieopodal Parlamentu Europejskiego oraz Dyrekcji Generalnej ds. środowiska Komisji Europejskiej.

Polski Związek Łowiecki w ramach tej współpracy uczestniczy w zakresie szeroko pojętej polityki ochrony środowiska Unii Europejskiej i jest w stanie na bieżąco reagować na szczeblu krajowym, na projekty nowych regulacji i stanowienia prawa inicjowane przez Komisję Europejską. Ponadto PZŁ bierze udział w statutowych aktywnościach federacji FACE. Podejmowane na poziomie europejskim i krajowym działania w ww. obszarach przedstawia się poniżej. Świadczą one o właściwym kierunku i zaangażowaniu w sprawy istotne dla myśliwych - członków Polskiego Związku Łowieckiego, a zarazem stanowią podstawę do kontynuacji współpracy w przyszłości.

Prawo odbudowy zasobów przyrodniczych (od 2022 roku)

Na mocy unijnego rozporządzenia o odbudowie zasobów przyrodniczych, które weszło życie 18 sierpnia 2024 r., państwa członkowskie aktualnie pracują nad krajowymi planami odbudowy zasobów przyrodniczych, ponieważ w sierpniu 2026 r. zobowiązane są do przedstawienia ich do Komisji Europejskiej.

Rozporządzenie ma na celu przywrócić co najmniej 20% obszarów lądowych i morskich UE do 2030 r. oraz wszystkich ekosystemów wymagających odbudowy do 2050 r. Za przyjęciem Nature Restoration Law zagłosowało 20 państw członkowskich (Bułgaria, Czeska Republika, Dania, Niemcy, Estonia, Irlandia, Grecja, Hiszpania, Francja, Chorwacja, Cypr, Łotwa, Litwa, Luksemburg, Malta, Austria, Portugalia, Rumunia, Słowenia oraz Słowacja), wśród sześciu przeciwnych była Polska razem z Włochami, Węgrami, Holandią, Finlandią oraz Szwecją, natomiast Belgia wstrzymała się od głosu.

Przedstawiciel PZŁ w FACE na bieżąco monitoruje zaawansowanie prac na poziomie krajowym, a dzięki współpracy z sekretariatem FACE, Polski Związek Łowiecki ma możliwość właściwego reagowania i uczestniczenia w trwającym procesie.

Podczas Prezydencji Polski w Radzie Unii Europejskiej odbyło się w Polsce nieformalne spotkanie Dyrektorów Generalnych ds. przyrody krajów Unii Europejskiej, połączone wspólną sesją konferencyjną z Dyrektorami Generalnymi ds. leśnictwa¹.

Europejską Federację FACE, a tym samym krajowe stowarzyszenia łowieckie z 37 krajów Europy (w tym 27 UE) reprezentował przedstawiciel PZŁ w FACE. Wydarzenie było doskonałą okazją do wymiany wiedzy i dobrych praktyk pomiędzy przedstawicielami Komisji Europejskiej, Dyrekcji Generalnej ds. Środowiska KE, delegatami krajowymi, reprezentantami Międzynarodowej Unii Ochrony Przyrody (IUCN), Europejskiej Organizacji Właścicieli Ziemi (ELO), Europejskiego Stowarzyszenia Lasów Państwowych (EUSTAFOR), Konfederacji Europejskich Właścicieli Lasów (CEPF), przedstawicielami Ministerstwa Klimatu i Środowiska, Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska (GDOŚ), Instytutu Ochrony Środowiska – Państwowego Instytutu Badawczego (IOŚ-PIB) i kluczowymi interesariuszami.

Walne Zgromadzenie FACE w Brukseli 25-26 września 2024 r.

W pierwszym dniu wybrano nowe władze federacji FACE. Na funkcję Prezydenta FACE zgłoszono dwie kandydatury z hiszpańskiego i duńskiego związku łowieckiego. Ostatecznie po autoprezentacji obu kandydatów – Walne Zgromadzenie wybrało Laurens Hoedemaker,

¹ Unijne prawo o odbudowie zasobów przyrodniczych wysoko na liście priorytetów spotkania Dyrektorów Generalnych ds. Przyrody Unii Europejskiej

https://www.pzlowlow.pl/unijne-prawo-o-odbudowie-zasobow-przyrodniczych-wysoko-na-liscie-priorytetow-spotkania-dyrektorow-generalnych-ds-przyrody-unii-europejskiej/?fbclid=IwY2xjawK0w9NleHRuA2FlbQlXMQBicmlkETewRmxHMWhsR0JUT3pOU0RVAR7IFFDXr2yF5iVq6eQprta4B65xZnKDnzMmtNrVSD4fkNdRPQosX7CgwDaTCw_aem_-BbzSmTe-hVupmuBMWQ88g

nowym Prezydentem FACE. Pełny skład zarządu federacji wraz z przewodniczącymi regionów dostępny jest na stronie internetowej federacji².

Po wyborach odbyła się część konferencyjna w tematyce bieżących zagadnień polityki ochrony środowiska Unii Europejskiej, ze szczególnym uwzględnieniem spraw wilka. Przedstawiciele krajowych organizacji łowieckich, w tym przedstawiciel Polskiego Związku Łowieckiego na bieżąco śledzili wydarzenia z odbywającego się w tym samym czasie posiedzenia zastępców stałych przedstawicieli rządów państw członkowskich Unii Europejskiej tzw. COREPER I, na którym ostatecznie zdecydowano o wystosowaniu do Stron Konwencji Berneńskiej propozycji o obniżenie statusu ochrony tego drapieżnika ze ściśle chronionego gatunku na gatunek chroniony. Tym samym długofalowe działania prowadzone przez federację, we współpracy z krajowymi organizacjami łowieckimi, a także z przedstawicielami Komisji Europejskiej i europosłami przyniosły ostatecznie zamierzony skutek.

Ponadto w związku z trwającym procesem ponownego tworzenia się Intergrupy PE „Bioróżnorodność, łowiectwo, wieś” przedstawiciel PZŁ wziął udział w spotkaniu w siedzibie Parlamentu Europejskiego z przedstawicielami Komisji Europejskiej i członkami – europosłami ww. międzyparlamentarnego zespołu. Przedstawiciel KE przedstawił planowanie działania Komisji w sprawie dzisiejszych wydarzeń związanych z wilkiem na poziomie dyrektywy siedliskowej.

Przedstawiciel PZŁ, rozmawiał z członkiem Intergrupy PE na temat agendy tematycznej, która powinna uwzględnić w szerszym zakresie zagadnienie unijnego prawa odbudowy przyrody i zobowiązania państw członkowskich do przygotowania krajowych planów odbudowy zasobów przyrodniczych. Wskazał kilka ważnych polskich aktywności na szczeblu ministerialnym i kół łowieckich dedykowanych odbudowie agrocenoz, ze szczególnym uwzględnieniem agrocenoz.

Robocze spotkanie dot. zrównoważonego zarządzania dużymi drapieżnikami i szwedzką populacją łosi, w kontekście problemów w krajach UE (październik 2024 r.).

Na zaproszenie szwedzkiej organizacji łowieckiej (Svenska Jägareförbundet) razem z reprezentantami z Niemiec (Deutscher Jagdverband), ze Słowacji (Slovenská poľovnícka komora), z Wielkiej Brytanii (BASC - The British Association for Shooting and Conservation)

² <https://www.face.eu/about-face/>

oraz z Francji (FACE) przedstawiciel PZŁ w FACE wziął udział w roboczym spotkaniu na temat dużych drapieżników oraz zrównoważonego zarządzania tutejszą populacją łosi.

Przedstawił bieżące krajowe informacje w sprawie wilka w Polsce w odniesieniu do ostatniego sprawozdania IUCN o stanie ochrony i zachowania tego gatunku w Europie. Przedmiotem dyskusji uczestników było także zarządzanie populacją łosi w Szwecji, problemy związane z tym gatunkiem w Polsce, ich presja na las, a przede wszystkim wyniki badań oceny liczebności w Lasach Państwowych w kontekście obowiązującego od 2001 r. moratorium. Przykłady monitoringu gatunków i bieżące wiadomości o wilku zaprezentował wybitny ekspert od dużych drapieżników Gunnar Glöersen.

Europejska kampania promocji mięsa dzikich zwierząt (4-10 listopada 2024 r.).

Polski Związek Łowiecki współpracując z sekretariatem FACE brał udział w zeszłorocznej kampanii Europejskiego Tygodnia Dzikizyny³ (z ang. Game Meat Week⁴), w której wspólnie z członkami federacji promował wszelkie walory spożywania dzikizyny.

Projekt rozporządzenia dot. usunięcia 7 gatunków ptaków z listy gatunków łownych.

W ramach współpracy z FACE federacja wystosowała stanowisko do projektu rozporządzenia ministra klimatu i środowiska dot. zmiany listy gatunków zwierząt łownych, jednoznacznie wskazując o braku podstaw merytorycznych do dalszego procedowania tego projektu. Stanowisko FACE⁵ z prośbą o zatrzymanie kontynuowania procesu legislacyjnego otrzymali m.in. Główny Konserwator Przyrody, Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi, przewodnicząca sejmowej Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa, a także Prezes Rządowego Centrum Legislacyjnego⁶.

³ Rozpoczynamy Europejski Tydzień Dzikizyny: święto zrównoważonego i zdrowego jedzenia.
<https://www.pzlow.pl/rozpoczynamy-europejski-tydzien-dzikizyny-swieto-zrownowazonego-i-zdrowego-jedzenia-4-11-listopada-2024-r/>

⁴ <https://www.face.eu/game-meat-week/>

⁵ FACE's position on the draft regulation of the Minister of Climate and Environment amending the regulation on establishing the list of game species (Number 1235 from the List of Legislative Drafts - <https://legislacja.rcl.gov.pl/projekt/12393652>) <https://nrl.org.pl/wp-content/uploads/2025/01/FACE-letter-Draft-regulation-amending-the-regulation-on-establishing-the-list-of-game-.pdf>

⁶ FACE przeciwko wykreśleniu 7 gatunków ptaków z listy łownych – brak naukowego uzasadnienia
<https://nrl.org.pl/face-przeciwko-wykresleniu-7-gatunkow-ptakow-z-listy-lownych-brak-naukowego-uzasadnienia/>

Intergrupa Parlamentu Europejskiego „Bioróżnorodność, łowiectwo, wieś” (kadencja 2019-2024 i 2024-2029 PE).

Polski Związek Łowiecki za pośrednictwem swojego przedstawiciela razem z sekretariatem FACE zabiega o liczne i przede wszystkim aktywne uczestnictwo europosłów – reprezentantów państw członkowskich UE na poziomie tego międzyparlamentarnego zespołu. W ramach współpracy przedstawiciel PZŁ współorganizuje spotkania wysokiego szczebla z udziałem członków intergrupy oraz krajowych ekspertów. Wydarzenia te są często początkiem do osiągania kompromisów i wypracowywania przyszłych stanowisk dla grup politycznych PE.

Przy okazji warto przypomnieć, że dzięki aktywności przedstawiciela PZŁ w FACE, Polski Związek Łowiecki otrzymał w kwietniu 2020 r. realne wsparcie od członków zarządu tego międzyparlamentarnego zespołu w formie pismnego apelu do wszystkich posłów na Sejm RP, podczas procedowania tematu związanego z przywróceniem możliwości udziału nieletnich podczas polowań w Polsce.

Ukonstytuowanie nowej intergrupy na kadencję 2024-2029 Parlamentu Europejskiego nastąpiło 13 lutego 2025 r. w Strasburgu.

Rozporządzenie PE i Rady nr 1907/2006 w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH) w odniesieniu do ołowiu w amunicji i sprzęcie wędkarskim (od 20 lutego 2025 r.).

Używanie śrutowej amunicji ołowianej na terenach wodno-błotnych i wokół nich od 16 lutego 2023 r. jest nielegalne w całej Unii Europejskiej oraz w krajach Europejskiego Obszaru Gospodarczego. Aktualnie Komisja Europejska pracuje nad nowym rozporządzeniem obejmującym zdecydowanie więcej zakazów, które dotyczą nie tylko samego wykonywania polowań, ale również planowanych ograniczeń we wprowadzaniu do obrotu amunicji zawierającej ołów⁷.

Przedstawiciel PZŁ w FACE aktywnie działa w ramach struktur federacji, by procedowany projekt uwzględniał potrzebę wystarczająco długiego okresu przejściowego na wprowadzenie ewentualnych regulacji. Polski Związek Łowiecki podczas prac nad poprzednim rozporządzeniem ograniczającym się jedynie do terenów wodno-błotnych wskazywał na niewystarczający okres przejściowy dla polskich myśliwych, a także popieraną także przez

⁷ KE rozpoczyna prace nad całkowitym wycofaniem ołowiu z amunicji myśliwskiej
<https://braclowiecka.pl/n/1/aktualnosci/6652/ke-rozpoczyna-prace-nad-calkowitym-wycofaniem-olowiu-z-amunicji>

federację rewizję stosownych zapisów ówczesnego projektu, który ostatecznie został przyjęty. Działania w tym zakresie opisano przy okazji raportu pn. Współpraca z FACE⁸.

Działania Polskiego Związku Łowieckiego w porozumieniu z sekretariatem FACE i krajowymi organizacjami łowieckimi sprowadzają się do wypracowania takiego porozumienia i wspólnego stanowiska wobec często różnych oczekiwań krajowych, aby finalnie uzyskać kompromis do proponowanych zapisów projektu rozporządzenia.

Aktualizacja unijnej listy IAS (od marca 2025 r.).

Udział w pracach KE dotyczących rozporządzenia wykonawczego aktualizującego unijną listę inwazyjnych gatunków obcych⁹. UE prowadzi listę „inwazyjnych gatunków obcych budzących obawę Unii”, w odniesieniu do których kraje UE muszą podjąć skoordynowane działania w celu zarządzania i zapobiegania ich wprowadzaniu i rozprzestrzenianiu. Ta inicjatywa dodaje nowe gatunki do listy.

Ogólne Zgromadzenie FACE (Zagrzeb, 25 – 26 marca 2025 r.).

Poza sprawami statutowymi w ramach członkostwa w federacji FACE omówiono w obszarze bieżącej działalności projekty regulacji prawnych Unii Europejskiej, w tym w szczególności: trwającym procesie dostosowywania prawa europejskiego do decyzji podjętych w 2024 r. na poziomie międzynarodowym w ramach konwencji berneńskiej. Dodatkowo przedstawiciel PZŁ w FACE zwrócił uwagę na konieczność wnikliwego monitoringu przygotowywanych sprawozdań państw członkowskich w ramach art. 17 dyrektywy siedliskowej, które to rządy poszczególnych państw muszą przekazać Komisji Europejskiej do końca lipca 2025 r. To szczególnie ważne w kontekście rozważania zarządzania krajową populacją wilków w danym kraju, bo wpisane tam wartości będą warunkować tę możliwość. Krajowi reprezentanci dyskutowali także w sprawie stanowiska FACE w odniesieniu do procedowanego przez Komisję Europejską projektu rozporządzenia ograniczającego wykorzystanie ołowiu w amunicji i sprzęcie wędkarskim. Przy okazji ogólnego zgromadzenia federacji Polski Związek Łowiecki wziął udział w obchodach 100-lecia Chorwackiego Związku Łowieckiego.

⁸ <https://braclowiecka.pl/n/1/aktualnosci/6409/jaroslav-kuczaj-o-swoim-odwolaniu-z-zg-pzl>

⁹ https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/14130-Updating-the-list-of-invasive-species-threatening-biodiversity-and-ecosystem-services-across-the-EU_en

Współpraca z europejską federacją FACE oprócz uczestnictwa w wydarzeniach różnych szczebli i procesu stanowienia prawa z zakresu zrównoważonego zarządzania i wykonywania połowań w Europie, wymaga orientacji w długofalowych procesach decyzyjnych UE. Tym samym opiera się na stałym kontakcie z sekretariatem FACE, również poprzez bieżącą korespondencję wymiany informacji krajowych organizacji łowieckich. Polski Związek Łowiecki uznaje współpracę za właściwą i potrzebną.

10. Wspieranie i prowadzenie badań naukowych w zakresie gospodarowania zwierzyną

Monitoring zwierząt łownych w Polsce.

Celem tego projektu jest gromadzenie, analizowanie i rozpowszechnianie informacji o sytuacji poszczególnych gatunków zwierząt łownych w kraju oraz o przebiegu gospodarowania ich populacjami, a więc przede wszystkim o wielkości i trendach pozyskania. Jest to przedsięwzięcie wieloletnie, realizowane przez Stację Badawczą PZŁ w Czempiniu od początku lat 90. ubiegłego wieku. Monitoring zwierzyny opiera się głównie na materiałach sprawozdawczości łowieckiej, którymi od szeregu lat są roczne plany łowieckie. Stacja wykorzystuje więc dane importowane z systemu informatycznego i przetwarza do formatu umożliwiającego prowadzenie zestawień i analiz służących ocenie krajowej sytuacji zwierzyny. Tutejszą bazę danych sprawozdawczości łowieckiej uzupełniono w ten sposób o informacje na temat realizacji gospodarki łowieckiej, szacunkowych ocen liczebności zwierzyny oraz planów jej pozyskania dla dzierzawionych obwodów łowieckich, obwodów zarządzanych przez ośrodki hodowli zwierzyny Polskiego Związku Łowieckiego oraz obwodów należących do innych ośrodków hodowli zwierzyny. Wspomniana baza tych danych obejmuje obecnie już 43 lata (począwszy od 1981/82) i zawiera 206 tysięcy rekordów.

Materiały gromadzone w Stacji w ramach monitoringu zwierzyny służą nie tylko do oceny bieżącej sytuacji poszczególnych gatunków jako podstawy gospodarowania ich populacjami, ale także do przygotowania publikacji naukowych dotyczących wybranych zagadnień. W początku 2025 r. opublikowany został artykuł oparty na dawnych materiałach gromadzonych w Stacji podczas liczenia zajęcy metodą taksacji pasowej:

Hušek J., Panek M. 2025. A complete reversal in the effects of extrinsic factors on the escape behaviour of European hare over 33 years [Całkowite odwrócenie wpływu czynników zewnętrznych na zachowania ucieczkowe zajęcia szaraka w ciągu 33 lat]. *Biological Journal of the Linnean Society* 144: 1-8.

W artykule tym wykazano, że na przestrzeni lat nastąpiły zasadnicze zmiany zachowania zajęcy w obliczu zagrożenia, tj. w dystansie ucieczki osobników przebywających w godzinach dziennych w kotlinach. Było to najwyraźniej związane zarówno z intensyfikacją rolnictwa, jak i odmiennymi stanami dzikich i domowych drapieżników penetrujących tereny polne, czyli ze zmianami warunków bytowania zajęcy.

Na początku 2024 r., we współpracy z pracownikami z kilku ośrodków naukowych, przeprowadzono analizy danych sprawozdawczości łowieckiej na temat liczebności i pozyskania szopów w Polsce. Na tej podstawie przygotowano referat:

Ciepliński M., Cichocki J., Panek M., Nasiadka P., Sobczuk M., Ważna A. Reducing the population number of the invasive raccoon in Poland [Ograniczanie liczebności inwazyjnego szopa pracza w Polsce].

Został on zaprezentowany na konferencji naukowej dotyczącej szopa, która odbyła się we Włoszech w kwietniu 2024 r. Przystawiono w nim nie tylko rozwój populacji i szybki wzrost pozyskania tego gatunku, ale także omówiono możliwości ograniczenia jego ekspansji. Na początku 2025 r. uzupełniono analizowane dane o nowe materiały sprawozdawczości łowieckiej z sezonu 2023/24 i przystąpiono do ostatecznych analiz oraz przygotowania publikacji, która powinna zostać ukończona w roku następnym.

Materiały z rocznych planów łowieckich są udostępniane w postaci różnorodnych wyciągów i zestawień dla jednostek Polskiego Związku Łowieckiego oraz jednostek administracji publicznej, a także dla przedstawicieli różnych placówek naukowych, gdzie wykorzystywane są w ramach realizowanych tam projektów badawczych, w przygotowywanych publikacjach oraz w pracach inżynierskich i magisterskich. W roku 2024/25 dane takie udostępniono badaczom i studentom z SGGW w Warszawie, Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Uniwersytetu Medycznego w Lublinie, Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie, Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu, Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie, Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie oraz Wyższej Szkoły Zarządzania Środowiskiem w Tucholi. We wszystkich tych pracach podano, że wykorzystane materiały pochodziły ze Stacji Badawczej PZŁ w Czempiniu i były zgromadzone przez koła łowieckie. Zatem takie wykorzystanie materiałów sprawozdawczości łowieckiej nie tylko przyczynia się do poszerzania wiedzy o naszych zwierzętach łownych, ale także do rozpowszechniania informacji o wkładzie polskich myśliwych w monitorowanie krajowej sytuacji ptaków i ssaków.

Analiza danych o strukturze pozyskania i jakości osobniczej samców jeleniowatych.

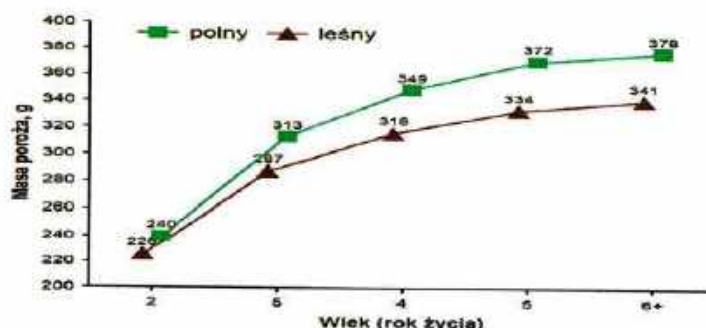
Przedsięwzięcie to polega na przetwarzaniu i analizowaniu materiałów uzyskanych podczas oceny prawidłowości odstrzału samców jeleniowatych. Obejmują one między innymi informacje o miejscu i dacie pozyskania, wieku, masie tuszy, masie poroża i formie poroża poszczególnych osobników. Część z nich, począwszy od 2006 r., jest umieszczona w systemie informatycznym Polskiego Związku Łowieckiego, a więc dostępna w postaci cyfrowej. Dane te mogą być wykorzystywane zarówno do bieżących analiz przebiegu gospodarowania populacjami zwierzyny płowej, jak i do poszerzenia wiedzy o tej zwierzynie, czyli przygotowania publikacji naukowych, często we współpracy z badaczami z innych placówek.

W roku sprawozdawczym pozyskano kolejną porcję tych danych z ostatnich sezonów łowieckich, obejmującą 17,4 tysięcy byków jelenia z roku 2023/24, 1,6 tysięcy byków daniela z roku 2023/24 oraz 44,4 tysięcy kozłów z roku 2024/25. Zgromadzone dotąd materiały z lat 2006-2024 dotyczą łącznie około 232 tysięcy byków jelenia, 17 tysięcy byków daniela oraz 880 tysięcy kozłów. Dane te zgromadzone zostały w formacie umożliwiającym szybką transformację do popularnych aplikacji analitycznych i statystycznych, a więc mogą być dostępne do wszechstronnych analiz.

Podjęte dotąd opracowania tych materiałów obejmują między innymi trwające prace nad szczegółowymi analizami danych o masie poroża i tuszy samców sarny. Przedsięwzięcie to realizowane jest we współpracy z pracownikiem Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu. Głównym celem jest poznanie zależności między masą tuszy i masą parostków a wiekiem i formą poroża, oraz czynników wpływających na te relacje, takich jak rok, region kraju określający warunki klimatyczne oraz charakter środowiska (leśne, polne). W początku 2025 r. przygotowano ostateczny wyciąg z bazy danych o tym gatunku, zawierający informacje o 226 tysiącach osobników z lat 2018-2022, pochodzących z 31 okręgów, a następnie przystąpiono do analiz statystycznych. Powstała także wstępna wersja maszynopisu pod roboczym tytułem *Zróżnicowanie wskaźników jakości osobniczej samców saren w Polsce* - Kamieniarz R., Panek M.

Średnia masa tuszy rogaczy z analizowanej próby wynosiła 17,4 kg, natomiast masa poroża 339 g. Przy tym stwierdzono istotne różnice między latami, regionami oraz typem środowiska, a także wpływ tych czynników na przebieg zmian cech jakości osobniczej rogaczy wraz z wiekiem. Na przykład różnica średniej masy poroża między terenami polnymi i leśnymi była większa u osobników starszych niż u młodocianych (Rys. 1).

Rys. 1. Średnia masa poroża rogaczy w zależności od ich wieku, w terenach o charakterze polnym i leśnym.

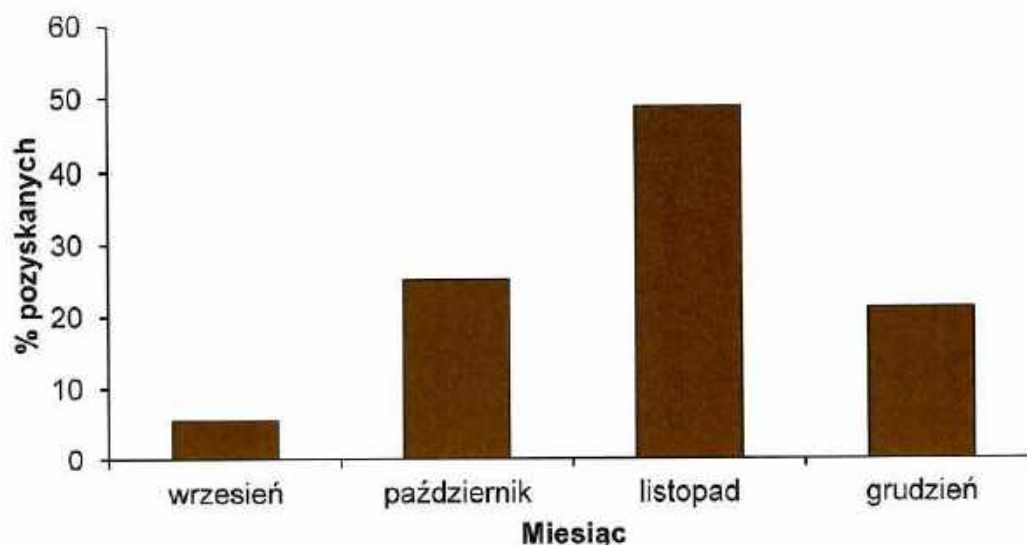
Roczna, regionalna i środowiskowa zmienność sezonowego rozkładu odstrzału ptaków migrujących oraz struktury gatunkowej ich pozyskania w Polsce

Zarządzanie eksploatacją łowiecką populacji ptaków migrujących powinno odbywać się w skali międzynarodowej, a wymaga ono wiedzy nie tylko o wysokości odstrzału, ale także o czasowym rozkładzie pozyskania w trakcie sezonu łowieckiego. Na początku okresu polowań mogą być bowiem pozyskiwane przede wszystkim osobniki z lokalnych populacji lęgowych, natomiast u schyłku sezonu, a więc w końcu jesieni i na początku zimy, większy udział mają niewątpliwie osobniki migrujące, gniazdujące daleko na wschód czy północny wschód od naszego kraju.

Projekt ten polega na przetwarzaniu i analizowaniu danych wpisanych do systemu informatycznego dla kół łowieckich, dotyczących terminów i wyników polowań na poszczególne gatunki ptaków migrujących. Materiały te gromadzone są począwszy od 2022 r. Od początku 2025 r., z systemu informatycznego zaczęto pobierać informacje o miejscu i dacie odstrzału ptaków pozyskanych w kolejnym roku łowieckim, 2024/25. Na podstawie tych danych możliwe jest, między innymi, sporządzanie zestawień obrazujących czasowy rozkład pozyskania ptaków migrujących.

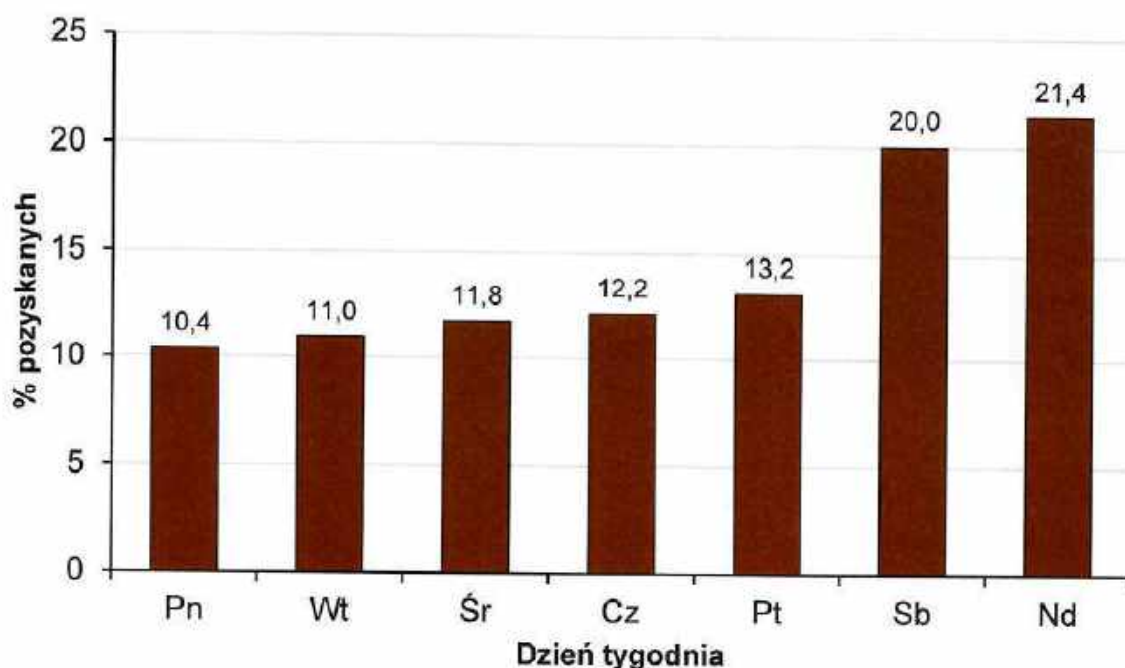
Przykładowo, choć na słonki poluje się od września do grudnia, to w pierwszym miesiącu sezonu strzela się tylko kilka procent ich łącznego pozyskania. Największa jego część, blisko 50%, realizowana jest w listopadzie (Rys. 2). Jest to już okres migracji tego gatunku. Zatem polscy myśliwi w niewielkim stopniu polują na słonki z krajowej populacji lęgowej, a przede wszystkim na osobniki wędrujące ze wschodu.

**Rys. 2. Miesięczny rozkład pozyskania słonek w Polsce
w latach 2022-2024 (N = 174).**

Powyższy wykres miesięcznego rozkładu odstrzału słonek sporządzany został na potrzeby grupy przedstawicieli PZŁ w Zespole do Spraw Reformy Łowiectwa, powołanym w czerwcu 2024 r. przez Ministra Klimatu i Środowiska. W ramach przygotowań do dyskusji różnych zagadnień poruszanych podczas prac tego zespołu, sporządzono w Stacji szereg zestawień danych o zwierzynie. Były to zarówno dane o liczebności i pozyskaniu niektórych gatunków, jak i informacje na temat czasowego rozkładu odstrzału zwierzyny (nie tylko ptaków migrujących) oraz innych zagadnień. Zestawienia czasowego rozkładu pozyskania dotyczyły nie tylko procentowego udziału liczby osobników strzelonych w poszczególnych miesiącach lub różnych okresach (na przykład podczas rui i poza rują w przypadku samców jeleniowatych), lecz także według dni tygodnia. Uzyskano zatem liczbowe potwierdzenie znanej reguły, że polowania odbywają się przede wszystkim w weekendy (Rys. 3), a zatem postulowane przez niektóre środowiska zakazanie polowań w niedzielę spowoduje istotne ograniczenie możliwości realizacji planów pozyskania i odstrzału sanitarnego.

**Rys. 3. Rozkład pozyskania zwierzyny według dni tygodnia
w roku łowieckim 2023/24 (N = 606 147).**

Badania nad pokarmem pospolitych drapieżników krajobrazu rolniczego i relacjami drapieżniki – zając

Celem tych badań jest opisanie składu pokarmu pospolitych drapieżników występujących w krajobrazie rolniczym oraz poznanie wysokości i uwarunkowań ich drapieżnictwa na zającach, a także ocena nieletalnego wpływu drapieżników na zające. Jest to temat realizowany od szeregu lat na terenie badań w okolicach Czempinia, a jego zakres zmieniał się z upływem czasu. W sezonie 2024/25 projekt ten składał się z nw. zadań:

1. Poznanie składu pokarmu kuny domowej w cyklu rocznych i występowania zające w diecie tego drapieżnika;
2. Ocena diety lisów w okresie wychowywania młodych i w okresie jesienno-zimowym, występowania zające wśród ofiar tego drapieżnika oraz czynników kształtujących skład jego pokarmu;

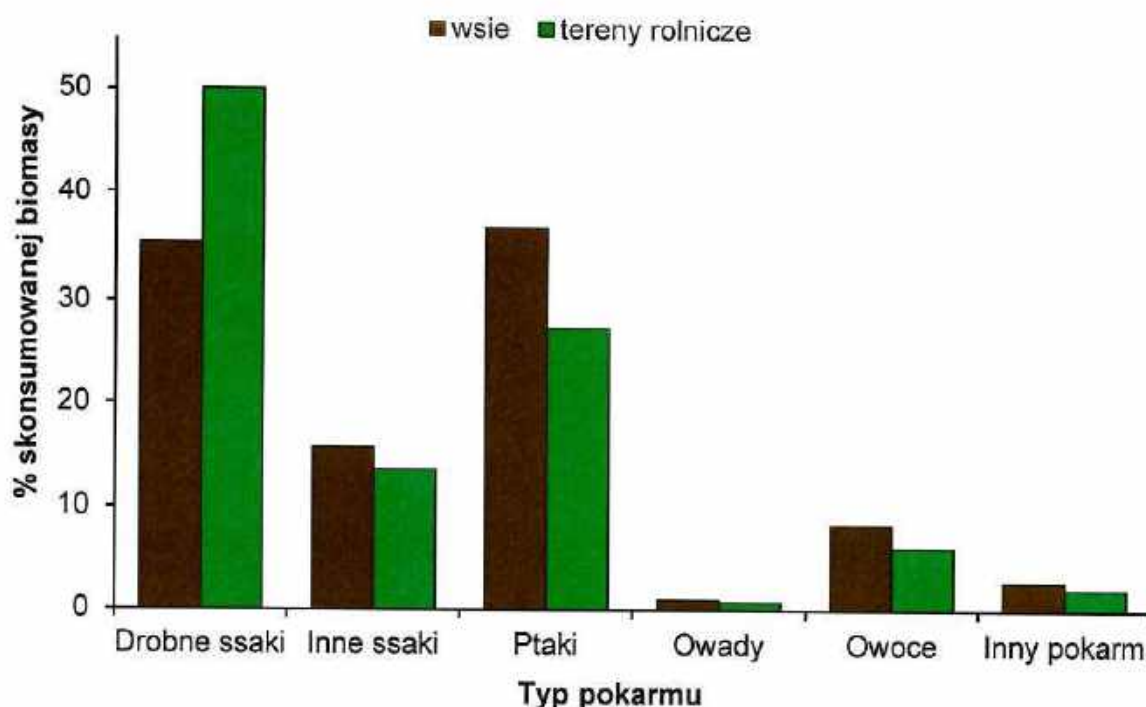
3. Badania nad wpływem penetracji krajobrazu rolniczego przez czworonożne drapieżniki na wykorzystywanie pól przez zające, czyli ocena nieletalnego wpływu drapieżników na tę ofiarę, w relacji do struktury pól;

4. Ocena kompozycji diety dwóch obcych drapieżników inwazyjnych, jenota i szopa pracza, w krajobrazie rolniczym.

Zadanie nr 1, dotyczące diety kuny domowej, w ostatnim okresie znajdowało się na końcowym etapie realizacji. Już w 2023 r. zakończono opracowywanie zgromadzonych materiałów, tj. danych o składzie gatunkowym i skonsumowanej biomasie ofiar, ocenionych na podstawie analizy 2 381 odchodów zebranych na terenie wielkości 36 km² w okolicach Czempinia w latach 2007-2018. Materiał ten analizowany był przy użyciu procedury często stosowanej podczas badań nad składem pokarmu ssaków drapieżnych – po przepłukaniu każdej porcji odchodów na sicie, resztki ofiar są suszone, następnie rozdzielane na poszczególne frakcje, oznaczane i ważone, a biomasę skonsumowanego pokarmu wylicza się na podstawie odpowiednich przeliczników, podanych w literaturze. Na podstawie uzyskanych w ten sposób danych opisano zmiany składu diety kun według miesięcy, w układzie sezonowym oraz w kolejnych latach, a także w relacji do dostępności norników zwyczajnych, które w terenie badań wykazują wyraźne fluktuacje, co wpływa na zwyczaje pokarmowe tutejszych drapieżników. Ponadto porównano skład pokarmu kun na terenach wsi i w ich pobliżu oraz z dala od siedzib ludzkich.

Gatunek ten w miesiącach letnich i jesiennych był w znacznej części roślinożercą, bowiem odżywał się przede wszystkim owocami, pochodzącymi zarówno z drzew i krzewów uprawianych (czereśnie, śliwki, jabłka, gruszki), jak i dzikich (szczególnie róża i czereemcha), uzupełniając dietę pokarmem zwierzęcym, głównie w postaci drobnych gryzoni. Natomiast w zimie i na wiosnę stawał się typowym drapieżnikiem, polującym przede wszystkim na drobne ssaki i ptaki. W skład pokarmu, zwłaszcza w okresie wiosennym, wchodziły także zające (1,1% ofiar), zapewne osobniki młode. Przy tym okazało się, że zwyczaje pokarmowe kun wykazują pewne różnice w przypadku osobników bytujących we wsiach oraz wśród otwartych pól. W okresie wiosennym dotyczyło to przede wszystkim udziału drobnych ssaków i ptaków w ich diecie (Rys. 4).

Rys. 4. Skład diety kuny domowej we wsiach oraz na terenach rolniczych z dala od osiedli ludzkich, okolice Czempinia, 2007-2018.

W roku 2024/25 roku kontynuowano prace nad maszynopisem pod roboczym tytułem:

„Zmienność składu diety kuny domowej *Martes foina* na terenach rolniczych w zachodniej Polsce”, które skupiały się przede wszystkim na skompletowaniu i przeanalizowaniu bogatej literatury europejskiej dotyczącej tego gatunku. Planuje się ukończenie i złożenie tego artykułu do druku w kolejnym roku.

Zadanie nr 2 obejmuje badania nad składem pokarmu lisów i występowaniem zajęcy wśród ofiar tego drapieżnika. Stosowana jest standardowa, opisana powyżej, metoda analizy zawartości odchodów. Zbierane są one między innymi późną wiosną przy norach ze szczeniętami. Zakłada się bowiem poznanie składu diety poszczególnych rodzin, zajmujących terytoria o określonej kompozycji środowiskowej. Umożliwi to analizowanie wpływu charakteru środowiska oraz dostępności pokarmu na kompozycję diety, w tym na udział w niej zajęcy. Do 2024 roku uzyskano dane o składzie pokarmu 35 lisich rodzin, a łącznie przeanalizowano 1 327 porcji odchodów.

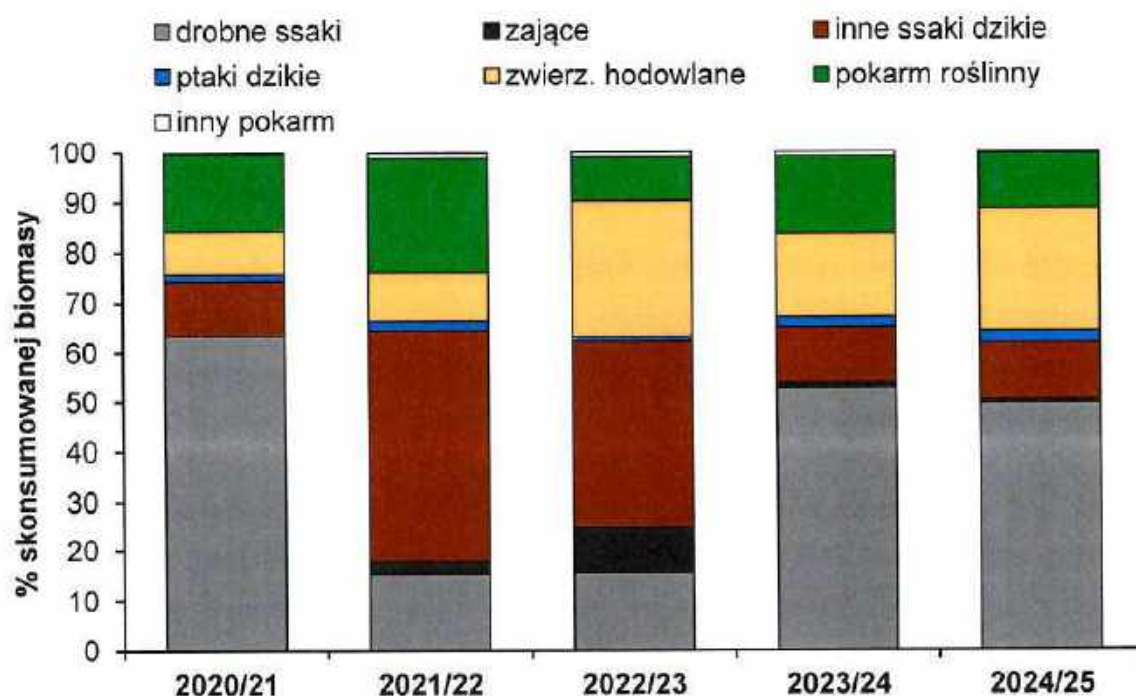
Badania nad jesienno-zimowym pokarmem tych drapieżników polegały na zbieraniu materiałów na trasie długości około 10 km, przebiegającej przez tereny polne. Była ona

przemierzana w odstępach tygodniowych i uwzględniane były jedynie świeże odchody lisów, stąd mogły być one przypisane do kolejnych faz księżyca (które wpływają na skład diety, co jest jednym z czynników branych pod uwagę przy analizie tych danych). Gromadzenie materiałów, odbywające się od początku września do końca marca, rozpoczęto w sezonie jesienno-zimowym 2020/21. W piątym sezonie tych badań, 2024/25, zebrano i przeanalizowano 209 porcji odchodów, a łącznie w okresie 2020/21 – 2024/25 uzyskano 855 próbek. Zbieranie tych materiałów zostało zakończone.

Wstępne zestawienia uzyskanych danych wskazują przede wszystkim na wyraźną zmienność składu jesienno-zimowej diety lisów w poszczególnych latach, w tym występowania w niej zajęcy (Rys. 5).

Rys. 5. Skład jesienno-zimowego pokarmu lisów w okolicach Czempinia

w latach 2020/21-2024/25.

Materiały te będą następnie analizowane, a na podstawie uzyskanych wyników zostanie przygotowana odpowiednia publikacja.

Zadanie nr 3 polega na ocenach intensywności penetracji terenu przez ssaki drapieżne i ich nieletalnego wpływu na zające. Drapieżniki oddziałują bowiem na populacje swoich ofiar nie tylko poprzez ich zabijanie, ale także drogą nieletalną. Obecność drapieżników może niekorzystnie wpływać na kondycję, budżet czasowy lub wykorzystanie przestrzeni przez ofiary, na przykład ograniczać dostęp do miejsc z odpowiednim pokarmem. Ten ostatni aspekt jest przedmiotem niniejszych badań. Podstawową metodą badawczą jest rejestrowanie tropów według procedury znanej w literaturze przedmiotu jako „stacje tropowe”. W tym wypadku są to małe powierzchnie (1×1 m) zlokalizowane na brzegach zaoranych pól, a ich zakładanie polega przede wszystkim na usunięciu ewentualnych tropów starych. Powierzchnie te kontrolowane są następnego dnia, a rejestrowaniu podlegają pozostawione na nich tropy zające, lisów, jenotów, borsuków, kun oraz psów i kotów domowych. Wiosną 2024 r. założono i sprawdzono 464 takie powierzchnie. Łącznie w latach 2015-2024 uzyskano dane z 4 309 powierzchni tropowych, na których stwierdzono przejścia 1 015 zające i 1 195 lisów oraz tropy szeregu innych drapieżników. Ta część prac terenowych została zakończona.

Od wiosny 2022 zaczęto także stosować inną metodę pozwalającą na poznanie relacji czasowo-przestrzennych pomiędzy lisami i zającami, tj. foto-pułapki. Rozmieszczane są one na brzegach miejsc z dziką roślinnością, czyli głównie zadrzewień śródpolnych (remizy, drogi polne, rowy melioracyjne, pasy graniczne), a notowaniu podlegają wszystkie gatunki zarejestrowane przez te urządzenia. W roku sprawozdawczym 2024/25 uzyskano materiał z 803 całodobowych lub nocnych sesji foto-pułapkowych („pułapko-nocy”). Łącznie przeprowadzono 2 141 takich sesji, podczas których stwierdzono 713 zające oraz 953 lisów, a także szereg obserwacji innych gatunków.

Wstępne analizy zebranych dotąd materiałów potwierdzają postawione hipotezy przewidujące, że intensywność penetracji terenu przez lisy wpływa na czasowo-przestrzenne zróżnicowanie rozmieszczenia zające. Przykładowo, szczyty ich aktywności w okresie wiosenno-letnim rejestrowane są w godzinach przedwieczornych, a przede wszystkim we wczesnych godzinach rannych, natomiast okazała się ona mniejsza w środku nocy. Zające unikają w ten sposób okresu największej aktywności lisów, która zaczyna się w drugiej godzinie po zachodzie słońca, a kończy godzinę przed wschodem.

Zbieranie materiałów terenowych przy użyciu foto-pułapek będzie prowadzone jeszcze w roku 2025/26, po którym rozpocznie się analizowanie zebranych danych oraz przygotowywanie publikacji.

Zadanie nr 4, czyli badania nad składem pokarmu jenotów i szopów praczy, podjęto w końcu 2024 r. Uzyskanie danych o zwyczajach pokarmowych tych obcych drapieżników z szeregu terenów różniących się warunkami środowiskowymi jest niezbędne dla poznania ich wpływu na rodzimą faunę. Wydaje się to szczególnie istotne w przypadku krajobrazu rolniczego, gdzie

bytuje wiele gatunków ptaków i ssaków zmniejszających liczebność. Zakłada się więc zebranie materiałów z różnych środowisk, między innymi w typowo polnych okolicach Czempinia, które zasiedlane są niezbyt licznie przez jenoty, a ostatnio zaczął rozprzestrzeniać się tam także szop.

Przyjęto metodę analizy zawartości żołądków pozyskanych osobników. Do końca roku sprawozdawczego 2024/25 skontrolowano żołądki 12 jenotów i 45 szopów. Już pierwsze zebrane dane pozwoliły na interesujące spostrzeżenia. Na przykład okazało się, że w okresie jesienno-zimowym szopy często zjadają ziarno kukurydzy, zatem duży areal uprawy tej rośliny jest korzystny nie tylko dla dzików, lecz może także sprzyjać rozprzestrzenianiu się szopów. Gromadzenie tych materiałów będzie kontynuowane w kolejnych latach.

Badania nad przebiegiem lęgów i sukcesem rozrodczym kaczki krzyżówki.

W ramach tych badań prowadzono obserwacje kaczek krzyżówek w sezonie lęgowym, aby poznać wpływ warunków środowiskowych, głównie charakteru zbiorników wodnych, na efekty rozrodu u tego gatunku. Miarą sukcesu rozrodczego jest w tym wypadku średnia liczba młodych odchowywanych przez samice. Najważniejszym celem badań było bowiem uzyskanie odpowiedzi na pytanie, jakie zbiorniki wodne są korzystne dla kaczek podczas wychowywania potomstwa, a więc gdzie najlepiej pomagać tym ptakom poprzez rozmieszczanie sztucznych gniazd. Jednocześnie gromadzono dane pozwalające opisać czasowy rozkład rozpoczynania inkubacji zniesień, klucia piskląt i osiągnięcia zdolności do lotu przez młode.

Zbieranie materiałów terenowych polegało na wyszukiwaniu samic wodzących młode oraz określaniu ich liczby i wieku. Na tej podstawie wyliczano terminy rozpoczynania wysiadywania jaj, wykluwania się piskląt oraz dorastania młodych do wieku, w których osiągały one zdolność do lotu.

Dane terenowe zgromadzono w latach 2020-2023. Głównym obszarem badawczym był rejon Czempinia, Kościana i Mosiny w centralnej Wielkopolsce, oraz Żmigrodu na północy woj. dolnośląskiego. Prace terenowe trwały od drugiej połowy maja do pierwszej połowy sierpnia. Penetrowano różnorodne wody, zarówno cieki wodne, od rowów melioracyjnych po duże kanały i rzeki, jak i zbiorniki, od niewielkich „oczek” śródpolnych po duże kompleksy stawów rybnych i jeziora. Dla każdej obserwacji samicy z młodymi notowano datę, rodzaj cieku lub zbiornika wodnego, liczbę młodych (jeśli możliwe było pewne jej ustalenie) oraz ich wiek. Przedział wiekowy ustalano na podstawie klucza dostępnego w literaturze, obrazującego wielkość i wygląd piskląt (fazy rozwoju upierzenia) na kolejnych etapach ich rozwoju.

Łącznie zaobserwowano 245 samic krzyżówki z młodymi, których wiek udało się określić. Stwierdzono, że pierwsze młode krzyżówki zaczynały latać około połowy czerwca, a ostatnie w końcu sierpnia, przy czym najwięcej młodych dorastało między połową lipca a początkiem sierpnia. Tylko w miastach odnotowano pojedyncze przypadki uzyskiwania lotności przez młode dopiero w początku września. Analiza danych zebranych na różnych typach wód wykazała, że najwięcej młodych wodziły samice na dużych kompleksach stawów rybnych, co sugeruje, że jest to najlepsze środowisko dla rozrodu tych kaczek. Jednak na niewielkich stawach śródpolnych, średnia liczba młodych w stadkach była niewiele niższa. Zatem jest to również środowisko korzystne dla krzyżówek w okresie rozrodu. Najmniej młodych liczyły grupy rodzinne obserwowane na rowach melioracyjnych, które najwyraźniej są najmniej sprzyjające dla tych ptaków.

W roku sprawozdawczym 2024/25 rozpoczęto przygotowywanie publikacji na temat wpływu rodzaju zbiorników i cieków wodnych na wielkość stadek rodzinnych, czyli sukces lęgowy u krzyżówki. Przede wszystkim gromadzono i studiowano literaturę dotyczącą wyników rozrodu u tego gatunku. Planowany artykuł będzie kończył się praktycznymi wskazówkami dotyczącymi zabiegu rozmieszczania sztucznych gniazd dla kaczek krzyżówek.

Badania nad strukturą socjalną populacji dzika

Struktura płciowo-wiekowa populacji dzików oraz jej kompozycja socjalna mają istotne znaczenie jako jedne z czynników wpływających na rozrodczość i tempo wzrostu liczebności tego gatunku, a także intensywność rozprzestrzeniania chorób oraz skalę szkód w uprawach rolnych powodowanych przez te zwierzęta. Przy tym skład populacji dzików może być w znacznym stopniu kształtowany przez pozyskanie łowieckie. Stąd wiedza o zmienności struktury socjalnej u tego gatunku oraz czynnikach na nią wpływających jest przydatna przy łowieckim zarządzaniu jego populacjami.

Badania na tym zagadnieniu podjęto w końcu 2020 roku. Materiały terenowe zbierane są w ciągu całego roku przez pracowników Ośrodka Hodowli Zwierzyny ZG PZŁ oraz Stacji Badawczej w Czempiniu, a także innych myśliwych, głównie podczas wykonywania polowania, kontroli terenu oraz różnorodnych prac gospodarczych w łowisku. Dla każdego stwierdzenia dzików notowana jest przede wszystkim wielkość i skład płciowo-wiekowy grupy oraz miejsce jej przebywania (las – pola, odległość od lasu).

W roku łowieckim 2024/25 roku zarejestrowano takie dane dla 133 obserwowanych grup dzików. Łącznie od 2020 r. do końca marca 2025 r. zanotowano informacje o 910 watahach lub pojedynczych osobnikach. Zbieranie materiałów terenowych będzie kontynuowane

w następnych latach, bowiem odpowiedź na postawione pytania wymaga posiadania danych wieloletnich, a także porównania z podobnymi danymi z tego samego terenu sprzed lat (które są dostępne dzięki przeprowadzonym niegdyś w Stacji badaniom nad tym gatunkiem) oraz z innych terenów i rejonów Europy. Ponadto, na przełomie 2024 i 2025 r. w okolicach Czempinia rozprzestrzenił się afrykański pomór świń, odnotowano liczne upadki dzików zarażonych tą chorobą, a w konsekwencji obserwowano wyraźny spadek liczebności tego gatunku. Zatem kontynuacja zbierania danych w kolejnych latach pozwoli na prześledzenie zmian struktury socjalnej dzików w okresie redukcji populacji oraz jej spodziewanej odbudowy.

11. Prowadzenie i popieranie hodowli użytkowych psów myśliwskich i ptaków łowczych

Działania w zakresie kynologii łowieckiej i ptaków łowczych.

Polski Związek Łowiecki w ciągu ostatniego okresu sprawozdawczego w dziedzinie kynologii łowieckiej, nierozzerwalnie związanej z prowadzeniem gospodarki łowieckiej, wykonywał systematycznie i planowo zadania bieżące. Zgodnie z ogólnymi danymi w rękach polskich myśliwych znajduje się ponad 29 486 psów ułożonych do polowania. Należy przy tym podkreślić (biorąc pod uwagę społeczny punkt widzenia i dane statystyczne), że zrzeszeni w Polskim Związku Łowieckim myśliwi uczestniczą aktywnie w procesach ekonomicznych, rynkowych, inwestycyjnych, produkcyjnych, usługowych i konsumpcyjnych, co z kolei ma istotny wpływ na gospodarkę narodową. Oznacza to, że w codzienności kynologiczno-łowieckiej myśliwi korzystają ze wszelkiego rodzaju usług i świadczeń weterynaryjnych i zootechnicznych, zakupują preparaty, karmy i akcesoria niezbędne do hodowli i utrzymywania psów myśliwskich (np. smycze, obroże, pośłania itp.). Tak jak w poprzednich latach, bieżąca działalność w zakresie kynologii łowieckiej prowadzona na poziomie Zarządu Głównego Polskiego Związku Łowieckiego w ramach statutowych zadań Zrzeszenia obejmuje:

- konsultacje z zarządami okręgowymi w celu ustalenia rocznego kalendarza imprez kynologicznych
- przekazywanie informacji i aktualności do kół łowieckich, zarządów okręgowych i do indywidualnych członków Polskiego Związku Łowieckiego w sprawach dotyczących szeroko pojętej kynologii łowieckiej, jak również w sprawach dotyczących organizacji prób i konkursów pracy psów myśliwskich

- prowadzenie archiwizacji kart ocen pracy psów myśliwskich z prób i konkursów, które odbyły się w sezonie 2024
- systematyczne uaktualnianie wykazu sędziów kynologicznych pracy psów myśliwskich
- przygotowywanie i udział w posiedzeniach Komisji Kynologicznej Naczelnej Rady Łowieckiej

Obecnie w ramach Polskiego Związku Łowieckiego działają następujące Kluby Grupy Ras (Kluby Ras) Psów Myśliwskich:

1. Klub Wyżłów Polskiego Związku Łowieckiego powołany Uchwałą nr 20/2013 Zarządu Głównego PZŁ z dnia 30.07.2013 r.
2. Klub Szpiców Myśliwskich przy Polskim Związku Łowieckim działający od 15.07.2015 r.
3. Klub Niemieckiego Teriera Myśliwskiego Polskiego Związku Łowieckiego powołany Uchwałą nr 7/2017 Zarządu Głównego PZŁ z dnia 19.01.2017 r.
4. Klub Alpejskiego Gończego Krótkonożnego Polskiego Związku Łowieckiego powołany Uchwałą nr 31/2017 Zarządu Głównego PZŁ z dnia 30.05.2017 r.
5. Klub Gończego Polskiego przy Polskim Związku Łowieckim powołany Uchwałą nr 23/2018 Zarządu Głównego PZŁ z dnia 12.03.2018 r.
6. Klub Płochacza Niemieckiego przy Polskim Związku Łowieckim powołany Uchwałą nr 24/2018 Zarządu Głównego PZŁ z dnia 12.03.2018 r.
7. Klub Posokowca przy Polskim Związku Łowieckim powołany Uchwałą nr 145/2018 Zarządu Głównego PZŁ z dnia 11.07.2018 r.
8. Klub Wyżłów Weimarskich przy Polskim Związku Łowieckim powołany Uchwałą nr 186/2019 Zarządu Głównego PZŁ z dnia 29.11.2018 r.
9. Klub Wyżłów Brytyjskich przy Polskim Związku Łowieckim powołany Uchwałą nr 186/2019 Zarządu Głównego PZŁ z dnia 29.11.2018 r.
10. Klub Jamników przy Polskim Związku Łowieckim powołany Uchwałą nr 185/2018 Zarządu Głównego PZŁ z dnia 29.11.2018 r.
11. Klub Wyżła Niemieckiego Krótkowłosego przy Polskim Związku Łowieckim powołany Uchwałą nr 3/2019 Zarządu Głównego PZŁ z dnia 08.01.2019 r.
12. Klub Retrieverów przy Polskim Związku Łowieckim powołany Uchwałą nr 239/2020 Zarządu Głównego PZŁ z dnia 21.09.2020 r.
13. Klub Polskiego Spaniela Myśliwskiego przy Polskim Związku Łowieckim powołany Uchwałą nr 223/2020 Zarządu Głównego PZŁ z dnia 15.09.2020 r.

W sezonie 2024/2025 odbyły się 3 imprezy kynologiczne dla różnych specjalności użytkowych. Łącznie podczas organizowanych wydarzeń oceniono 10 psów.

Rodzaj imprezy kynologicznej	Liczba imprez	Liczba psów
Regionalna ocena	2	9
Próby pracy	1	1
Razem	3	10

Wychodząc naprzeciw wymogom Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie szczegółowych warunków wykonywania polowania i znakowania tusz w ubiegłym roku przyznano 9 certyfikatów psa ułożonego do polowania.

Certyfikat Psa Ułożonego do Polowania	Liczba
Norowce	4
Dzikarze	5
Razem	9

Osiągnięcia polskiego sokolnictwa przy PZŁ.

Gniazdo Sokolników PZŁ jest członkiem Międzynarodowego Stowarzyszenia Sokolnictwa i Ochrony Ptaków Drapieżnych (IAF), skupiającego blisko 40 klubów sokolniczych z ponad trzydziestu krajów Europy, Azji, Ameryki i Afryki Północnej. Stowarzyszenie to posiada swoich przedstawicieli w sekretariatach międzynarodowych konwencji oraz w organizacjach ochrony przyrody, których działanie dotyczy m.in. ptaków drapieżnych, a pośrednio także sokolnictwa. Rolą stowarzyszenia jest również koordynacja działalności klubów w poszczególnych krajach oraz wymiana informacji na temat sokolnictwa w aspekcie międzynarodowym. Ponadto dnia 12 października 2015 r. Polskie sokolnictwo zostało wpisane na Krajową listę niematerialnego dziedzictwa kulturowego, a 14 grudnia 2021 r. zostało wpisane na listę światowego niematerialnego dziedzictwa kultury UNESCO.

W okresie sprawozdawczym do najważniejszych przedsięwzięć „Gniazda Sokolników” należały:

- Kurs sokolniczy w Czempiniu, 30 września do 4 października 2024 r.
- XVII Konkurs Latawcowy i Trialu – 5 października 2024 r.
- 50 Jubileuszowe Łowy z Sokołami - Pińczów, 6 listopada do 11 listopada 2024 r.

Należy podkreślić, że sokolnicy biorą czynny udział w ochronie lotnisk i pól rolnych przed szkodami spowodowanymi przez inne ptaki, odstraszały niepożądane ptactwo w magazynach z żywnością i towarami wrażliwymi oraz budynkach gospodarskich w których przetrzymywane są zwierzęta m.in. bydło mleczne oraz prowadzą zajęcia edukacyjne oraz wykłady w szkołach i uczestniczą w różnych imprezach organizowanych przez Polski Związek Łowiecki lub inne instytucje kulturalne, prowadząc edukację przyrodniczą z użyciem swoich ptaków sokolniczych.

12. Podejmowanie działań mających na celu zwalczanie i zapobieganie rozprzestrzenianiu się chorób zakaźnych zwierząt łownych

W analizowanym okresie przeprowadzono szereg działań w zakresie łowiectwa, w których czynnie uczestniczyli przedstawiciele Polskiego Związku Łowieckiego, w tym prowadzono działania mające na celu ograniczanie rozprzestrzeniania się wirusa afrykańskiego pomoru świń oraz łagodzenie skutków jego występowania. W zakresie współpracy z Ministerstwem Klimatu i Środowiska, Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Główną Inspekcją Weterynaryjną działania PZŁ były zdominowane problematyką afrykańskiego pomoru świń (ASF). Polski Związek Łowiecki podejmował działania na zlecenia i wnioski obu wyżej wymienionych ministerstw i Inspekcji Weterynaryjnej.

Jako najważniejsze działania w zakresie zwalczania ASF należy wymienić:

- Od 1 kwietnia 2024 r. do końca marca 2025 r. pozyskano w ramach polowań indywidualnych i zbiorowych 166 823 dzików.
- Od 1 kwietnia 2024 r. do końca marca 2025 r. pozyskano w ramach polowań indywidualnych 142 068 dzików.
- Od 1 kwietnia 2024 r. do końca marca 2025 r. odbyło się 3 640 666 wyjść w łowisko w trakcie polowań indywidualnych.
- Od 1 kwietnia 2024 r. do końca marca 2025 r. pozyskano w ramach odstrzałów sanitarnych 76 541 dziki przy 1 220 153 wyjściach w łowisko.

Na bieżąco składano sprawozdania o prowadzonych przedsięwzięciach w rejonach zagrożonych przez ASF. Działania te dotyczyły oceny liczebności, pozyskania dzików w ramach odstrzału planowego, pozyskania dzików w ramach odstrzału sanitarnego, ubytków i szkód łowieckich. Comiesięczne sprawozdania koła łowieckie miały obowiązek przekazywać do 5 każdego miesiąca do Zarządów Okręgowych, te z kolei do 10 każdego miesiąca sprawozdania kół łowieckich do Stacji Badawczej PZŁ w Czempiniu oraz Zarządu Głównego PZŁ. Do 15 każdego miesiąca Zarząd Główny PZŁ przekazywał oraz w dalszym ciągu przekazuje sprawozdania do MKiŚ, MRiRW oraz Głównego Lekarza Weterynarii. W okresie od 1 października 2024 r. do 31 stycznia 2025 r. zarządcy i dzierżawcy wszystkich obwodów łowieckich prowadzili odstrzał dzików poprzez przeprowadzanie polowań zbiorowych. Jednocześnie w trakcie polowania myśliwi oraz naganka lub podkładacze z psami monitorowali obszar pod kątem odnajdywania padłych dzików lub ich szczątków w celu zabezpieczenia, oraz przekazywania informacji do właściwego miejscowo powiatowego lekarza weterynarii, zgodnie z obowiązującymi zaleceniami.

13. Realizacja zadań z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej

W 2024 r. Polski Związek Łowiecki aktywnie zaangażował się w budowanie struktur wsparcia dla systemu ochrony ludności i obrony cywilnej w Rzeczypospolitej Polskiej. Kluczowym elementem było rozpoczęcie współpracy z Ministerstwem Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Komendą Główną PSP, czego wyrazem było spotkanie Łowczego Krajowego Eugeniusza Grzeszczaka z Podsekretarzem Stanu w MSWiA Wiesławem Leśniakiewiczem w maju 2024 r.

W ramach działań systemowych zainicjowano utworzenie służby ochrony ludności PZŁ, której zadaniem jest wspieranie działań poszukiwawczo-ratowniczych, ewakuacyjnych, logistycznych oraz edukacyjnych. Korpus oparty jest na ogólnopolskiej strukturze PZŁ: 49 okręgów, 2 791 kół łowieckich i ponad 130 tys. członków, z których szacunkowo 30–40% może aktywnie uczestniczyć w systemie ochrony ludności.

Zakres zadań obejmuje m.in.:

- udział w poszukiwaniach osób zaginionych w terenie otwartym,
- wsparcie w ewakuacji i rozśrodkowaniu ludności,
- organizację szkoleń z pierwszej pomocy i kwalifikowanej pierwszej pomocy,
- budowanie odporności społecznej przez kampanie edukacyjne i informacyjne,

- utrzymanie łączności operacyjnej i wsparcie logistyczne w stanach nagłego zagrożenia,
- rozwój kynologii użytkowej na potrzeby SAR (docelowo 200 psów ratowniczych w skali kraju).

PZŁ dysponuje unikalnym potencjałem organizacyjnym i technicznym – m.in. znajomością lokalnych terenów, wysokim poziomem wyposażenia (termowizja, drony, pojazdy terenowe) oraz zdolnościami operacyjnymi członków.

Ważnym elementem działania była aktywność ZG w zakresie wsparcia prac nad nową ustawą o ochronie ludności i obronie cywilnej, co zaowocowało wpisaniem PZŁ do ustawy jako podmiotu ochrony ludności. W 2024 r. rozpoczęto wdrażanie systemu szkolenia i powoływania pełnomocników wojewódzkich ds. ochrony ludności oraz opracowano plan porozumienia z PSP i samorządami lokalnymi. Rozpoczęto też prace nad uwzględnieniem PZŁ w wojewódzkich i powiatowych planach zarządzania kryzysowego.

14. Realizacja innych zadań zleconych przez ministra właściwego

W okresie sprawozdawczym Polski Związek Łowiecki nie realizował innych zadań zleconych przez Ministra Klimatu i Środowiska na podstawie art. 34 pkt 12 ustawy – Prawo Łowieckie.

